

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Bakalářská práce

2016

Jakub Dušek

SCHVALENO

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce									
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:									
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Dušek Jakub	Razítko podatelny: <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;"> Univerzita Karlova v Praze Fakulta sociálních věd </td> </tr> <tr> <td>Došlo dne: - 5 -06- 2014</td> <td style="text-align: right;">-1-</td> </tr> <tr> <td>Cj: 4216</td> <td>Skartování baše:</td> </tr> <tr> <td>Přihlášeno:</td> <td></td> </tr> </table>	Univerzita Karlova v Praze Fakulta sociálních věd		Došlo dne: - 5 -06- 2014	-1-	Cj: 4216	Skartování baše:	Přihlášeno:	
Univerzita Karlova v Praze Fakulta sociálních věd									
Došlo dne: - 5 -06- 2014	-1-								
Cj: 4216	Skartování baše:								
Přihlášeno:									
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2012/2013									
E-mail diplomantky/diplomanta: Jakub.Dusek3@gmail.com									
Studijní obor/forma studia: Žurnalistika/denní studium									
Předpokládaný název práce v češtině: Vztah vlastníka média a redakce – etické problémy na příkladech mediálních podnikatelů-politiků Silvia Berlusconiho a Andreje Babiše									
Předpokládaný název práce v angličtině: Relationship between owner of the media and editorial office – ethical issues of media moguls – politicians Silvio Berlusconi and Andrej Babiš									
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013): (diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezi) LS 2014/2015									
Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků): Bakalářská práce se bude věnovat problematice mediálních obsahů, jež vznikají ve zpravodajských médiích vlastněných lidmi, kteří mají vliv jak na poli mediálním, tak politickém. Srovná působení dvou podnikatelů – Silvia Berlusconiho a Andreje Babiše. Teoretická část vymezí etické nesnáze, jež plynou z této skutečnosti při vztahu vlastníka média vers. novináři (resp. redakce). Zaměří se na samoregulační normy, popř. legislativu Itálie a České republiky a pokusí se najít rozdíly nebo shodu. Praktická část se poté bude zabývat a) využíváním konkrétního listu k politickému boji a upevnění vlastní mocenské pozice vlastníka na konkrétních příkladech b) potlačování sdělení, jež by mohlo mít na vlastníka negativní důsledky a následným srovnáním s konkurencí, aby byl tento postoj názorně viditelný. Cílem práce by pak mělo být zhodnocení, nakolik jsou média svými vlastníky využívána v aspektech a) a b) a jaký má takové chování médií společenský dopad.									
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): 1) Vymezení základních pojmů vztahujících se ke zkoumané problematice – eticky sporné oblasti vztahu vlastníka média k redakci, popř. střet zájmu novinářů píšících pro list vlastněný politikem, 2) Portrét mediálního podnikatele a politika Silvia Berlusconiho; Portrét majitele Agrofertu, Mafry a politika Andreje Babiše 3) Vybrané příklady: Deník Il Giornale jako nástroj politického boje – konkrétní případ; Potlačování negativních sdělení ve vztahu k vlastníkovu deníku Il Giornale – konkrétní případ; Deníky MF Dnes a Lidové noviny jako nástroje politického boje – konkrétní příklad; Potlačování negativních sdělení ve vztahu k vlastníkovu deníku MF Dnes a LN – konkrétní příklad 4) Závěr									
Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy): deník Il Giornale, vybrané časové úseky v ročnících 1993 – 1994, deníky MF DNES, Lidové noviny, vybrané časové úseky v ročnících 2013 – 2014.									
Postup (technika) při zpracování materiálu: Případové studie. Analýza mediálních organizací s přihlédnutím k dopadům politiky a struktury mediální organizace na obsah sdělení. Na počátku stanovuje výzkumnou otázku, tedy jakými způsoby může docházet k ovlivňování novinářů, kteří píšou o svém vlastníkovu. Předmětem zkoumání jsou konkrétní případy zásahů do novinářské práce. Půjde o analýzy obsahu, rozhovory a studia dokumentů – konkrétních periodik ve vymezeném časovém období. Data budou vyhodnocena časovou analýzou, ve které budou zkoumány změny v mediálních obsazích daných periodik.									

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování: u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

CHRISTIANS, Clifford G a Lee WILKINS. The handbook of mass media ethics. New York: Routledge, 2008, xiv, 398 s.

Shrnuje poznatky etiky masových médií za poslední čtvrt století. Kapitoly poskytují souhrn existujících studií a myšlenek na tomto poli výzkumu a předkládají možné premisy budoucího bádání.

REMIŠOVÁ, Anna. Etika médií. 1. vyd. Bratislava: Kalligram, 2010, 310 s.

Kniha je prvním pokusem na Slovensku poskytnout pohled na etiku médií jako na aplikovanou etiku.

Cílem publikace je ukázat a dokázat, že média jsou především společenský fenomén ovlivňující miliardy lidí a z jejich postavení tedy vyplývá i požadavek na striktní dodržování etických norem.

ANDREWS, Geoff. Not a normal country: Italy after Berlusconi. London: Pluto Press, 2005, xiii, 202 p.

Publikace zkoumá italskou politiku a kulturu v éře vlády Silvia Berlusconiho, nejbohatšího italského podnikatele a jednoho z nejdéle sloužících premiérů. Autor tvrdí, že fenomén Berlusconi je populistickou odpovědí na všeobecně rozšířený politický cynismus Itálie. Berlusconi se prezentuje apoliticky a spíše zdírazňuje své podnikatelské než státnické úspěchy.

GINSBORG, Paul: Silvio Berlusconi: Television, Power and Patrimony. London: Verso. 2004. s. 160.

Silvio Berlusconi: self-made man, se zálibou v luxusu, vlastník televizního impéria a politik, jenž přirovnal německého člena europarlamentu k dozorcí v nacistickém koncentračním táboře. Přestože jej západní a američtí politici přehlížejí, nebo jím pohrdají, autor připomíná, proč bychom měli Berlusconiho brát vážně. Jeho kniha kombinuje historickou naraci – Berlusconiho dětství v dynamicky se rozvíjející italské buržoazii, přísnou náboženskou výchovu, jeho pracovní život plný velkých projektů a budování televizního impéria – a pečlivou analýzu Berlusconiho politického rozvoje.

STILLE, Alexander: The sack of Rome: Media+Money+Celebrity=Power=Berlusconi. New York: Penguin Books, 2007. s. 382.

Autor používá příběh Berlusconiho cesty k moci aby popsál dnešní italskou realitu pro všechny, kdo chtějí této zemi rozumět.

REDUZZI, Giglio: Berlusconi: The Truth about Italy's Much Maligned Premier. Dallas: Saint Paul Press, 2010, I.

„Konfrontován s mnoha pomlouvačnými články o Silviu Berlusconi, ctíl jsem se morálně povinen říci několik slov na jeho obhajobu, pokud to bude vůbec možné.“ (autor) Přestože Berlusconiho političtí protivníci vědí, že ve skutečnosti nemohou vládnout lépe, odstartovali sérii mediálních útoků na italského premiéra, aby své kvality alespoň demonstrovali. Těchto kauz se bohužel nekriticky chopila západní média.

CURRAN, James. Media and democracy. London: Routledge, 2011, x, 255 s.

Media and Democracy popisují hlavní témata související s demokratickou teorií, médií a technologiemi, komparativními mediálními studií a historií a evolucí mediálního výzkumu. Zabývají se například otázkami, jakou jsou: Jak televizní zábava přispívá k životu v demokratické společnosti? Proč jsou Američané méně informovaní o zložitostech vnitrostátní politiky než Evropané? Jak nové technologie a globalizace mění naše chápání demokratické role médií?

PATCHING, Roger a Martin HIRST. Journalism ethics: arguments and cases for the twenty-first century. 1st ed. London: Routledge, 2013, xx, 300 s.

Kniha popisuje hlavní etická dilemata novinářské práce v digitálním věku. Text spojuje teorii i aplikaci žurnalistické etiky a přináší klíčové etické koncepty a dilemata v žurnalistice. Zahrnuje široký rámec příkladů a případových studií z různých zemí s ohledem na tradiční a sociální média z globální perspektivy.

HIBBERD, Matthew. The media in Italy: press, cinema and broadcasting from unification to digital. Maidenhead, England: McGraw Hill/Open University Press, 2008, viii, 180 p.

Italská média – tisk, rozhlas a televize – jsou jedním z největších a nejkontroverznějších mediálních systémů v kontinentální Evropě. V této publikaci představuje autor klíčové historické procesy a události v rozvoji italských médií na pozadí ekonomických, politických, sociokulturních a technologických jevů.

keré Itálii ovlivnily.

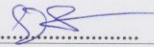
SHIN, Michael E a John A AGNEW. Berlusconi's Italy: mapping contemporary Italian politics. Philadelphia: Temple University Press, 2008, ix, 169 p.

Od roku 1994 dominuje italské politice Silvio Berlusconi. Publikace mapuje, jak k této situaci došlo, co k ní vedlo, jak se změnila tvář politické scény Itálie i chování voličů a jaké kroky vedly k vzestupu a jaké mohou vést i k případnému pádu Silvia Berlusconiho

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

Datum / Podpis studenta/ky

4.6.2014

.....

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

PhDr. Václav Horáček

.....

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNÝ FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE SCHVALUJE NA IKSŽ VEDOUcí PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Jakub Dušek

**Vliv vlastníka média na redakci – etické
problémy na příkladech mediálních
podnikatelů-politiků Andreje Babiše a Silvia
Berlusconiho**

Bakalářská práce

Praha 2016

Autor práce: **Jakub Dušek**

Vedoucí práce: **PhDr. Václav Moravec PhD.**

Rok obhajoby: **2016**

Bibliografický záznam

DUŠEK, Jakub. *Vztah vlastníka média a redakce – etické problémy na příkladech mediálních podnikatelů-politiků Andreje Babiše a Silvia Berlusconiho*. Říčany, 2016. 61 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce PhDr. Václav Moravec, PhD.

Abstrakt

Překládaná bakalářská práce zkoumá vliv mediálních magnátů v politice na jimi vlastněná média. Teoretická část se nejprve zabývá normativní teorií médií, následně definuje v práci použité žurnalistické pojmy a dále se věnuje střetu zájmů v a jeho vymezení v české a italské legislativě. Tato část ale především obsahuje profily dvou mediálních magnátů v politice – Andreje Babiše a Silvia Berlusconiho, ve kterých reflektuje kariéru obou mužů, jejich vztah k politice a k médiím.

Praktická část se pomocí případových studií italských a českých deníků zabývá vlivem mediálních magnátů v politice na jimi vlastněná média ve dvou aspektech 1) potlačování negativních sdělení o vlastníkově v porovnání s konkurencí 2) média využívaná jako nástroj politického boje.

Klíčová slova

Andrej Babiš, Silvio Berlusconi, média, vliv vlastníka, případová studie, Mladá fronta Dnes, Lidové noviny, Il Giornale, Corriere della Sera

Abstract

This thesis analyzes the influence of tycoons on media they own. The theoretical phase explains the normative media theory as well as basic journalistic concepts used in this thesis such as well as conflict of interest and the legislation that deals with it. But this part of thesis mainly contains of two profiles of media moguls, which are also in top level politics – Andrej Babiš and Silvio Berlusconi.

The analyzis contains of two comparative case studies to prove, that the influence is being practiced in two aspects: 1) writting less about topics, that would politically harm the owner 2) owner is attacking political opponenent by his media.

Keywords

Andrej Babiš, Silvio Berlusconi, media, owner's infulence, case study, Mladá fronta Dnes, Lidové noviny, Il Giornale, Corriere della Sera,

Rozsah práce: 136 859 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Říčanech dne 11. 5. 2016

Jakub Dušek

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu své práce PhDr. Václavu Moravcovi PhD. za vynikající spolupráci a odborné vedení a dále Vedunce Lunardi a Tereze Vaisové za pomoc s překlady italských článků.

And special thanks also to my italian friends Anna Giulia Fanto, Claudio M. Sficas and Paolo Gasperini, who hepled a lot during my stay in Rome and after as well.

OBSAH

BIBLIOGRAFICKÝ ZÁZNAM.....	8
PROHLÁŠENÍ.....	10
1 ÚVOD.....	1
2 TEORETICKÁ ČÁST.....	4
2.1 METODOLOGIE.....	4
2.1.1 Teoretické východisko případové studie.....	4
2.1.2 Praktická aplikace metody.....	4
2.2 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ.....	4
2.2.1 Normativní teorie médií.....	4
2.2.2 Zpravodajství.....	5
2.2.2.1 Zpráva.....	6
2.2.2.2 Zpravodajské hodnoty.....	6
2.2.2.3 Komentář.....	7
2.2.3 Sřet zájmů.....	7
2.2.4 Legislativa.....	7
2.3 PROFIL SILVIA BERLUSCONIHO – MEDIÁLNÍHO MAGNÁTA V POLITICE.....	9
2.3.1 Una Storia Italia.....	9
2.3.2 Developerské projekty.....	10
2.3.3 Mafie a Propaganda 2.....	11
2.3.4 Budování mediálního impéria a Bettino Craxi.....	13
2.3.5 Il Giornale a Indro Montanelli.....	14
2.3.6 Vstup do politiky.....	17
2.4 PROFIL ANDREJE BABIŠE.....	19
2.4.1 Agent Stb?.....	20
2.4.2 Budování Agrofertu.....	21
2.4.3 Unipetrol I a II.....	23
2.4.4 Politické konexe.....	24
2.4.5 Nákup médií.....	25
2.4.6 Vstup do politiky.....	28
2.5 ROZDÍLY A SHODY V PROFILECH MEDIÁLNÍCH MAGNÁTŮ BERLUSCONIHO A BABIŠE.....	31
3 ANALYTICKÁ ČÁST.....	32
3.1 ITALSKÁ PŘÍPADOVÁ STUDIE.....	32
3.1.1 První období – Spor Berlusconiho s Montanellim.....	32
3.1.1.1 Il Giornale.....	32
3.1.1.2 Corriere della Sera.....	34
3.1.2 Druhé období – Vítězství Forzy Italia ve volbách.....	35
3.1.2.1 Il Giornale.....	35
3.1.2.2 Corriere della Sera.....	36
3.1.3 Třetí období – Policejní vyšetřování vede k pádu vlády.....	38
3.1.3.1 Il Giornale.....	38
3.1.3.2 Corriere della Sera.....	39
3.2 ČESKÁ PŘÍPADOVÁ STUDIE I – REFEROVÁNÍ ČESKÝCH DENÍKŮ O KAUIZE OKD.....	40
3.2.1 První období – Parlamentní volby a stávková horníků.....	40
3.2.1.1 Lidové noviny.....	40
3.2.1.2 Hospodářské noviny.....	41
3.2.1.3 Právo.....	41
3.2.1.4 Mladá fronta Dnes.....	42
3.2.2 Druhé období – Sestavování vlády.....	42
3.2.2.1 Lidové noviny.....	43
3.2.2.2 Hospodářské noviny.....	43
3.2.2.3 Právo.....	43
3.2.2.4 Mladá fronta Dnes.....	43
3.2.3 Třetí období – Vládní roztržka kvůli sanaci dolu Paskov.....	44
3.2.3.1 Lidové noviny.....	45

3.2.3.2	Hospodářské noviny.....	45
3.2.3.3	Mladá fronta Dnes.....	46
3.2.3.4	Právo.....	47
3.2.4	<i>Čtvrté období – vláda přijala plán na záchranu Paskova</i>	47
3.2.4.1	Právo.....	47
3.2.4.2	Lidové noviny.....	48
3.2.4.3	Mladá fronta Dnes.....	48
3.2.4.4	Hospodářské noviny.....	48
3.3	ČESKÁ PŘÍPADOVÁ STUDIE 2 – REFEROVÁNÍ ČESKÝCH DENÍKŮ O SPOLUPRÁCI ANDREJE BABIŠE S STB	49
3.3.1	<i>První období - Bratislavský soud začal projednávat Babišovu žalobu</i>	49
3.3.1.1	Hospodářské noviny.....	49
3.3.1.2	Lidové noviny.....	49
3.3.1.3	Mladá fronta Dnes.....	50
3.3.1.4	Právo.....	50
3.3.2	<i>První období – Lustrace jako překážka Andreje Babiše na cestě k vládnutí</i>	51
3.3.2.1	Hospodářské noviny:.....	51
3.3.2.2	Právo.....	52
3.3.2.3	Lidové noviny.....	52
3.3.2.4	Mladá fronta Dnes.....	53
3.3.3	<i>Třetí období – vláda a lustrace</i>	54
3.3.3.1	Hospodářské noviny.....	54
3.3.3.2	Lidové noviny.....	54
3.3.3.3	Právo.....	55
3.3.3.4	Mladá fronta Dnes.....	55
3.3.4	<i>Čtvrté období – závěrečná stání soudu a konečný verdikt</i>	56
3.3.4.1	Hospodářské noviny.....	56
3.3.4.2	Lidové noviny.....	56
3.3.4.3	Právo.....	57
3.3.4.4	Mladá fronta Dnes.....	57
4	ZÁVĚR	59
5	SUMMARY	62
6	POUŽITÉ ZDROJE	63
6.1	LITERATURA.....	63
6.2	ONLINE ZDROJE.....	64
6.3	NOVINOVÉ ČLÁNKY.....	66
6.3.1	<i>Česká média</i>	66
6.3.2	<i>Italská média</i>	74
	SEZNAM PŘÍLOH	77
	PŘÍLOHY	79

1 Úvod

Berlusconiizace. Toto slovo bylo prvotním impulsem ke zpracování tématu mé bakalářské práce. Od voleb v říjnu 2013 jej média skloňovala neustále a velmi často jej používali také politici stávajících parlamentních stran. V té době jsem už napsal seminární práci na podobné téma a to, jak se týdeník Respekt vyhýbal informování o situaci v OKD, neboť se týkala jejich vlastníka Zdeňka Bakaly. Moje přesvědčení ještě umocnil rozhovor s Tomášem Němečkem na vyhlásování cen projektu Achillova data v lednu 2014. S bývalým novinářem Lidových novin jsme si povídali dlouhé hodiny o koncentraci moci a střetu zájmů z ní plynoucí. A Němeček vlastně mimochodem nadnesl, že by bylo zajímavé zpracovat, jak moc bývalý italský premiér a současný český ministr financí zasahovali do fungování médií, která vlastní.

Tématem mé bakalářské práce jsou mediální obsahy, které vznikají v médiích vlastněných osobami, které mají vliv na poli mediálním a zároveň politickém. Práce srovnává působení dvou podnikatelů - Andreje Babiše a Silvia Berlusconiho, nad jimi vlastněnými deníky.

Teoretická část je rozdělena na pět podkapitol, z nichž v první je věnována metodologii případové studie, zvolené pro zkoumání vybraného vzorku v analytické části práce.

Ve druhé kapitole popisují na základě odborné literatury problematiku střetu zájmů a jeho vymezení v české a italské legislativě. Dále v ní definuji pojmy zpravodajství a publicistika a vymezuji odlišnosti těchto dvou žurnalistických pojmů. Součástí druhé kapitoly je také stanovení novinářských hodnot na základě odborných zdrojů.

Třetí kapitola se věnuje osobě Silvia Berlusconiho, začátkům jeho podnikání, politickým vazbám, vztahům s novináři se zvláštním přihlédnutím k ikoně italské žurnalistiky Indrovi Montanelimu a motivaci ke vstupu do politiky. Protože život Silvia Berlusconiho není odborné literatuře vydané v České zdokumentován, čerpal jsem ze zahraničních zdrojů, především z anglicky psané literatury.

Čtvrtá kapitola popisuje život Andreje Babiše na základě dvou značně rozdílných českých publikací, online zdrojů a jeho vlastního oficiálního životopisu. V profilu se zaměřuji na budování koncernu Agrofert, politické konexe Andreje Babiše a jeho chování v médiích a vůči médiím.

Pátá kapitola je srovnáním obou mediálních magnátů v politice, tedy popisuje jejich shody či rozdíly.

Analytická část je rozdělena na část českou a část italskou, přičemž české části je přikládána větší pozornost. Původně jsem pro vyhledávání příspěvků v českých periodících v období od října 2013 do června 2014 zvolil online službu Newton Media Search s použitím klíčového slova Babiš, ale touto prvotní rešerší jsem získal články v celkovém počtu 3921, což je vzorek, který je pro bakalářskou práci příliš rozsáhlý. Zkoumaný materiál jsem proto zúžil na dvě případové studie, z nichž první z nich se věnuje referování čtyř českých seriálních deníků – Mladé fronty Dnes, Lidových novin, Práva a Hospodářských novin o kauze OKD a to v období od předčasných voleb v říjnu 2013 do června 2014 a druhá studie zkoumá referování stejných periodik o spolupráci Andreje Babiše s StB v období od zahájení soudu v červnu 2013 do konečného verdiktu v červnu 2014.

V italské části jsem jako zkoumaný vzorek zvolil dva deníky – Corriere della Sera a Il Giornale. V prvním ze jmenovaných periodik působil dvě desetiletí Indro Montanelli, přední politický komentátor a ikona italské žurnalistiky, než z polovině 70. let odešel a založil druhý ze zmiňovaných deníků Il Giornale, ve kterém koncem 80. let získal majoritní podíl Silvio Berlusconi. Na základě studia odborné literatury vztahující se k předvolební kampani a následně první vládě Silvia Berlusconiho, tedy od prosince 1993 do prosince 1994, jsem si určil klíčové momenty v tomto období a k nim jsem hledal příspěvky v obou výše zmíněných médiích. Italská média z 90. let jsou z České republiky obtížně dostupná, proto jsem začátkem března tohoto roku podnikl cestu do Říma, abych příslušné texty našel v Národní knihovně.

Cílem této práce bylo zjistit, zda a jakým způsobem je uplatňován vliv vlastníka média, který je zároveň ve vrcholné politické funkci, na jeho obsah a to ve dvou rovinách 1) nárůstem článků, které jsou oproti konkurenci silně negativní vůči politickému soupeři 2) útlumem referování o tématu, které by mohlo vlastníkovu uškodit.

2 Teoretická část

2.1 Metodologie

2.1.1 Teoretické východisko případové studie

Případová studie hledá spojitost mezi strukturou mediální organizace a výslednými sděleními. Podle Tomáše Trampoty existují dva přístupy k teoretickému ukotvení analýzy 1) Instrumentální, který tvrdí, že majitelé mediálních organizací zcela stanovují její politiku a kontrolují její chování 2) Strukturálně-deterministický, podle kterého je zaměstnanec mediální organizace korigován vnějšími vlivy. Tato práce vychází z prvního přístupu.¹

2.1.2 Praktická aplikace metody

Podle Trampoty je jednou z možných aplikací metody případové studie zkoumání politiky a uspořádání organizace na mediální obsah, jako je tomu v případě této práce. Studie se podle něj může sestávat z jednoho případu na zvolené téma nebo vícepřípadové studie, jako je tomu v analytické části této práce, aby bylo možné mediální obsahy porovnat.²

2.2 Definice základních pojmů

2.2.1 Normativní teorie médií

Zpravodajství je nestarší součást žurnalistické praxe, jejíž počátky lze hledat již ve starověku. Tehdy vzniklo z potřeby informovat o ekonomických, politických, ale také například přírodních změnách, které mohly ovlivnit životy lidí.³ Pro zpravodajství znamenal několik staletí trvající společenský a technologický rozvoj stále pevnější a důležitější postavení. V dnešní době má tato žurnalistická disciplína za cíl zprostředkovávat objektivní informace o aktuálním vývoji ve společnosti.⁴

¹ TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. s. 61. ISBN 978-80-7367-683-4.

² TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. s. 63. ISBN 978-80-7367-683-4.

³ OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3. rozš. Vyd. Praha: Libri, 2007. s. 241. ISBN 978-807-2772-667.

⁴ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. s. 59. ISBN 80-736-7096-8.

Vazby médií na společnost se řídí takzvanými normativními teoriemi, které podle McQuaila⁵ stanovují, jak by měla média fungovat a co od nich veřejnost očekává. Normativní otázky se zabývají mediální legislativou a profesní etikou, přičemž v prvním případě se jedná o regulaci externí a ve druhém o regulaci interní, tedy takovou, jakou si zvolí sami pracovníci mediálních organizací.

Svoboda tisku má z historického kontextu vysokou důležitost a z tohoto důvodu mediální legislativa nezasahuje do obsahu tištěných médií, která na rozdíl například od médií veřejné služby nepodléhají exekutivním orgánům a proto například v zákoně (český tisk, zákon) najdeme pouze formulaci, že za obsah periodického tisku odpovídá vydavatel.⁶

Tištěná média si ale rámci zachování etický standardů stanovují vlastní regulační pravidla ve formě etických kodexů, které jsou vytvořené samotnými mediálními pracovníky a upravují vztahy mezi vlastníkem a členem redakce, mezi publikem média a novinářem, nebo mezi vydavatelem a inzerentem. Příkladem takové vnitřní regulační normy je *Vydavatelský kodex médií vlastněných společností*, který platí pro mediální dům Marfa, jež říká, že média mají o vlastníkově Andreji Babišovi informovat stejným způsobem, jako by se jednalo o kohokoli jiného.⁷ Podobná norma platí také pro novináře pracující ve vydavatelství *Economia*, pouze se vztahuje na Zdeňka Bakalu.⁸ Mimo úpravy vztahu média k vlastníkově se dané dokumenty také zabývají zásadami pravdivého a přesného zpracovávání informací a jejich zprostředkovávání publiku.

2.2.2 Zpravodajství

Základní žurnalistickou činností, jež přináší publiku informace, je zpravodajství, které je zároveň jejím produktem. Stojí na informacích a faktech, které vyhledává,

⁵ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd.3. Překlad Marcel Kabát. Praha: Portál, 2007, s. 197. ISBN 978-807-3673-383.

⁶ ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon ze dne 22. 2. 2000 o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. Praha: Sbirka zákonů České republiky, 2000, ročník 2000, číslo 46.

⁷ *Vydavatelský kodex médií provozovaných Společností* [online]. Praha: Mafra, 2013 [cit. 2016-05-12]. Dostupné z: http://data.idnes.cz/soubory/mafra_all/A131010_BOP_KODEX.PDF

⁸ *Etický kodex vydavatelství Economia* [online]. Praha: Economia, 2011 [cit. 2016-05-12]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/403/1109/file/>

shromažďuje, třídí, vybírá a interpretuje.⁹ Podle McQuaila¹⁰ je zpravodajství základem mediálních výstupů masových médií – tisku, rozhlasu a televize.

2.2.2.1 Zpráva

Základním zpravodajským formátem je zpráva, kterou lze definovat jako to, co je nové, důležité a zajímavé¹¹ a odpovídá na sedm základních žurnalistických otázek: Kdo? Co? Kdy? Kde? Jak? Proč? Odkud? (pramen, zdroj).¹²

2.2.2.2 Zpravodajské hodnoty

Výběr zprávy a její zařazení, tedy důležitost jaké je jí přikládána v daném médiu, se řídí takzvanými zpravodajskými hodnotami. Těmi jsou 1) dopad, tedy jak se zpráva vztahuje k životu publika 2) časový rozměr, tedy informace, které lidem pomáhají organizovat život (zprávy o počasí, dopravní servis apod.) 3) blízkost, jak blízko recipientovi se daná událost odehrává 4) konflikt, dnes jedno z nejdůležitějších kritérií při výběru zpráv. Sdělení musí obsahovat více než jeden pohled, a čím silnější je kontrast mezi jednotlivými stanovisky, tím ostřejší je konflikt 5) naléhavost, do jaké míry je téma v daném čase závažné 6) novost, nakolik je zpráva aktuální, což je vysoká zpravodajská hodnota 7) relativita, tedy jak se daný obsah hodí pro zpracování konkrétním médiem (například záběry ohňostrojů jsou žádané televizemi).¹³

Ze zpravodajských sdělení, která dává pro recipienta do kontextu a analyzuje je, vzniká v periodickém tisku publicistika. (z latinského *publius* – obecní, státní, veřejný, úřední) a na rozdíl od zpravodajství, kde se uplatňují především fakta, obsahuje kromě informací názor, hodnocení a subjektivní přístup a zahrnuje pojmy, soudy, postoje, kombinuje analytický a syntetický přístup a jejím výsledkem je poznání a eventuálně přesvědčení a získání recipienta.¹⁴

⁹ OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3. rozš. Vyd. Praha: Libri, 2007. s. 241. ISBN 978-807-2772-667.

¹⁰ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vydání čtvrté, rozšířené a doplněná. Praha: Portál, 2009. 633 s. ISBN 978-80-7367-574-5. s. 197.

¹¹ RUß-MOHL, Stephan. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-0158-8. s. 48.

¹² Tamtéž.

¹³ BURNS, Lynette Sheridan. *Žurnalistika: [praktická příručka pro novináře]*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-871-6. s. 63.

¹⁴ OSVALDOVÁ, Barbora, HALADA, Jan. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3. rozš. Vyd. Praha: Libri, 2007. 263 s. ISBN 978-807-2772-667. s. 164.

2.2.2.3 **Komentář**

Základním publicistickým formátem, běžně používaným v tiskové žurnalistické praxi je komentář, který čerpá faktické informace ze zpravodajství, analyzuje je a doplňuje je o subjektivní stanovisko autora. Má za cíl napomoci orientovat se ve zpravodajské a názorové záplavě, a měl by také přispívat k utváření politického názoru a ke kontrole mocenských struktur.¹⁵

2.2.3 **Střet zájmů**

Situace střetu zájmů nastává ve chvíli, kdy je jedna osoba zainteresována ve větším počtu činností, jejichž důsledky si odporují nebo jdou proti sobě: „*Ve střetu zájmů je ekonomický reportér, který vlastní akcie firmy, o které píše, politický korespondent, který přijme pozvání na víkendový banket vlivného politika nebo editor, který zastaví investigativní článek, který by mohl uškodit inzerentovi.*“¹⁶ Nesourodost vazeb a činností se může projevit na práci novináře či jiné veřejně činné osoby, aniž by to veřejnost zaregistrovala. Střet zájmů proto představuje největší hrozbu pro důvěryhodnost.¹⁷ I přes svou závažnost je této problematice v odborné literatuře věnován okrajový prostor, jak implikuje Chris Frost: *Automaticky se předpokládá, například, že i přesto, že je novinář členem politické strany, tak bude pravdivě informovat o politických tématech.*¹⁸ Literatura se střetem zájmů zabývá převážně v rovině vztahů mezi redakcí a inzerenty, nebo osobními zájmy jednotlivých novinářů, píšících o konkrétních tématech v médiích, ale praxe novináře, pracujícího pro médium, které je vlastněno vrcholným politikem, není v dostupné literatuře zabývající se žurnalistickou etikou popsána.

2.2.4 **Legislativa**

Mediální legislativa střet zájmů novináře neupravuje, neboť to je v dikci samotné redakce, respektive mediální organizace pomocí etických kodexů, jak je popsáno výše. Tato problematika je nicméně normativně vymezena pro státní úředníky

¹⁵ RUB-MOHL, Stephan. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-0158-8. s. 58.

¹⁶ WILKINS, Lee a Clifford G. CHRISTIANS. *The handbook of mass media ethics*. New York: Routledge, 2009. ISBN 978-0-8058-6192-1. s. 229.

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ FROST, Chris. *Journalism ethics and regulation* [online]. 3rd ed. Harlow, England: Pearson, 2011 [cit. 2016-05-03]. ISBN 978-1-4082-4468-5. Dostupné z: <http://site.ebrary.com/lib/cuni/Doc?id=10872650>. s. 201.

a ústavní činitele, například v České republice zákonem č. 159/2006 Sb., v platném znění *O střetu zájmů*, který definuje pojem „veřejný funkcionář“ výčtem konkrétních politických funkcí, zakazuje těmto osobám podnikatelskou činnost a dále zdůrazňuje, že nesmí upřednostňovat svůj osobní zájem před zájmy, které mají prosazovat a hájit. Veřejní funkcionáři nesmějí využít své pravomoci ke svým osobním zájmům, a legislativní norma také stanovuje ohlašovací povinnost střetu zájmů veřejných funkcionářů, jejichž osobní činnosti se dotýká projednávaná vyhláška či zákon.¹⁹

V italské legislativě je střet zájmů popsán v zákoně č. 215/2004 Sb., v platném znění *Legge Frattini*, a říká, že vládní činitelé mají pouze vykonávat státnické funkce a nesmějí konat, jsou-li ve střetu zájmů. Dále definuje, kterých osob se tato norma týká, ale oproti českému zákonu zakazuje pouze jiné veřejné činnosti, nikoli podnikatelské aktivity.²⁰

Tato podoba italské legislativy vztahující se ke střetu zájmů není definitivní, neboť italská novinářka českého původu Vedunka Lunardi mi v telefonickém rozhovoru sdělila, že v italském parlamentu je právě projednáván nový zákon o střetu zájmů, který by měl zanedlouho vstoupit v platnost.

---

¹⁹ ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon ze dne 16. 3. 2006 o střetu zájmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Praha: Sběrka zákonů České republiky, 2006, ročník 2006, číslo 159.

²⁰ REPUBBLICA ITALIANA. *La legge 20 luglio 2004, n. 215 - nota anche come legge Frattini dal suo ispiratore, Franco Frattini - è una legge della Repubblica Italiana*. In: . Roma, 2004, ročník 2004, číslo 215.

2.3 Profil Silvia Berlusconiho – mediálního magnáta v politice.

Silvio Berlusconi je příkladem muže, který v sobě spojuje vrcholnou politickou moc s vlastnictvím médií, což je spojení v Evropě nepříliš obvyklé. Jeremy Tunstall a Michael Pallmer si všimají podobností s jinými mediálními moguly: „*Stejně jako Maxwell nemá příliš v lásce burzu. Jako Murdoch i on ví, kde získat prostředky k financování svého dalšího kroku. Podobně jako Hersant (a Murdoch) nakupuje média, která jsou v nesnázích a staví je zpět na nohy.*“²¹ V České republice se před nedávnou dobou objevila postava, která je svou koncentrací moci bývalému italskému premiérovi v mnohém podobná, proto je v této části práce italský mediální magnát představen v profilu, který se zaměřuje na jeho profesní život, vztah k médiím a okolnostem vstupu do politiky.

2.3.1 Una Storia Italia

V rámci předvolební kampaně vydal mediální magnát Silvio Berlusconi nákladem 20 milionů výtisků knihu *Una Storia Italia* (Jeden italský příběh), ve které seznamoval veřejnost se svými dosavadními úspěchy a představoval se jako obyčejný italský muž, se kterým by se lidé mohli ztotožnit. Tato 125 stránková brožura popisovala Berlusconiho dětství, které strávil se svým otcem na fotbalovém hřišti v Miláně, katolickou výchovu v internátní Salesiánské škole a těžké začátky jeho podnikání. Jak napsal americký novinář Alexander Stille, málokdy Berlusconi líčil svůj život pravdivě: „*Pro Berlusconiho byl vždycky důležitější silný příběh než pravda. Jak Italové rádi říkají: „Se non e vero, e ben trovato“ (I kdyby to nebyla pravda, je to pěkně řečeno).*“²² Stille viděl rozpor například v tom, že se Berlusconi líčil jako zástupce nižší střední třídy, nicméně jeho otec byl ředitelem místní banky a Salesiánská škola byla jednou z nejvýznamnějších vzdělávacích institucí v Miláně a studium na ní si nikdo z chudých poměrů nemohl dovolit.

Berlusconiho profesní kariéra začala po absolvování práv na Milánské univerzitě v roce 1961 a to ve chvíli, kdy se se svou absolventskou prací přihlásil do soutěže

²¹ TUNSTALL, Jeremy a Michael PALMER. *Media moguls* [online]. London: Routledge, 1991, s. 171. [cit. 2016-01-22]. Dostupné z: <http://site.ebrary.com/lib/cuni/Doc?id=5003751>.

²² STILLE, Alexander. *The Sack of Rome, Media+Money+Celebrity=Power=Silvio Berlusconi*. New York: Penguin Books, 2006. s. 24. ISBN 978-0-14-311210-5.

vypsané milánskou reklamní agenturou Piera Michary a vyhrál v ní hlavní cenu 2 miliony lir (tedy cca 3200 dolarů). Mladý Berlusconi si už při studiích vydělával práci pro developerskou firmu a po promoci se rozhodl založit vlastní stavební společnost. Jeho první developerský projekt ukazuje, jakým způsobem Berlusconi získával finance a spojence pro své záměry a jaký styl si přinesl i do politiky.

2.3.2 Developerské projekty

Milán byl na počátku 60. let místem, kde se stavebním firmám velmi dařilo, neboť se do oblasti stěhovalo takřka 600 tisíc nových obyvatel. Nárůstu místní populace hodlal využít i Berlusconi a představil svůj první stavební projekt – bytový komplex pro 4000 lidí v průmyslové oblasti zvané Brugherio. Jak se později ukázalo, už samotná lokace projektu nebyla zvolena správně, neboť místo s vysokou koncentrací chemických a průmyslových závodů nebylo pro nové obyvatele přitažlivé i přes masivní reklamní kampaň. V místě navíc chyběla základní občanská vybavenost a o bydlení v nových bytech tedy nebyl příliš velký zájem, navíc v polovině 60. let začal upadat stavební trh v celé oblasti. Berlusconiho hrozil krach a potřeboval nutně finance, nejlépe z penzijních fondů, a proto s pomocí svých přátel získal spojení na viceprezidenta, který jeden z těchto důchodových fondů spravoval. Domluvená návštěva na místě ale skončila fiaskem, neboť Berlusconi shromáždil na místě své příbuzné, aby hráli zájemce o byty,²³ tento podvod byl odhalen, a správce penzijních fondů si navíc všiml, na jak špatně zvoleném místě výstavba probíhala: *Viceprezident si poté zapálil cigaretu, balíček odhodil do záchodu a řekl Berlusconiho: „Mladý muži, můžete mi dát ještě jeden?“ „Ale jistě, hned vám pro něj pošlu“, odpověděl Berlusconi. „Řekněte mi pravdu, bude to do nejbližší trafiky trvat hodinu nebo dvě?“ , kontroval viceprezident. “²⁴*

Přestože při návštěvě viceprezidenta Berlusconi neuspěl, povedlo se mu přes přízeň sekretářky, zjistit kdy bude vlivný úředník cestovat do oblasti vlakem a sedl si proti němu. Po cestě se spolu opili a stali se spojenci a viceprezident tedy poskytl na dostavbu finanční prostředky. Sám Berlusconi ve výše zmíněné knize tuto situaci uvádí jako příklad toho, že nikdy nikoho neuplácel a dohod a spojení dociloval pouze svým osobním šarmem. Alexander Stille ale toto podání událostí zpochybňoval, neboť

²³ STILLE, Alexander. *The Sack of Rome: Media+money+celebrity=power=Silvio Berlusconi*. New York: Penguin Books, 2006. s. 25. ISBN 978-0-14-311210-5.

²⁴ Tamtéž.

Berlusconi obešel nařízení milánského úřadu, které zakazovalo stavět budovy v této oblasti výše, než do 5. patra, protože výše položené byty by už nesplňovaly standardy koncentrací emisí v průmyslové oblasti. Byty v komplexu byly ale postaveny až do 8. patra, protože si Berlusconi jako projektanta najal magistrátního úředníka, který měl na dodržování tohoto nařízení dohlížet: „Když na to byl po letech onen územní plánovač jménem Edoardo Teruzzi dotázán odpověděl: „**Nepřehánějte. Celé to bylo nedorozumění, které se vysvětlilo příslibem 200 milionů lir (320 tisíc dolarů) do místní pokladny a nabídkou postavení mateřské školky.**“²⁵

Po prvním dokončeném projektu se Berlusconi rozhodl postavit další jménem *Milano 2*, novou čtvrť města, ve které dle jeho slov: „...měl člověk strávit život od kolíčky až po hřbitov.“²⁶ Nová část města byla mimo jiné i vyjádřením životního stylu, protože tento komplex byl bezpečným místem pro bohaté obyvatele, kteří zde mohli bez studu předvádět svůj úspěch, zatímco v centru Milána protestovali radikálové proti oligarchům. *Milano 2* přineslo Berlusconiho úspěch, uznání, bohatství a také mu otevřel cestu k zákulisí politiky.

2.3.3 Mafie a Propaganda 2

Postavení, které Berlusconi získal po dokončení *Milano 2* posílit nákupem honosné vily San Marino at Arcore, ve které pořádal různé společenské akce pro významné milánské osoby. Po jedné z těchto akcí se udála pro Berlusconiho velmi nepříjemná záležitost: „*V brzkých ranních hodinách byl po večeři ve vile San Martino at Arcore patřící Berlusconiho unesen na své cestě domů jeden z hostů – Luigi D’Angerico. Po srážce v mlze se mu podařilo z auta únosců uniknout. Při policejním vyšetřování řekl Berlusconi, že u večeře bylo přítomno 12 lidí. Podivně tak ze svých počtů vynechal hosta třináctého, Vittoria Mangana – sicilského občana, který se staral o Berlusconiho majetek a pracoval jako řidič. Únos byl, jak se později ukázalo, prací sicilských mafiánů, na které měl Mangano vazby. Po tomto zjištění byl zatčen a uvězněn.*“²⁷

²⁵ STILLE, Alexander. *The Sack of Rome, Media+Money+Celebrity=Power=Silvio Berlusconi*. New York: Penguin Books, 2006. s. 27. ISBN 978-0-14-311210-5.

²⁶ STILLE, Alexander. *The Sack of Rome, Media+Money+Celebrity=Power=Silvio Berlusconi*. New York: Penguin Books, 2006. s. 28. ISBN 978-0-14-311210-5. viz příloha č. 1

²⁷ STILLE, Alexander. *The Sack of Rome, Media+Money+Celebrity=Power=Silvio Berlusconi*. New York: Penguin Books, 2006. s. 35. ISBN 978-0-14-311210-5.

Přestože to Berlusconi při pozdějším policejním vyšetřování incidentu popřel, patrně měl vazby na sicilskou mafii, které vznikly už při jeho developerské činnosti a to od doby, kdy na stavebním pozemku, kde vznikalo sídlo Berlusconiho korporace, vybuchla bomba. Mafie situaci dále vystupňovala, když Berlusconiho pohrozila, že unese jeho syna a podnikatel na to zareagoval tak, že svou rodinu přestěhoval do Španělska. Přesto v té době nekontaktoval policii, ale svého přítele ze studií Dell'Utriho, který mu jako osobního strážce doporučil Mangana a tento muž se stal prostředníkem kontaktu Berlusconiho a mafie. Sám Dell'Utri se stal Berlusconiho nejbližším spojencem a byl u každého vážného rozhodnutí jeho kariéry, od dokončení Milana 2, budování mediálního impéria, ve kterém se stal ředitelem reklamní společnosti Publitalia, která byla z celé korporace nejuspěšnější, až po Berlusconiho vstup do politiky.

Rozporuplné nebyly ale jen Berlusconiho vazby na mafii, ale také členství v zednářské lóži Propaganda Due, zkráceně P2, kterou založil bývalý fašista Licio Gelli. Paul Ginsborg popisuje, jak v roce 1981 našli milánští vyšetřovatelé Gherardo Colombo a Giuliano Turone seznam 962 členů této organizace: „*Seznam zahrnoval jména všech šéfů tajných služeb, 195 úředníků různých ozbrojených složek, mimo jiné dvanáct generálů vojenské policie, 22 armádních generálů a osm admirálů. Bylo zde 44 členů parlamentu a tajemník vládnoucí socialistické strany Pietro Longo. Vyšetřující soudci, policejní prefekti i šéfové policie, bankéři, obchodníci, státní úředníci, předáci odborů, novináři. Byl mezi nimi i Silvio Berlusconi, jako číslo 1816. (Seznam, který vyšetřovatelé objevili, začínal číslem 1600. Kompletní seznam se nikdy nepodařilo najít.)*“²⁸

V té době ještě neměl Berlusconi politické ambice, ale v P2 si vytvořil spojenectví s politiky, především se socialistickou stranou a jejím předsedou Bettinem Craxim.

---

²⁸GINSBORG, Paul. *Silvio Berlusconi: Television, Power and Patrimony*. London: Verso, 2005. s. 30. ISBN 978-1-84467-541-8.

2.3.4 Budování mediálního impéria a Bettino Craxi

Původně chtěl Berlusconi provozovat televizní vysílání jen pro rezidenty Milana 2, ale jeho záměr změnilo rozhodnutí Nejvyššího soudu: „*V roce 1976 rozhodl italský Nejvyšší soud, že italská státní televize RAI nesmí mít monopol na místní vysílání. Soukromí podnikatelé mohli zcela volně vstoupit do televizního byznysu. Silvio Berlusconi, málo známý developer (a realitní magnát) společně se třemi vůdčími nakladateli – Rizzolim, Mandadorim a Rusconim – vstoupili do televize.*“²⁹

Soukromé televizní vysílání znamenalo příjem z reklamy a Berlusconi si uvědomoval potenciál, který mu tento trh nabízel a proto se součástí firmy Fininvest, provozující televizní kanály, stala společnost Publitalia, jejímž ředitelem se stal, jak jsem již uvedl výše, Mario Dell'Utri. Marketingové oddělení firmy se zanedlouho stalo vlajkovou lodí celé korporace, jak dokládá Paul Ginsborg: „*Narůst obratu byl pozoruhodný: 12 bilionů lir v roce 1980, 900 bilionů lir v roce 1984 a 2167 bilionů na konci dekády.*“³⁰

Než však mohl Berlusconi zbohatnout prodejem televizních reklam, musel si zajistit pozici na mediálním trhu, kde mu konkurovala nejen italská státní televize RAI, ale také soukromí provozovatelé – Rizzoli, Mandadori a Rusconi, kteří původně podnikali jako vydavatelé a přestože své zkušenosti nedokázali využít a Berlusconi značně oslabil jejich sledovanost svým atraktivním programem, hlavní překážku představoval Nejvyšší soud, který zakazoval soukromým provozovatelům celostátní vysílání. Berlusconi ale musel dostát svým závazkům, neboť finance na nákup pořadů mu inzerenti poskytli pod podmínkou, že jim zajistí celý italský trh. Proto Berlusconi obešel zákon tím, že vysílání nahrál na kazety, které v jednotlivých pracovištích používal s několikavteřinovým zpožděním a tedy v postatě nešlo o simultánní vysílání v celé Itálii a jak píše Paul Ginsborg, tento postup mu přinesl úspěch: „*Pouze Berlusconi riskoval ilegality, nakupoval televizní vysílače na celém poloostrově, zajišťoval čistý signál a založil stanici Canale 5, nástupce maličkého Telemilana 2, což byl okruh pro obyvatele čtvrti Milano 2. A velmi zuřivě se bránil jakékoli regulaci. V roce 1984*

²⁹TUNSTALL, Jeremy a Michael PALMER. Media moguls [online]. London: Routledge, 1991, s. 165. [cit. 2016-01-22]. Dostupné z: <<http://site.ebrary.com/lib/cuni/Doc?id=5003751>>.

³⁰GINSBORG, Paul. *Silvio Berlusconi: Television, Power and Patrimony*. London: Verso, 2005. s. 33. ISBN 978-1-84467-541-8.

*odkoupil také Rusconiho a Formetona. Se svými třemi kanály - Canale 5, Rete 4 a Italia 1 – vysílal nyní celostátně a ustanovil tak takřka monopol.*³¹

Nákup konkurenčních kanálů ale neznamenal úplné ovládnutí televizního trhu, neboť potíže Berlusconiho nadále působil Nejvyšší soud a také magistráty italských měst, konkrétně Milána, Turína a Říma: „*Soudy se obrátily proti mně, když nařídily konfiskaci mých vysílačů. Vypnuly nás, protože si RAI stěžovala, že naše kanály narušují článek ústavy o výhradním právu veřejnoprávní televize na celostátní vysílání.*³² Berlusconi si byl vědom toho, jak moc je program jeho televizí populární a rozhodl se využít oblíbenosti svého vysílání, aby obnovil provoz svých kanálů: „*Skutečný vliv Berlusconiho televize se ukázal v momentě, kdy dal šéf společnosti přes obrazovku k dispozici telefonní čísla magistrátních úředníků v Turíně, Římě a Pescaře, čísla na představenstvo RAI v Římě a dokonce číslo do kanceláře předsedy vlády. Diváci pak všechna tato čísla doslova zasypali rozhořčenými telefonáty.*³³

Krizovou situaci vyřešil až premiér Bettino Craxi, spojenec a přítel Silvia Berlusconiho, který se narychlo vrátil ze státní návštěvy Velké Británie a vydal dekret, kterým nařídil obnovení vysílání. Craxi se s Berlusconiho přátelil, podnikatel byl kmotrem premiérova syna a často se potkávali také v miliardářově vile Arcore, jejich spojení ale spočívalo především v politické a obchodní rovině, neboť výměnou za televizní prostor pro socialistickou stranu měl Berlusconi přístup k půjčkám z bank, které spravovali socialisté. Oba muže ale rozděloval deník *Il Giornale*, ve kterém Berlusconi vlastnil podíl a jehož šéfredaktor Indro Montanelli Craxiho silně kritizoval.

2.3.5 *Il Giornale* a Indro Montanelli

Deník *Il Giornale* založil Indro Montanelli v roce 1974 poté, co odešel z *Corriere della Sera*, protože se mu zdálo, že list je příliš levicově orientovaný. O tři roky později se nové médium dostalo do finanční tísně a na pomoc přišel Berlusconi, který si chtěl nejen zvýšit prestiž, ale také sympatizoval s Montanelliho politickým názorem a liberálními pravicovými hodnotami. Mladý podnikatel, který byl na konci sedmdesátých

³¹ GINSBORG, Paul. *Silvio Berlusconi: Television, Power and Patrimony*. London: Verso, 2005. s. 37. ISBN 978-1-84467-541-8. viz příloha č. 2

³² FRIEDMAN, Alan. *My Way: Berlusconi in his own words*. London: Biteback Publishing, 2015. s. 59. ISBN 978-1-84954-986-8.

³³ Tamtéž.

let o polovinu mladší než Montanelli, což také determinovalo vztah mezi oběma muži, koupil 12% akcií deníku a postupně svůj podíl i nadále navyšoval, přesto celou dobu zůstal spíše sponzorem listu, než jeho majitelem a tedy tím, kdo rozhoduje o obsahu média. Šéfredaktor Montanelli měl tak do značné míry volnou ruku i v době, kdy články, které psal, a byly velmi kritické, už přímo ohrožovaly Berlusconiho zájmy či jeho politické přátele: „V létě 1983, poté co se stal Craxi premiérem, začal si stěžovat svému příteli Silviovi stále silněji na Montanelliho a *Il Giornale*. Craxi byl rozčilen, protože *Il Giornale* zveřejnil negativní zprávu z jednání kabinetu a místo fotografie Craxiho zveřejnil fotku předsedy malé opoziční strany: „Je to nepřátelský plátek, a my přirozeně zjednáme všechny nezbytné důsledky“, supěl Craxi. „Se šéfredaktorem mě neustále napadají a neustále zaujímají nepřátelský postoj. To nezůstane bez odezvy!“ Berlusconi se snažil Craxiho uklidnit a slíbil mu, že bude na Montanelliho tvrdý: „Prašším pěstmi do stolu“ a „zmrazím mu finance“ „Ukážu drápy“ „Řeknu mu, ať si trhne“³⁴

Berlusconi poté zavolal do *Il Giornale* a poté, co se dověděl, že je šéfredaktor Montanelli na dovolené, rozhodl se promluvit si s jeho zástupcem Gianem Galeazzem Biazim, kterému poté vysvětlil, proč je Craxi tak rozzlobený a otevřeně mu sdělil, v jaké se nachází situaci: „On je tím, kdo pro nás zařizuje ten televizní zákon, a mimo to mi vyhověl v mnoha dalších věcech, o kterým vám povím, až se setkáme. Udělal jsem pro svého přítele, co bylo v mých silách, aby vyhrál ty volby, a nehodlám zničit naše přátelství těmito věcmi, zvláště ne *Il Giornale*.“³⁵

Berlusconi se následně podařilo protlačit médiem články, které Craximu stranily, například *Il Giornale* podporoval Craxiho kampaň „více než spravedlnost“, pokus pohnat k odpovědnosti magistráty italských měst za justiční chyby, jako i pokus o celkové oslabení justice a list psal také velmi kriticky o protimafiánském sdružení v Palermu a v deníku také vyšla série investigativních článků o manipulaci a tunelování fondů na pomoc po zemětřesení v Irpině, oblasti v jižní Itálii. Hlavním terčem těchto článků byl Ciriaco De Mita, šéf křesťanských demokratů v Irpině, politik, který byl

³⁴ STILLE, Alexander. *The Sack of Rome, Media+Money+Celebrity=Power=Silvio Berlusconi*. New York: Penguin Books, 2006. s. 83. ISBN 978-0-14-311210-5.

³⁵ STILLE, Alexander. *The Sack of Rome, Media+Money+Celebrity=Power=Silvio Berlusconi*. New York: Penguin Books, 2006. s. 84. ISBN 978-0-14-311210-5.

výrazným kritikem Berlusconiho televizního monopolu v 80. letech a jeden z hlavních rivalů Benita Craxiho v letech 90.³⁶

Tento vstřícný postoj vůči Berlusconiho spojencům v *Il Giornale* skončil v 90. letech, když se země střední a východní Evropy po pádu Berlínské zdi demokratizovaly a nebezpečí komunismu, před kterým silně varoval Montanelli, pominulo už také proto, že se italští komunisté rozpadli do menších uskupení. Tato změna znamenala, že tradiční argument demokratických stran přestal platit a pozornost médií se obrátila k době jejich vládnutí. Italská veřejnost přestala přehlížet korupci, do níž byly některé vůdčí strany parlamentu zapojené a deník *Il Giornale* silně podporoval policejní vyšetřování, které začalo poté, co byl 17. února 1992 zatčen Mario Chisea, funkcionář socialistické strany a předseda charitativního spolku augustiniánského spolku, který byl přistižen, když se nažil spláchnout do toalety úplatek ve výši 6000 dolarů. Chisea měl blízko ke Craximu a Montanelli na tuto spojitost ve svých článcích opakovaně poukazoval. Berlusconi stál ze začátku na straně vyšetřovatelů, ale jen do chvíle, než se začali zajímat o vyšší patra politiky, což už jeho samotného začínalo ohrožovat a uvědomoval si, že by mohl přijít o svého spojence, premiéra Itálie. V této době už byl deník *Il Giornale* v rukou Berlusconiho bratra Paola, protože to vyžadoval zákon z roku 1990 zvaný *Mammi*, podle předkladatele republikána Oscara Mammiho, který omezoval vysokou koncentraci mediálního vlastnictví. Šéfredaktorem listu byl i nadále Indro Montanelli – již osmdesátiletý a jeho zástupcem Federico Orlando a pouhé čtyři dny po zatčení Maria Chiseji přišel do redakce Paolo Berlusconi doprovázen synem Benita Craxiho Vittorioem, zvaným Bobo a vůdcem milánských socialistů Finnetim. Orlando později popsal průběh návštěvy: „*Finetti přinášel svazek článků z naší milánské kauzy, vysvícené zeleným zvýrazňovačem. Dal mi je, abych je mohl předat našim novinářům. „Vyšetřování na magistrátech začalo články jako je tento“, řekl. Paolo se do hovoru vložil a řekl: Musíme pracovat s městem a místní vládou, takže bychom si s nimi měli udržet dobré vztahy. “ V prvních dnech této kauzy zavolał Craxiho syn Vittorio, známý jako Bobo novinářům do Il Giornale a vyhrožoval: „Po volbách 5.*

³⁶ STILLE, Alexander. *The Sack of Rome, Media+Money+Celebrity=Power=Silvio Berlusconi*. New York: Penguin Books, 2006. s. 85. ISBN 978-0-14-311210-5.

*dubna se pohnou ledy a v Il Giornale budou padat hlavy. Měli byste nás konečně nechat na pokoji, nebo zavolám vašemu šéfovi!*³⁷

Indro Montanelli reagoval ostrou nótou, ve které zakázal svým podřízeným jakýkoli kontakt s politiky a Berlusconiho pak v osobním rozhovoru sdělil, že: „...jestliže se jeho bratr ještě jednou objeví v redakci doprovázen politiky, vyhodí je všechny na ulici!“³⁸ Berlusconi ale v tuto chvíli potřeboval dobré vztahy s Craxim, neboť mu měl zajistit plnou legalitu jeho televizního vysílání a prosil tedy Montanelliho o to, aby v článcích nebyla zmiňována jakákoli spojitost Chiseji s Craxim a byl akcentován jen kriminální rozměr kauzy.

2.3.6 Vstup do politiky

Silvio Berlusconi před volbami v roce 1994 tvrdil, že nechce sám vstoupit do politiky, ale pouze podpořit kandidáty, které zabrání vládě komunistů, o několik měsíců později ale změnil názor a oznámil kandidaturu. K předvolební kampani měl všechny dostupné prostředky – ovládal většinu televizního trhu v zemi, vlastnil oblíbený fotbalový klub AC Milán, byl známou a populární osobností a také dovedl spojovat odlišné politické síly: „Berlusconi dokázal, že je schopný prostředník a ohromující řečník. Forza Italia spojila propast mezi dvěma nekompatibilními silami pravice tím, že vytvořila oddělené aliance s Ligou na severu a Allienzou Nazionale v centrální a jižní části země.“³⁹

Berlusconiho se také dařilo odrážet útoky novinářů, které připomínaly, jak silné vazby měl na předchozí vládní garnituru, která se s postupujícím vyšetřováním stávala stále více zdiskreditovanou: „Na konfrontace se svou minulostí ve stínu předsedy vlády Craxiho a na své problémy s jasným oddělením politické moci a businessu odpovídal

³⁷ STILLE, Alexander. *The Sack of Rome. Media+Money+Celebrity=Power=Silvio Berlusconi*. New York: Penguin Books, 2006. 382 s. 129. ISBN 978-0-14-311210-5. s. 35.

³⁸ ~~Tamtéž. STILLE, Alexander. *The Sack of Rome. Media+Money+Celebrity=Power=Silvio Berlusconi*. New York: Penguin Books, 2006. 382 s. ISBN 978-0-14-311210-5. s. 35.~~

³⁹ GUNDLE, Stephen a Simon PARKER. *The new Italian Republic: from the fall of the Berlin Wall to Berlusconi* [online]. London: Routledge, 1996, ix, s. 9. [cit. 2016-01-22]. Dostupné z: <<http://site.ebrary.com/lib/cuni/Doc?id=10057606>>.

*Berlusconi příslibem 1 milionu nových pracovních míst. Sliboval liberalizaci státu, oprostění se od komunistů (skutečných či imaginárních), od nadměrných daní.*⁴⁰

Berlusconioho vstup do politiky znamenal definitivní konec vztahů s šéfredaktorem Indrem Montanellim. Osmdesátiletý veterán odešel z deníku v lednu 1994 a v březnu založil nové periodikum La Voce, ale Il Giornale vycházel dál s novým vedením.

V květnu vyhrál Berlusconi volby a vytvořil ne zcela stabilní vládní koalici s Ligou Severu a Alienzou Nazionale. Vyšetřování korupčních skandálů z konce 80. let nadále probíhalo a vyšetřovatelé se především v Miláně už dostávali k důkazům a dokumentům proti vysokým manažerům Berlusconiho firmy Fininvest a to i přesto, že se Berlusconi snažil omezovat pravomoci policistů a vyšetřujících soudců, ale i přes tyto obstrukce se policisté dostali až k premiérovi: „22. listopadu, právě když předsedal mezinárodní konferenci G7 v otázce kriminality, dostal soudní obsílku, ve které stálo, že se má dostavit k podání vysvětlení, neboť je obviněn z možné korupce.“⁴¹

Soudní výzva na summitu G7 znamenala mezinárodní fiasko, které vyústilo v následný pád vlády 22. prosince 1994. Předsedy Ligy severu Bossi prohlásil, že za těchto okolností nehodlá ve vládě setrvat. Poté následovala dlouhá odmlka Berlusconiho politické kariéry a mediální magnát se vrátil zpět v plné síle v roce 2001.

---

⁴⁰ GINSBORG, Paul. *Silvio Berlusconi: Television, Power and Patrimony*. London: Verso, 2005. s. 65. ISBN 978-1-84467-541-8. viz příloha č. 3

⁴¹ GINSBORG, Paul. *Silvio Berlusconi: Television, Power and Patrimony*. London: Verso, 2005. s. 70. ISBN 978-1-84467-541-8.

2.4 Profil Andreje Babiše

Andrej Babiš, narozený 2. září 1954, strávil podstatnou část svého dětství a dospívání v západních zemích, neboť měl jeho otec jako prověřený soudruh výsadní postavení, což odporuje vyjádření z Babišova životopisu: „*Můj otec celý život pracoval v zahraničním obchodu a nikdy nebyl žádný komunistický prominent, jak neustále píše deník Aha!*“⁴²

Štefan Babiš nejprve pracoval jako delegát v etiopské Addis Abebě a následně zastupoval české podniky v Paříži, kam jeho syn Andrej nastoupil do první třídy. V roce 1962 ale ztrácí jeho otec legitimaci, což Babiš ve svém životopise později popisoval jako schválnost některého z otcových kolegů, kteří mu tak znemožnili na dlouhou dobu získat zaměstnání a rodinu živila jeho matka.⁴³ Štefan Babiš si však záhy našel místo jako studijní technik v patentovém oddělení Výzkumného ústavu kabelů a izolantů, což byl oproti zahraničnímu působení v PZO kariérní sestup, ale nejednalo se o finanční tíseň.⁴⁴

Andrejův otec byl krátce po sovětské okupaci rehabilitován a dostal místo obchodního přidělence Stálé mise ČSSR u OSN v Ženevě, takže celá rodina se stěhovala do Švýcarska a Andrej Babiš zde rok navštěvoval Collège Rousseau. Zanedlouho se u něj projeví zdravotní problémy, trpěl sníženou tvorbou krevních destiček a byla mu odebrána slezina, proto musel být hospitalizován a ročního pobytu v nemocnici využil ke studiu francouzštiny. Ženevská škola byla sice krátkou epizodou, ale dle slov Andreje Babiše zásadní, neboť právě spolužáci ze Švýcarska mu pomáhali rozjet Agrofert.⁴⁵

Gymnázium už ale dokončil v Bratislavě a po maturitě nastupuje na VŠE, na které mu dobré jazykové schopnosti a aktivita v organizaci AEISEC, které na sklonku studií předsedal v její bratislavské pobočce, pomohly cestovat na západ. Sám Babiš své

⁴² BABIŠ, Andrej. Můj příběh. In: *Ano bude líp* [online]. Praha, 2013 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/blogy/12512/muj-podrobny-zivotopis>

⁴³ Tamtéž.

⁴⁴ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 10. ISBN978-80-204-3445-6.

⁴⁵ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 12. ISBN978-80-204-3445-6.

začátky prezentoval jako velmi cílevědomé šetření peněz ze zahraničních brigád na stavbu rodinného domu.⁴⁶

Andrej Babiš nastoupil v roce 1978 do PZO Chemapol Bratislava. Jak toto a další učiliště tržního hospodářství fungovalo v socialistickém Československu, vysvětluje Tomáš Pergler: „*Komunistická ideologie sice neuznávala principy konkurence a volné soutěže, za žádané zboží a suroviny z kapitalistické ciziny ale stát musel platit tvrdou měnou. Ta se dala získat jen vývozem do devizových oblastí, což znamenalo přistoupit na daná pravidla. Zaměstnanci PZO se tam naučili jednat a pohybovat se v prostředí většiny občanů ČSSR nedostupné.*“⁴⁷ Postupně se Babiš dostal do 31. obchodní skupiny, která se zaměřovala na plasty a pomocné gumárenské přípravky, ve které se propracoval až na post zástupce ředitele a zároveň se v podnikových kurzech zdokonaloval v němčině a angličtině. V roce 1979 založil rodinu se svou studentskou láskou Adrianou a v roce 1980 vstoupil do KSČ a začal stavět dům, jehož dokončení mu trvalo s mnohými obtížemi tři roky. Pomoc přišla v roce 1985, kdy byl vybrán jako obchodní delegát do Maroka, což znamenalo větší plat a diplomatický pas, díky kterému si mohl například založit bankovní konto.

2.4.1 Agent Stb?

Podobně jako Silvio Berlusconi, i Andrej Babiš měl na začátku své podnikatelské dráhy stinnou stránku a v Babišově případě jsou jí nalezené dokumenty v Ústavu paměti národa Slovenské republiky, které dokazují, že na Andreje Babiše byl veden svazek s krycím názvem Bureš. Babiš vysvětluje své styky se Státní bezpečností ve svém životopise tím, že se s StB setkal kvůli syrským fosfátům a vůbec netušil, jaká je pravá podstata tajné policie.⁴⁸

Andrej Babiš se pokoušel znevěrohodnit obsah svazku Bureš svědectvím svého bývalého řídicího důstojníka majora Júlia Šúmana, který tvrdil, že dokumenty jsou vymyšlené, neboť agenti si často vymýšleli navázání spolupráce, aby vykazovali před

⁴⁶ BABIŠ, Andrej. Můj příběh. In: *Ano bude líp* [online]. Praha, 2013 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/blogy/12512/muj-podrobny-zivotopis>

⁴⁷ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 16. ISBN978-80-204-3445-6.

⁴⁸ BABIŠ, Andrej. Můj příběh. In: *Ano bude líp* [online]. Praha, 2013 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/blogy/12512/muj-podrobny-zivotopis>

vedením lepší výsledky.⁴⁹ Babiš dále zpochybňoval svazky na základě posudku analytika Milana Žitného, který byl na začátku 90. let členem lustrační komise, což bránil Jerguš Sivoš, který v ÚPN pracuje: „*Dospěl jsem k závěru, že evidence spisů a později svazků byla vedena v souladu s interními předpisy ministerstva vnitra.*“⁵⁰

Slovenský soud dal však v červnu 2014 za pravdu Andreji Babišovi: *"Z důkazů vyplynulo, že (Babiš) aktivně nepůsobil coby vědomý tajný spolupracovník (StB). Jeho evidence coby agenta je v rozporu se skutečným stavem," uvedl předseda senátu krajského soudu po vynešení verdiktu.*"⁵¹

Protože byla většina svazků na začátku prosince 89 skartována, úplnou pravdu se asi už nikdy nedovíme. Faktem ovšem je, že znalost tržišního prostředí se Andreji Babišovi v době privatizace českého a slovenského hospodářství velmi hodila a dovedl ji využít.

2.4.2 Budování Agrofertu

Holding Agrofert je jednou z největších firem v České republice, zaměstnává přes 34 tisíc lidí⁵² a Andrej Babiš zdůrazňuje transparentnost firmy od samého počátku: „*Nejprve to bylo (Agrofert) esero, potom milionová akciovka a pak tam Švýcaři dali 2,6 milionu korun. Myslím, že historie firmy je velice transparentní a pokud z toho někdo dělá takzvaně neprůhlednou kauzu, je to nesmysl. Každá česká banka, hlavně Citibank, to zná od začátku.*“⁵³

Novinář Tomáš Pergler má ale jiný názor, protože na počátku 90. let je totiž Agrofert pouze dceřinou společností, pražskou pobočkou, domovské firmy Petrimex: „*V oficiálním Babišově životopise chybí zmínka o tom, že první polovina 90. let byla také*

⁴⁹ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 16. ISBN 978-80-204-3445-6. viz příloha č. 4.

⁵⁰ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 29. ISBN 978-80-204-3445-6. viz příloha č. 5.

⁵¹ ČTK. Babiš je neoprávněně veden jako agent StB, potvrdil slovenský soud. Ministr rozhodnutí očekával. *Ihned* [online]. *Economia*. 1 - 3 s. [cit. 2016-05-10]. ISSN ISSN 1213-7693. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-64249050-babis-je-neopravnene-veden-jako-agent-stb-potvrdil-slovensky-soud-ministr-rozhodnuti-ocekaval>

⁵² Agrofert. [online]. [ČR]. [cit. 10-5-2016]. Dostupné z <<http://www.agrofert.cz/o-agrofertu>>.

⁵³ KOLÁČEK Y, Luboš. *13. komnaty Andreje Babiše*. 1. Vyd. Praha: Petrklíč, 2014. s. 49. ISBN 978-80-7229-535-7.

doba emancipace jednotlivých manažerů a „odkloňování“ některých aktivit mimo režii Petrimexu, respektive přibalování dalšího byznysu, který tehdejší PZO nepokrýval“⁵⁴

Agrofert vznikl tímto způsobem v Praze 25. ledna 1993, obchody se rychle rozběhly a ve druhém roce existence vykázala nová firma obrat 3,6 miliardy korun a zisk 50 milionů korun.⁵⁵ V březnu 1994 se původní Agrofert s.r.o. změnil na akciovou společnost a to znamenalo nové sídlo na Žižkově a navýšení základního kapitálu na 1 milion korun. Babiš by však stále ředitelem 32. obchodní skupiny Petrimexu a členem jejího představenstva, ale v Bratislavě se ale mezitím změnilo politické vedení země a Babiš s Rakickým nechtěli připustit, aby novou společnost ovládli Mečiarovci, jako se to stalo mateřskému Petrimexu. A protože byl Petrimex absolutním majitelem akcií Agrofertu, dohodlo se pražské vedení společnosti, že navýší základní kapitál Agrofertu tak, aby se podíl Petrimexu zúžil jen na 25%.⁵⁶

Tento krok byl proveden bez účasti zástupců Petrimexu na zasedání v Bratislavě 13. února 1995, na kterém se dohodlo, že kapitál navýší dvě společnosti – Ost Finanz und Investment (O. F. I.), a to částkou 2,6 milionů korun a Spolana Neratovice částkou 400 tisíc korun.⁵⁷ Kdo je majitelem firmy O. F. I. se veřejnost nikdy přesně nedověděla, a zástupci Petrimexu podali následně na Agrofert žalobu v polovině května 1995, kde bylo uvedeno, že jedna členka představenstva nebyla na valné hromadě a dále, že byl zápis antedatován.⁵⁸ Spor ale nebyl dotažen před soud.

Podobným způsobem pak probíhalo rozšiřování Agrofertu o chemické závody, potravinářské provozy a zemědělské podniky, jako například ovládnutí Lovochemie, o které se později zajímaly policejní složky a sám Babiš tuto kauzu označil jako: „...*jedinou problematickou v historii Agrofertu.*“⁵⁹

⁵⁴ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 41. ISBN 978-80-204-3445-6.

⁵⁵ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 42. –ISBN 978-80-204-3445-6.

⁵⁶ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 44. ISBN 978-80-204-3445-6.

⁵⁷ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 45. ISBN 978-80-204-3445-6.

⁵⁸ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 46. ISBN 978-80-204-3445-6.

⁵⁹ Můj příběh. *Anobudělíp: Blogy* [online]. Praha, 2013 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/blogy/12512/muj-podrobny-zivotopis>

V soutěži Fondu národního majetku nabídl 350 milionů korun (úvěr od Komerční banky), ale přeplatila jej společnost Proferta s cenou 530 milionů (úvěr od IPB). Přesto se majitel Agrofertu nehodlal vzdát tak snadno: „Vyrukoval s podobným, ale složitějším modelem jako při odloučení Agrofertu od Petrimexu. K ovládnutí Lovochemie využil společnost Agrobohemie, která vznikla už na začátku roku 1995. Ve svém životopise tvrdí, že Agrobohemii založil společně s manažery Lovochemie. V 90. letech ji ale v médiích představoval jako společný projekt Agrofertu a státního holdingu Unipetrol.“⁶⁰

Babiš využil problémy Proferty se splácením dluhu, v okamžiku přeměny firmy na akciovou společnost se stává předsedou jejího představenstva, a zároveň získává menšinový podíl akcií v samotné Lovochemii. Do představenstva a dozorčí rady Lovochemie se pak dostávají zástupci Unipetrolu, ale především lidé blízcí Babišovi. Zlom nastal v květnu 1998 na mimořádné valné hromadě Lovochemie, na které se akcionáři shodli, že majoritní počet akcií upíše společnost Agrobohemie, čímž vyřadila z tendru Profertu: „V době valné hromady byl Babiš předsedou představenstev Proferty, Agrobohemie i Lovochemie. Tím, že odstavil původního vítěze privatizačního tendru, se vlastně vyhnul placení dluhu IPB. Pokud by totiž využil k ovládnutí Lovochemie přímo Profertu a nechal ji žít, musel by se přihlásit i k půjčce.“⁶¹

O případ se začala zajímat policie, ČSOB a Bags podali trestní oznámení, ale kauza byla ale nakonec odložena.

2.4.3 Unipetrol I a II

Státní podnik Unipetrol se Andrej Babiš pokusil získat dvakrát, celou společnost ale nikdy nekoupil, přestože měl v době obou privatizací velký vliv na tehdejší politickou reprezentaci, především na tehdy vládnoucí sociální demokracii. V říjnu 2000 šel podnik do privatizace, Agrofert se soutěže zúčastnil a v květnu roku 2001 vyhrál s nabídkou 11 miliard, což bylo o 3,5 miliardy méně, než zahraniční zájemce

⁶⁰ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 55. ISBN 978-80-204-3445-6.

⁶¹ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 56. ISBN 978-80-204-3445-6.

Rotch: „*Společnost Rocht není strategickým investorem, ale je pouze překupníkem,*“⁶² vysvětloval tehdejší premiér Miloš Zeman, proč vláda nesouhlasila s doporučením privatizační komise, která navrhovala právě Rotch.⁶³ Přestože první tendr Agrofert vyhrál, Babiš podnik nezískal, neboť nebyl schopen ve stanoveném termínu zaplatit domluvenou cenu a nová vláda tedy vypsalala nový tendr.⁶⁴

Při druhém výběrovém řízení se Andrej Babiš spojil s polostátním polským podnikem PKN Orlen, proti němu však stál podnikatel Tomáš Pitr. Babiš měl po vítězství společnosti PKN v tendru odkoupit část holdingu, především chemické odvětví, polská firma se ale stala podezřelá z korupce a doma čelili její představitelé trestnímu stíhání.⁶⁵ A protože byl PKN Orlen polostátní podnik, distancoval se také od Agroferty, neboť zde bylo podezření, že byl Babiš součástí úplatkářské aféry – tedy, že zařídil výhru v tendru. Policii se to však nepodařilo prokázat a Babiš šel s polskou stranou do arbitráže a v rámci mimosoudního vyrovnání však získal většinu z toho, o co měl původně zájem, tedy majoritní, či rozhodovací podíly v chemických závodech.⁶⁶

2.4.4 Politické konexe

Andrej Babiš si budoval vazby na vlivné členy parlamentních stran, které se mu později hodily při prosazování zájmů Agroferty v legislativních orgánech, a Babiš mezi stranami nerozlišoval. Dobré vztahy měl například s Ivanem Langerem, bývalým místopředsedou ODS a exministrem vnitra, se kterým se potkával na tenisovém kurtu v Prostějově a Andrej Babiš byl také na jeho svatbě v roce 2000. Později vyšlo najevo, že se spolu oba muži setkali v době, kdy ODS navrhovala ustavení parlamentní vyšetřovací komise, která by se zabývala privatizací Unipetrolu.⁶⁷ Koalice vedená ODS skončila na sklonku roku 1997 kvůli nejasnostem se skrytými sponzory a v červnu 1998 vyhrála volby ČSSD. Obě strany spolu vytvořily tzv. opoziční smlouvu a Andrej Babiš

⁶² PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 68. –ISBN 978-80-204-3445-6.

⁶³ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 68. –ISBN 978-80-204-3445-6.

⁶⁴ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 72. –ISBN 978-80-204-3445-6.

⁶⁵ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 95. ISBN 978-80-204-3445-6.

⁶⁶ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 97. ISBN 978-80-204-3445-6.

⁶⁷ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 61. ISBN 978-80-204-3445-6. viz příloha č. 6

se tedy musel přeorientovat na sociální demokracii, ve které se jeho hlavním spojencem v ČSSD stal ministr vnitra a pozdější premiér Stanislav Gross, k němuž se Babiš dostal prostřednictvím právníka a člena ČSSD Miroslava Janstý: „Vzhledem k tomu, že jsem pana Babiše poznal jako tvrdého vyjednavče protistrany, když jsem s ním vyjednával v zastoupení svých klientů, získal si můj respekt a úctu,“⁶⁸ napsal Jansta Tomáši Perglerovi.

Přestože měl Andrej Babiš takto silné politické konexe na politiky, vymezoval se v předvolební kampani právě vůči nim a poukazoval na propojení politiky a byznysu. K tomuto rozporu se vyjádřil publicistovi Lubošovi Kolářkovi: „Je sice pravda, že jsem všelijaké takové akce dřív navštěvoval. Chodil jsem na oslavy narozenin premiéra Zemana, Grosse i Klause. Dříve jsem si skutečně myslel, jak jsem strašně důležitý, jak je to super. Ale když pochopíte podstatu, jak to tedy funguje, že málokdo má zájem udělat pro tuto zemi něco pozitivního, že se z politiky stala jedna velká rozkrádačka, tak si jeden den řeknete: už dost.“⁶⁹

Vypovídá věta: „Dříve jsem si skutečně myslel, jak jsem strašně důležitý, jak je to super“⁷⁰, něco o skutečných motivacích vstupu majitele Agrofertu do politiky? V roce 2006, kdy se premiérem stal Mirek Topolánek, přestal mít Andrej Babiš tak silný vliv jako doposud. Otázkou je, zda Babiš založením politického hnutí ANO nesledoval obnovení vlivu na ty oblasti správy státu, které prospívaly jeho holdingu Agrofert.

2.4.5 Nákup médií

Podobnost se Silviem Berlusconiem u Andreje Babiše spočívala také v tom, že oba podnikatelé měli v době nástupu k moci vlivná média, byť dopad televizního vysílání a dvou deníků nelze tak jednoznačně srovnávat: „Babiš byl na svoji pověst v médiích vždycky hodně citlivý. Nesnášel, když ho vykreslovali jako vychytralého přistěhoválce ze Slovenska, který uzmul Agrofert, vodil si premiéra Grosse, švindloval

⁶⁸ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 63. ISBN 978-80-204-3445-6. s.

⁶⁹ KOLÁČEK Y, Luboš. *13. komnaty Andreje Babiše*. 1. Vyd. Praha: Petrklíč, 2014. 209-s. 87. ISBN 978-80-7229-535-7. s.-49.

⁷⁰ Tamtéž.

*při privatizaci Unipetrolu, rýžuje na biopalivech nebo trápí husy na farmě Čapí hnízdo.*⁷¹

Toto vykreslování se Andreji Babišovi nelíbilo a zvláště se ho dotklo, když na něj novináři zaměřili pozornost ve chvíli, kdy se začal vyjadřovat ke korupci: „*Po mých výrocih v médiích o korupci v České republice, dostali někteří novináři, napojení na různé mediální struktury, úkol znovu psát různé lži z minulosti. Musí být zřejmě zoufalí, protože naše skupina nemá žádné kauzy.*“⁷²

Opačný přístup k referování o Andreji Babišovi zaujal István Léko, který postupně pracoval v Respektu, Lidových novinách, Týdnu a poté vedl 12 let týdeník Euro. Nyní je šéfredaktorem Lidových novin, které jsou součástí vydavatelství Mafra, jež Andrej Babiš zakoupil. Pozdější šéfredaktor LN založil po odchodu z Eura investigativní server Česká pozice, jehož hlavním sponzorem byl právě Andrej Babiš. Vstřícnost Léka k Babišovi se ukázala v článcích o kauze Key Investments, kterou se István Léko zabýval. Podle Perglera upozorňoval Léko zejména na propojení údajného tunelování s lidmi kolem Václava Klause, ale v žádném z mnoha článků nebyla zmínka o Josefu Mrázovi, který z kontroverzní firmy přešel do Agrofertu.⁷³

Spojování s firmou Key Investments rozzlobilo Babiše i v pořadu Otázky Václava Moravce ze 13. 11. 2011, ve kterém moderátor konfrontoval miliardáře se zjištěním týdeníku Reflex:

„VM: *Týdeník Reflex referoval 6. října o spojitosti mezi vámi a expremiérem Stanislavem Grossem a cituji: „Spojitost se jmenuje Josef Mráz. Ted' pracuje pro Babiše, dříve seděl v orgánech firmy Key Investments, která asistovala právě u slavné Grossovi transakce.“ Co říkáte té spojitosti?*

AB: *Jo, já tomu říkám, že je to jedna sprostá lež, kterou si vymyslel pan novinář Spurný z Respektu.*

VM: *Já ted' cituji Reflex.*

⁷¹ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 123. ISBN 978-80-204-3445-6.

⁷² KOLÁČEK Y, Luboš. *13. komnaty Andreje Babiše*. 1. Vyd. Praha: Petrklíč, 2014. 209-s. 57. ISBN 978-80-7229-535-7. s. 49.

⁷³ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 124. ISBN 978-80-204-3445-6.

AB: *Však novináři od sebe kopírují. Jeden napíše nějakou lež a ostatní to opíší. To jste přece určitě už slyšel.*⁷⁴

V pořadu se za svá slova moderátorovi několikrát omluvil, ale k jiným novinářům v minulosti tak shovívavý nebyl a například v roce 2002, jak uvádí Pergler, žaloval slovenského žurnalistu Dušana Valka za ostrou knihu, kterou o něm napsal. Na Babišův popud byl žurnalista odsouzen k pokutě a kniha nesměla být distribuována.⁷⁵

Babiš se pokoušel vstoupit do mediálního byznysu už před založením ANO 2011 a jeho cílem bylo pokrytí různorodých komunikačních kanálů, v jejichž středu měla stát televize. Dle Perglera se mu ale nepovedlo dohodnout ani nákup TV Barrandov od Tomáše Chrenka, ani TV Pohoda a i ani jeho záměr koupit bankrotující zpravodajskou televizi Z1 se nezdařil.⁷⁶

Ani v tištěných médiích zpočátku nezaznamenal úspěch, nevyšel mu nákup deníků Vltava-Labe-Press. Na konci roku 2011 vznikla společnost AGF Media, která začala vydávat deník 5+2, jež byl šířen zdarma s nákladem milion výtisků v 80 regionálních mutacích. Jeho účel šéfredaktor Vladimír Junek nikterak netajil: *„Je to kanál, který má pomoci promo Agrofertu, což je skupina s konsolidovaným obratem asi 120 miliard korun. Skupina Agrofert doteď neměla žádné PR, přitom je to 200 firem zaměstnávajících 28 tisíc lidí.*“⁷⁷

Babišovo vlastní médium končilo opakovaně ve ztrátě,⁷⁸ nicméně na jaře 2013 se mu povedl první obchod v seriálním mediálním byznysu, když od Zdeňka Bakaly odkoupil slovenské vydavatelství EcoPress, pod něj patří i Hospodárske noviny. Začlenění médií pod holding Agrofert pokračovalo také v červnu 2013, kdy se původně spekulovalo o nákupu vydavatelství Ringier, které vlastní nejčtenější deník Blesk, ale Babiš dovedl do konce jiný rozjednaný kontrakt a zakoupil vydavatelství Mafra, pod

⁷⁴ Otázky Václava Moravce. In: *Ivysilani [online]* 13. 11. 2011. [cit. 10. 5. 2016] Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1126672097-otazky-vaclava-moravce/211411030501113/>

⁷⁵ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 125. ISBN 978-80-204-3445-6.

⁷⁶ Tamtéž.

⁷⁷ VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. Koupit VLP? Už bych to nedoporučoval.. *Mediaguru* [online]. 18. 12. 2012, _s. 1 - 3. [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2012/07/koupit-vlp-ted-by-ch-asi-nedoporucoval/>

⁷⁸ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 126. ISBN 978-80-204-3445-6.

kteře spadá Mladá fronta DNES, Lidové noviny, Metro, televize Óčko nebo server iDnes.

Nákup vzbudil mezi novináři Mafry a to nejen kvůli dnes už zapomenutému rozhovoru pro MediaGuru z června 2013, ve kterém Babiš nejspíše odhalil skutečnou motivaci k nákupu ztrátových deníků: „*Do médií jsem vstoupil proto, že mám trvalé problémy s novináři.*“⁷⁹ Předchozí vydavatel Rheinisch-Bergische Verlagsgesellschaft se totiž příliš nestaral o obsah tiskovin a zásadní pro něj byly zisky mediální skupiny.

Pochybnosti ještě vzrostly po dnes již legendárním telefonátu do Lidových novin, ve kterém si Babiš stěžoval, že médium neinformuje o tiskové konferenci jeho hnutí. Výhružný monolog zakončil slovy: „*Doufám, že kluci vědí, co dělají. Asi nevědí, s kým mají tu čest.*“⁸⁰ Přestože se pak následně sám v redakci objevil a všem se několikrát omlouval, pochybnosti nerozptýlil.

Z redakce MF Dnes tak odešel Jaroslav Kmenta, autor knih o kmotru Františku Mrázkovi nebo investigativní novinářka Jana Klímová a také šéfredaktor Robert Čásenký. Z Lidových novin odešel Tomáš Němeček, komentátor Daniel Kaiser a Dalibor Balšínek, rovněž šéfredaktor. Naopak zvláštní tah učinil komentátor Mladé Fronty Dnes Martina Komárka. Syn ekonomů Waltra Komárka skončil v deníku, aby se stal jednou z tváří volební kampaně ANO.

2.4.6 Vstup do politiky

Vstup Andreje Babiše byl, jak jsem již zmínil výše, pravděpodobně způsoben omezením jeho vlivu po nástupu kabinetu Mirka Topolánka v roce 2006 a Babišovo výsadní postavení lobbisty přebírá generální ředitel ČEZu Martin Roman: „*Babiše prokazatelně naštvalo, když Agrofert neuspěl se žádostí o připojení do rozvodné sítě pro bioplynové stanice. „Bylo by nejlepší, kdyby distribuční síť vlastnil někdo jiný než ČEZ,“*

⁷⁹ VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. Až budu zase něco kupovat, napíšu to na twitter. *Mediaguru* [online]. 19. 8. 2013, s. 1 - 3. [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2013/08/az-zase-budu-neco-kupovat-napisu-to-na-twitter/>

⁸⁰ BALŠÍNEK, Dalibor. Nevědí, s kým mají tu čest, stěžoval si Babiš na LN. Pak se omluvil. *Lidové noviny*. Praha: Mafra, 29. 6. 2013, roč. 24, s. 1.

řekl,⁸¹ vysvětluje Tomáš Pergler, proč Babiš zahrnul Romana mezi korupčníky.⁸² Pobídkou k založení politického hnutí byl úspěch strany Věci Veřejné, která v parlamentních volbách získala téměř 11%⁸³ a stala se součástí vládní koalice. Nová vládní strana se ale navzdory slibům o boji proti korupci rozpadla po zjištěních novinářů o penězích v obálkách od předsedy strany Víta Bárty a aféře odposlouchávání poslanců firmou ABL.

Přesto, že Věci Veřejné zklamaly své voliče, téma boje proti korupci bylo ve společnosti stále více aktuální a začaly se k němu vyjadřovat a politicky se angažovat i osobnosti z byznysu, například Karel Janeček, který založil Nadační fond proti korupci nebo majitel společnosti Student Agency Radim Jančura či pivovarník Stanislav Bernard.⁸⁴ Vůdčí postavení mezi těmito lidmi ale postupně získal Andrej Babiš.

Od léta 2011 začal poskytovat rozhovory novinářům a podzim se dostal do televize, jak jsem již popsal výše. Od začátku ale nebylo jasné, jestli chce Babiš do politiky vstoupit sám, nebo jen někoho podpořit, protože nejprve mluvil o tom, že do politiky nepůjde, neboť jej diskvalifikuje členství v KSČ.⁸⁵

Vláda Petra Nečase se ale udržela u moci i po debaklu Věcí veřejných a Babiš se proto rozhodl zaregistrovat ANO 2011 (Aktiv nespokojených občanů) v květnu 2012 jako politickou stranu. Začátek hnutí byl však obtížný, neboť mělo málo členů a tedy i kandidátů, které mohla postavit do krajských a senátních voleb. Navíc v ní dle Perglera panoval rozkol poté, co se do čela strany dostali lidé z Agrofertu v čele s Jaroslavem Faltýnkem a Richardem Brabcem.⁸⁶

⁸¹ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 130. ISBN 978-80-204-3445-6.

⁸² Tamtéž.

⁸³ *Volby: Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 28. 05. – 29. 05. 2010* [online]. Český statistický úřad, 2010 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/ps2013/ps2?xjazyk=CZ>

⁸⁴ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 131. ISBN 978-80-204-3445-6.

⁸⁵ Show Jana Krause. In: *Youtube [online]* 23. 9. 2011. [cit. 10. 5. 2016] Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Z135Q0G9K58>

⁸⁶ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 135. ISBN 978-80-204-3445-6.

V létě se ale situace náhle změnila, protože aféra Jany Nagyové zapříčinila pád vlády a byly vyhlášeny předčasné volby v říjnu 2013. Andrej Babiš využil svých finančních prostředků a najal si špičkovou americkou PR firmu Penn Schoen Berland,⁸⁷ která straně doporučila použít snadno zapamatovatelná hesla a spojit ji se známými jmény. Tvářemi kampaně se tak staly herec Martin Stropnický nebo lobbista Pavel Telička a to přineslo hnutí ANO nečekaný úspěch: získalo 18.7%⁸⁸ a stalo se druhou nejsilnější stranou. Andrej Babiš se následně v únoru 2014 stal ministrem financí a vicepremiérem české vlády.

---

⁸⁷ PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. s. 137. ISBN 978-80-204-3445-6.

⁸⁸ *Volby: Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 25. 10. – 26. 10. 2013* [online]. Český statistický úřad, 2013 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/ps2013/ps2?xjazyk=CZ> viz příloha č. 7.

2.5 Rozdíly a shody v profilech mediálních magnátů Berlusconiho a Babiše

Rozdíly: Odlišné jsou podmínky, za jakých oba muži vstupovali do politiky a o jak silné mocenské zázemí se mohli opřít. Silvio Berlusconi byl na počátku 90. let velmi oblíbenou osobností, vlastnil známý fotbalový klub AC Milán, který dovedl k několika ligovým titulům, a především celé jedno desetiletí budoval firmu Fininvest (později Mediaset), s jejíž pomocí takřka ovládl italský televizní trh.

Naproti tomu Andrej Babiš neměl s řízením médií žádné zkušenosti, Mafru koupil několik málo měsíců před volbami, a přestože si na volební kampaň najal známou americkou firmu, on sám byl do té doby vnímán jen jako majitel Agrofertu a jeho popularita neměla tak hluboké kořeny jako obliba italského mediálního magnáta.

Odlišnost lze najít i v motivaci obou mužů pro samotné rozhodnutí vstoupit do politiky. Zatímco Silvio Berlusconi vstupoval do politiky ze strachu z vlády komunistů a především ze snahy uchránit svou firmu, napojenou na bývalé politiky, před probíhajícími policejními vyšetřováními, Andrej Babiš naopak od roku 2006 postupně ztrácel svůj vliv a kromě proklamací o boji s korupcí byla jeho pravděpodobnou motivací pro politické angažmá snaha obnovit svůj vliv nad ministerstvem zemědělství.

Shody: Oba muže spojuje napojení na předchozí politické struktury a také vazby na organizace pohybující se na hraně zákona, v případě Berlusconiho na zednářskou lóži Propaganda Due a sicilskou mafii, u Andreje Babiše představuje sporný moment jeho života evidence ve svazcích agentů StB.

Celkově se ale jedná o nebývalou koncentrací moci, která vrcholí významnými politickými funkcemi a zasahováním do personálního obsazení redakcí. Hlavní spojitostí mezi oběma muži je především střet zájmů. Tak velký a markantní, že mu byli vystaveni každý den ve funkci. A v případě Andreje Babiše je střet zájmů stále přítomen.

3 Analytická část

3.1 Italská případová studie

Jak jsem již zmínil v úvodu, předmětem případové studie italských periodik *Il Giornale* a *Corriere della Sera* je Silvio Berlusconi v době předvolební kampaně a následně první vlády, tedy od prosince 1993 do prosince 1994, přičemž sledovaná období jsou rozdělena do tří celků, kterým předchází krátké shrnutí událostí, jež byly v té době aktuální.

3.1.1 První období – Spor Berlusconiho s Montanellim

Zvěsti o tom, že se mediální magnát, miliardář a vlastník fotbalového klubu AC Milán chystá kandidovat, se v médiích objevovaly již od léta 1993, nicméně Berlusconi je silně odmítal a tvrdil, že chce pouze podpořit jiné strany, aby se k moci nedostali komunisté. Část veřejnosti a také zástupci tradičních stran nicméně protestovali už proti zakládání klubů Forza Italia, které byly deklarovány jako občanská uskupení. V lednu 1994 Berlusconi popřel svá předchozí tvrzení o tom, že se do politiky nechystá a téměř státnickým projevem ze své vily Arcore oznámil kandidaturu na premiéra Itálie v čele jím založené strany Forza Italia. Následkem tohoto kroku odešel z deníku *Il Giornale*, který Berlusconi vlastnil, jeho šéfredaktor a zakladatel Indro Montanelli.

3.1.1.1 *Il Giornale*

Deník psal o předvolební situaci a přinesl například rozhovor s poslancem Ligy Severu Luigim Negrim, který se v interview velmi ostře vymezil proti Berlusconiho v politice, nicméně připustil, že si jeho podpory váží, ale by měl raději zůstat podnikatelem. V závěru redaktor vyjádřil obavu, zda za podporu strany nebude Berlusconi požadovat ještě lepší podmínky pro své televizní kanály: „*Il Giornale*: Konkrétně: měli byste na programu super revizi Mammiho zákona a jeho náhradu novým zákonem Bossi? Negri: Už se stalo, byl už předložen návrh zákona. My ale neuzavíráme pakt s ďáblem typu: ty, Berlusconi nás podpoříš a my budeme pracovat ve tvůj prospěch. Berlusconi si musí uvědomit, že jeho protivník je i náš protivník, ale to

*absolutně neznamená, že mu zaručíme monopol jeho televizi.*⁸⁹ Periodikum také informovalo o postoji stávajících parlamentních stran ke klubům Forza Italia, například v článku *Segni přibrzdil Berlusconiho*, ve kterém se poslanec křesťanských demokratů vymezoval vůči Lize Severu, jež byla podle něj separatistická, a doufal, že se Berlusconi nepustí do žádné iniciativy, která by posílila levici, tedy komunisty. Tvrdil, že lídr liberální demokracie by neměl působit v médiích, nebo bude čelit podezření, že vstupuje do politiky, aby hájil své zájmy.⁹⁰ Na tuto proklamaci navazoval redakční komentář, který kritizoval Berlusconiho a především říkal, že si majitel Fininvestu zřejmě neuvědomuje, svůj gigantický střet zájmů, podivnou podporu krajní pravice nebo fakt, že jej část voličů spojuje s předchozí garniturou, zejména s bývalým socialistickým premiérem Bettinem Craxim.⁹¹ Dalším, pro periodikum naprosto stěžejním tématem byl odchod zakladatele a šéfredaktora listu Indra Montanelliho, který se loučil se svými čtenáři a zbytkem redakce obsáhlým komentářem *Po dvaceti letech*, ve kterém říkal: „*Poznal jsem ale i druhou verzi mého vydavatele (Berlusconiho). Muže, který se přeměnil na šéfa strany a snažil se ponížít Il Giornale na orgán této strany. Nejenže určoval jaká stanoviska má deník zaujmout – v tom jsem se od něj příliš nelišil – ale také způsob vyjadřování a to kdybych dovolil, znamenalo by to, že bychom se stali součástí stranické image. Ponechám stranou represálie za můj odpor vůči tomuto verbování, stejně jako útoky jeho televizních poskoků na mne. Nemohu ale přejít mlčením poslední a nejzávažnější provokaci. Totiž slib značných výhod mé redakci v případě, že se přizpůsobí jeho vkusu a přáním a postaví se proti mě. Proto mi nezbývá nic jiného. Bud' se smířit s tím, že se ze mne stane Berlusconiho tlampač nebo odejít. Proto odcházím.*“⁹² V textu Montanelli dále slíbil, že již brzy založí nové médium, deník La Voce, ve kterém budou pracovat někteří jemu věrní novináři⁹³ a list se odchodem této žurnalistické ikony zabýval i v dalších příspěvcích, jako například v článku *Opouštím Il Giornale a zakládám La Voce. Výzva i bláznovství*, který je kompilací reakcí různých italských deníků na nový start žurnalistické legendy a také

⁸⁹ MOZZI, Letizia. *I lumbard: Silvio, prestaci le tue armi* Liga Severu: Silvio, půjč nám své zbraně. *Il Giornale*, překlad Vedunka Lunardi, 18. 12. 1993, roč. 19, s. 7.

⁹⁰ LOCALETTI, Vittorio. *Da Segni un freno a Berlusconi*. *Segni přibrzdil Berlusconiho*. *Il Giornale*, překlad Vedunka Lunardi, 20. 12. 1993, roč. 19, s. 2.

⁹¹ CUSENZA, Virman. *Sua Emmitenza? Sembra un ragazzino. Jeho televizní Veličenstvo? Je jako malý kluk*. *Il Giornale*, překlad Vedunka Lunardi, 25. 12. 1993, roč. 19, s. 7.

⁹² MONTANELLI, Indro. *Vent'anni dopo Po dvaceti letech*. *Il Giornale*, překlad Vedunka Lunardi, 12. 1. 1994, ročník 20, s. 1, viz příloha č. 8

⁹³ MONTANELLI, Indro. *Po dvaceti letech*. *Il Giornale*, překlad Vedunka Lunardi, 12. 1. 1994, ročník 20, s. 1, Tamtéž.

vyjádření Montaneliho kolegů, z nichž někteří jej plně podporovali a hodlali se připojit k jeho novému projektu, který novinář zakládal ve svých 85 letech.⁹⁴

3.1.1.2 *Corriere della Sera*

Periodikum reflektovalo počínající roztržku mezi majitelem Il Giornale a šéfredaktorem deníku v článku *Montanelli: Berlusconi mě nezaměstnal, to já jeho*, ve kterém ikona italské žurnalistiky tvrdila: „*Nejsem ředitel povoláný Berlusconi pro jeho deník. Jsem ředitelem mého deníku, který povolal Berlusconiho jako vydavatele. To mi dává právo (které mi on doposavad vždy přiznával), říci mu, co si myslím. I když jemu se to nemusí líbit,*“⁹⁵ a v článku se také spekulovalo, že by Montaneliho mohl případně nahradit šéfredaktor L'Independe Vittorio Feltri. Deník dále přinesl článek: *Bojkotuje Fininvest a –pomýšlí na referendum o Mammiho zákoně* o aktivistovi Gianfrancovi Masciovi, který tvrdil: „*Berlusconi není nový v politice. Vždycky využíval politiku. A pak kdo má tisíce miliard dluhu ve svém podniku, nemůže vést celý národ. Ale to, co Cavaliere dostatečně nezvážil je, že my si vybíráme televize a věci, které kupujeme. My spotřebitelé a televizní diváci jsme vytvořili jeho impérium*“⁹⁶ a který vyzýval k bojkotu Berlusconiho televizních kanálů a k protestům proti jeho vstupu do politiky a dále k referendu o zrušení platnosti zákona o televizních frekvencích (legge Mammi) a k petici za omezení vystupování politiků ve sdělovacích prostředcích.⁹⁷ Také toto periodikum glosovalo Berlusconiho podporu krajní pravice, tedy Gianfranca Finiho, o kterém Berlusconi tvrdil, že zastával stejné liberální hodnoty, jako on sám. Autor psal, že Berlusconiho nelze upíť snahu o změnu politických poměrů v zemi, ale podivoval se nad tím, že známý podnikatel si nebyl schopen připustit značnou nesourodost politických sil, se kterými by se chtěl spojit a také střet zájmů plynoucí z vlastnictví televizního impéria.⁹⁸ Podobně jako předchozí deník i zde silně rezonoval odchod Indra Montaneliho z čela jím založeného média, jako například v textu *Montaneliho rozloučení: Nebudu mít žádného pána*, který takto zdůrazňoval

⁹⁴ LOCALETI, Vittorio. [Lascio Il Giornale a fondo La Voce, una sfida e una pazzia. e. Opouštím Il Giornale a zakládám La Voce. Výzva i bláznovství, Il Giornale](#), překlad Vedunka Lunardi, 14. 1. 1994, roč. 20, s. 5.

⁹⁵ PARODI, Enrico. [Montanelli: Io ho assunto Berlusconi, non lui me. Berlusconi mě nezaměstnal, to já jeho](#), *Corriere della Sera*, překlad Vedunka Lunardi, 18. 12. 1993, roč. 117, s. 1.

⁹⁶ NESG. [Bojkotuje Berlusconi a pomýšlí na referendum o zákonu Mammi, Echi boicotta il Biscione pensa a un referendum sulla](#), *Corriere della Sera*, překlad Vedunka Lunardi, 17. 12. 1993, roč. 117, s. 1.

⁹⁷ Tamtéž.

⁹⁸ FRANCHI, Paolo. [Chybný krok rytíře Berlusconiho, Il passo falso del Cavaliere](#), *Corriere della Sera*, 17. 12. 1993, roč. 117, č. 284, str. 1.

konzistentní postoje zaslužilého novináře: „*Montanelli utvářel „názor“, jeho úvodníky byly „událostí“ očekávanou netrpělivě jak jeho stoupenci, tak jeho odpůrci, kteří si uvědomovali, že zanechá stopu na národní scéně.*“⁹⁹ a jeho odhodlání založit v tak pozdním věku nové periodikum vnímal jako osobní odvahu¹⁰⁰ a také v článku *Budu rád, jestli budete litovat, že odcházím*, který velmi emotivně popisoval poslední schůzky šéfredaktora s redakcí: „*Dlouhý potlesk přivítal Indru Montanelliho, když vstoupil do redakčního sálu deníku Il Giornale, v pátém patře sídla v ulici Gaetano Negri. Místnost není velká, ale je to ta největší v redakci a tlačí se tu přibližně stovka novinářů, kteří se shromáždili, aby vyslechli prohlášení ředitele deníku.*“¹⁰¹

3.1.2 Druhé období – Vítězství Forzy Italia ve volbách

Přestože se dva týdny před volbami vyvíjela situace pro stranu Forza Italia příznivě, rodina Silvia Berlusconiho se potýkala se svou minulostí spojenou s předchozími vládami, přesněji řečeno bratr mediálního magnáta Paolo, který byl vyšetřován policií kvůli podezření z korupce městských úředníků na konci 80. let. Policejní akce byly součástí operace Mani pulite (Čisté ruce), která zapříčinila pád předchozí vlády a dále ohrožovala její bývalé spojence včetně Berlusconiho, navíc panovalo podezření, že novináři vynášeli informace o připravovaných policejních operacích, ale i přes tyto obtíže strana mediálního magnáta Forza Italia vyhrála volby a sestavila středopravicovou vládu s Alienzou Nazionale a Ligou Severu a následně své vítězství potvrdila ve volbách do Evropského parlamentu.

3.1.2.1 *Il Giornale*

Deník psal v článku *PCI mě donutila zaplatit miliardu* o úplatku, který poskytl bratr Berlusconiho Paolo městským úředníkům za komunistickou stranu, neboť chtěl dostat povolení na stavbu golfového klubu. Článek obsahoval vyjádření Silvia Berlusconiho, který listu řekl: „*Můj bratr byl nucen zaplatit, protože v opačném případě by jeho podnik zkrachoval. Byl v podmínkách absolutní nutnosti a z toho, jak mi popsal*

⁹⁹ STILLE, Ugo. [Il congedo di Montanelli-Montanelliho rozloučení: Nebudu mít žádného pána; Non avro piu padroni.](#) *Corriere della Sera*, Roma. Překlad Vedunka Lunardi, 15. 1. 1994, roč. 118, s. 1.

¹⁰⁰ Tamtéž.

¹⁰¹ GIROMPINI, Elio. [Se mi rimpiangerete mi fara piacere.](#) *Budu rád, jestli budete litovat, že odcházím*, *Corriere della Sera*, 12. 1. 1994, roč. 118, s. 3.

*případ, ho nelze odsoudit z morálního hlediska*¹⁰², a navazoval na něj komentář, ve kterém se autor pozastavoval nad únikem informací o žádostech na zatykače na vedoucí činitele Fininvestu a faktu, že se soudní moc nedokázala postarat o to, aby se citlivé zprávy nedostaly do nevhodných rukou.¹⁰³ Periodikum se dále věnovalo výsledkům voleb, ve kterých zvítězila Berlusconiho Forza Italia následovaná Ligou Severu a Alienzou Nazionale, se kterými hodlal vítěz voleb sestavit vládní koalici¹⁰⁴ a v komentáři se šéfredaktor Vittorio Feltri zamýšlel nad tím, nakolik měla vláda nesourodých sil šanci přežít, přestože poslanci Ligy Severu chtějí vládnout a lídr Alienzy Nazionale je umírněnější, než někteří jeho kolegové. Autor se v závěru článku ptal: *A je pravda, že Cavaliere má talent zprostředkovatele a bude schopný urovnat neshody a roztržky. Je to všechno pravda. Ale i s touto dlouhou řadou „je pravda, že“, myslíte, že bude jednoduché vytvořit vládu svobod?*¹⁰⁵ a dále se Feltri věnoval povolební situaci v komentáři *Faux pas Kvirinálu*, ve kterém psal o prezidentovi Luigim Scalfarovi, který si vyžádal písemnou záruku za některé členy vlády, což se autorovi zdálo nehorázné. Autor nové členy vlády hájil: *„Proč člen Ligy severu nebo pravice by měl být méně věrohodný, než například člen PD nebo člen strany Zelených? Dovedu si představit námitky. Liga je separatistická a Národní aliance čerstvě odložila fašismus. Ve skutečnosti je Liga federativní (chce stát organizovaný jako v Německu nebo USA či Švýcarsku) a federalismus je přesný opak separatismu.“*¹⁰⁶ Důležitou zprávu přinesl deník na konci tohoto období a týkala se výsledků voleb do Evropského parlamentu, ve kterých Forza Italia potvrdila svou pozici dominantní strany v italské politice, když zvítězila se 30 % hlasů.¹⁰⁷

3.1.2.2 *Corriere della Sera*

Deník informoval, podobně jako *Il Giornale* na titulní straně, o kauze úplatků Berlusconiho bratra v článku *Paolo Berlusconi: Dal jsem peníze PCI*, který popisoval

¹⁰² LOCALETI, Vittorio. Paolo Berlusconi: Ho dato un miliardo al Pci. *Il Giornale*. Milano. Překlad Vedunka Lunardi. 12. 3. 1994, roč. 20, s. 1. viz příloha č. 9

¹⁰³ LOCALETI, Vittorio. Paolo Berlusconi: Ho dato un miliardo al Pci. *Il Giornale*. Milano. Překlad Vedunka Lunardi. 12. 3. 1994, roč. 20, s. 1.

¹⁰⁴ NESG. Berlusconi chiama Bossi e lui tentenna. *Il Giornale*. Milano. Překlad Vedunka Lunardi. Milano. 28. 3. 1994. roč. 20. s. 1.

¹⁰⁵ FELTRI, Vittorio. L'ascesa di nuovo governo. Un patto non indolore. *Il Giornale*, překlad Vedunka Lunardi, 30. 3. 1994, roč. 20, s. 1.

¹⁰⁶ SCAFI, Massimiliano. Il giudice e il sospetto. *Il Giornale*, překlad Vedunka Lunardi, 18. 3. 1994, roč. 20, s. 4.

¹⁰⁷ FELTRI, Vittorio. Le gaffes del Quirinale. *Il Giornale*, překlad Vedunka Lunardi. Milano. 11. 5. 1994. roč. 20. s. 1.

kauzu takto: „*Paolo Berlusconi vypovídal u soudu a potvrdil, že pověřil Roncucciho, aby zaplatil. Úplatek požadovali členové městské správy z PCI a byli už zatčeni. Berlusconi upřesnil, že v Pieve Emanuele byl donucen zaplatit úplatky pro získání stavebního povolení a milánská prokuratura už také zatkla kvůli dalším případům řadu podnikatelů a činitelů veřejné správy,*“¹⁰⁸ ale text se také zabýval únikem informací z vyšetřovacího soudu o zatykačích a také se v něm psalo o výsledích konkrétních novinářů, kteří byli z tohoto úniku podezřelí, a zároveň se zmiňoval o předvolební kampani Silvia Berlusconiho v Římě, kterému nová zjištění vyšetřovatelů nejspíš příliš ve volbách nepomohou.¹⁰⁹ Na článek navazoval text *Protiofenziva Berlusconiho v Římě*, ve kterém miliardář v kauze úplatků odkazoval na svého bratra a hájil ho, a zároveň v něm byl pospísován jeho program v hlavním městě při volební kampani – neúspěšná návštěva nemocnic, umírnění výroků na adresu soudců, kteří vyšetřovali jeho reklamní společnost Publitalia a také setkání s rabinem nebo s bývalým poslancem Radikální strany a členem parlamentu.¹¹⁰ Dalším podstatným tématem jsou sněmovní volby, ve kterých zvítězila aliance Forzy Italia, Alienzy Nazionale a Ligy Severu, a o kterých přinesl deník zevrubnou zprávu s konkrétními statistikami¹¹¹ a na kterou navazoval komentář Paola Nieliho, který nepovažoval výsledek voleb za nic zásadního nebo převratného, spíše se podívoval nad tím, že strana, která vyhrála volby, nebyla automaticky pověřena sestavováním vlády: „*Nám se jeví jasné, že když vyhrálo volby seskupení, jehož tmelem (a také nejsilnější stranou) je hnutí Forza Italia vedená Silviem Berlusconiem, je na Berlusconiem, aby se ujal vedení nové vlády.*“¹¹² Na závěr autor zdůraznil, že teprve ve volbách do Evropského parlamentu se ukáže, zda byly společenské tendence vyjádřené voliči trvalé.¹¹³ O vzniku nové vlády poté psal deník zevrubně, například v textu *Vláda se rodí pod přísným napomenutím Scalfara*, který se zmiňoval o tom, že nastupující premiér Berlusconi musel na poslední chvíli měnit členy svého kabinetu, aby prezident novou vládu jmenoval. Tohoto nestandardního kroku si všiml v komentáři Vittorio Feltri (viz *Il Giornale*). O měsíc později deník informuje o

¹⁰⁸ LATELLA, Maria. Paolo Berlusconi: Pagai al Pci. *Corriere della Sera*. Překlad Vedunka Lunardi. 12. 3. 1994. roč. 118. s. 1.

¹⁰⁹ Tamtéž.

¹¹⁰ LATELLA, Maria. E a Roma la controffensiva del Cavaliere, *Corriere della Sera*, překlad Vedunka Lunardi, 15. 3. 1994, roč. 118, s. 3.

¹¹¹ NESG. Ecce il nuovo Parlamento. *Corriere della Sera*. Překlad Vedunka Lunardi. Roma 28. 3. 1994. roč. 118. s. 1.

¹¹² NIELI, Paolo. Subito il governo. *Corriere della Sera*. Překlad Vedunka Lunardi, Roma. 30. 3. 1994, roč. 118, s. 1.

¹¹³ Tamtéž.

drtivém vítězství Berlusconiho strany Forza Italia ve volbách do Evropského parlamentu, ve kterých nové uskupení získalo 30% hlasů a potvrdilo tak, že je legitimní silou na politické scéně, jak deník psal.¹¹⁴

3.1.3 Třetí období – Policejní vyšetřování vede k pádu vlády

V křehké vládní koalici Forzy Italia, Alienzi Nazionale a Ligy severu panovaly neshody, které vyústily ve vládní krizi poté, co byla Berlusconiho na summit o organizovaném zločinu zemí G7 v Neapoli doručena soudní obsilka, že se má dostavit k podání vysvětlení kvůli možné korupci. Mezinárodní fiasko nakonec vyústilo v úplný rozpad vlády v prosinci 1994 poté, co se od Silvia Berlusconiho odvrátili jeho koaliční partneři.

3.1.3.1 *Il Giornale*

Deník psal intezivně a na titulních stranách o vývoji vládní krize, od předvolání Silvia Berlusconiho do Milána kvůli podplácení policejních důstojníků a poddůstojníků,¹¹⁵ jeho oznámení, že se nehodlá vzdát premiérského křesla a odstoupí pouze, pokud mu parlament sebere důvěru a že má čisté svědomí a obvinění splaskne jako „mýdlová bublina“,¹¹⁶ vyjádření vyšetřujícího soudce v textu *Pár otázek na soudce*, který tvrdil, že sto prohlídek v Berlusconiho Finivestu není kratochvíle, ale byly tam provedeny s cílem něco objevit,¹¹⁷ po informaci o velmi tendenčním televizním záznamu premiéra odvysílaném v televizi, ve kterém vysvětloval příčiny vládní krize a obviňoval z nich lídra Ligy Severu¹¹⁸ a o velkých protestech voličů Forzy Italia proti Bossimu, lídrovi koaliční strany Liga Severu, který odstoupil, v italských městech v článku *Forza Italia rozsvěcí náměstí*, které hlasitě povzbuzoval Berlusconi a další činitelé strany, a při kterých lidé pochodovali v ulicích s pochodněmi,¹¹⁹ což lídr Ligy Severu označil za totalitní praktiky, ze kterých obvinil Berlusconiho a ve své výpovědi

¹¹⁴ NESG. Berlusconi stravince e vola oltre il 30%. *Corriere della Sera*. Překlad Vedunka Lunardi. Roma. 13. 6. 1994. roč. 118. s. 1.

¹¹⁵ LOCALETTI, Vittorio. Berlusconi avvisato: Ma io resto. *Il Giornale*. Překlad Vedunka Lunardi. Milano. 23. 11. 1994. roč. 20. s. 1.

¹¹⁶ Tamtéž.

¹¹⁷ LOCALETTI, Vittorio. Qualche domanda ai giudici. *Il Giornale*. Překlad Tereza Vaisová. Milano. 25. 11. 1994. roč. 20. s. 3.

¹¹⁸ SCALFI, Massimiliano. „Il video“ del Cavaliere non piace ai progressisti. *Il Giornale*. Překlad Tereza Vaisová. Milano. 20. 12. 1994. roč. 20. s. 2.

¹¹⁹ NESG. Forza Italia „accende“ le piazze. *Il Giornale*. Překlad Tereza Vaisová. Milano. 21. 12. 1994. roč. 20. s. 2

se zmínil také o dehonestační kazetě odvysílané v televizi.¹²⁰ Periodikum dále prezentovalo průzkum veřejného mínění, podle kterého si 56% dotazovaných přálo znovuoobnovení vlády Silvia Berlusconiho.¹²¹

3.1.3.2 *Corriere della Sera*

Také toto periodikum reflektovalo vládní krizi a to na titulních stranách, jako například v textu *Berlusconi odstupuje, Liga je na kousky*, který se zabýval požadavkem Berlusconiho na předčasné volby v dubnu příštího roku, a připomínal, že vláda skončila po pouhých sedmi měsících,¹²² jiný článek popisoval, které legislativní kroky vláda za své krátké působení podnikla.¹²³ Následovaly texty, které informovaly o stanovisku prezidenta republiky, jako například článek *Scalfaro: Hlasování? Katastrofa*, ve kterém se psalo, že prezident odmítl znovujmenování dosavadního předsedy vlády, zároveň se však zdráhal vypsát předčasné volby.¹²⁴ Deník se také, podobně jako *Il Giornale*, zabýval obsahem Berlusconiho videokazety, kterou odvysílala italská televize, v článku *Garant: Videokazeta je proti pravidlům*, odsuzoval ostře obsah sdělení editor Giuseppe Santaniello a prohlašoval, že odvysílání bylo proti daným zvyklostem a demokratickým principům médií,¹²⁵ a v komentáři *Paradoxy vyšetřování*, se psalo, že ačkoli se Berlusconi se všemi loučil a svou rezignaci oznámil také v televizi, z nejnovějšího průběhu událostí to vypadalo, že se odejít z politické scény nechystal.¹²⁶ Deník si také všiml reflexe rozpadu vlády v zahraničním tisku, konkrétně v americkém listu *New York Times*, který psal, že se v Itálii rozpadla vláda s protikorupčním programem a dále v deníku *Washington Post*, jež poznamenal, že Berlusconi se místo řešení italských problémů s nimi identifikoval.¹²⁷

¹²⁰ SCALFI, Massimiliano. Bossi: Berlusconi é pericoloso. *Il Giornale*. Překlad Tereza Vaisová. Milano. 22. 12. 1994. roč. 20. s. 2.

¹²¹ NESG. Ma il 56 % degli italiani vuole la riconferma del governo. *Il Giornale*. Překlad Tereza Vaisová. Milano. 22. 12. 1994. roč. 20. s. 1.

¹²² LATELLA, Maria. Berlusconi si dimette, la Lega a pezzi. *Corriere della Sera*. Překlad Tereza Vaisová. Roma. 22. 11. 1994. roč. 118. s. 1.

¹²³ NESG. Dalla Giustizia alla Finanziaria, Sette mesi del governo di Silvio. *Corriere della Sera*. Překlad Tereza Vaisová. Roma. 24. 11. 1994. roč. 118. s. 2.

¹²⁴ NIELI, Paolo. Scalfaro: il voto? Una catastrofe. *Corriere della Sera*. Překlad Tereza Vaisová. Roma. 25. 11. 1994. roč. 118. s. 1.

¹²⁵ PARODI, Enrico. Il Garante: videocassetta contro par condicio. *Corriere della Sera*. Překlad Tereza Vaisová. 20. 12. 1994. roč. 118. s. 1.

¹²⁶ FRANCHI, Paolo. Il paradosso del Polo. *Corriere della Sera*. Překlad Tereza Vaisová. 21. 12. 1994. roč. 118. s. 3.

¹²⁷ NESG. Giornali Usa concordi: futuro molto difficile. *Corriere della Sera*. Překlad Tereza Vaisová. Roma. 23. 12. 1994. roč. 118. s. 2.

3.2 Česká případová studie 1 – referování českých deníků o kauze OKD

Studie se zabývá výstupem informačních sdělení českých deníků – Mladé fronty Dnes, Lidových novin, Práva a Hospodářských novin - při referování o kauze OKD a to v období od předčasných voleb v říjnu 2013 do konce června 2014. Cílem studie je zjistit, jakým způsobem je kauza v periodických reflektována a zda v denících Mafry nedochází k posunu vyznění sdělení tak, aby to poškodilo politické soupeře majitele mediálního domu. Analyzovaný vzorek je rozdělen do čtyř dvouměsíčních období a v každém z nich se věnuje zhodnocení obsahu jednotlivých periodik. Součástí jednotlivých období je krátký popis vývoje na politické scéně ve vztahu k analyzované kauze.

3.2.1 První období – Parlamentní volby a stávka horníků

Předčasné volby přinesly očekávané vítězství sociální demokracie, to ale nebylo tak výrazné, jak lídři očekávali, neboť významná část voličů ČSSD a ODS volila nové hnutí ANO Andreje Babiše, které se stalo druhou nejsilnější stranou. Povolební situace znamenala dlouhá vyjednávání, a proto situaci v OKD do konce roku řešil úřednický kabinet jmenovaný Milošem Zemanem.

3.2.1.1 Lidové noviny

Zpravodajské texty se věnovaly pouze aktuální situaci v OKD a byly otištěny dále ve vydání jakou součást ekonomické rubriky. Informovaly například o 31% -ztrátě společnosti NWR, která OKD vlastní,¹²⁸ nebo o vývoji stávky horníků OKD, která nejprve hrozila,¹²⁹ poté byla potvrzena¹³⁰ a nakonec byla po dohodě s vedením společnosti odvolána.¹³¹ Publicistická část se nacházela tradičně v polovině listu a autoři v ní také psali především o aktuálním vývoji v důlní společnosti, jako například text, který popisoval beznadějnou situaci horníků, kteří chtěli prodlužovat těžbu ve chvíli, kdy každá další tuna uhlí navíc znamenala pro OKD ztrátu¹³² nebo bilanční text redakce

¹²⁸ LINC, Ondřej. NWR má ztrátu 13 miliard. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 7. 11. 2013, roč. 24, s. 16

¹²⁹ PETR, Miroslav. V OKD už chystají stávku. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 9. 11. 2013, roč. 24, s. 9.

¹³⁰ ČTK. Bakalovi horníci budou stávkovat. Třikrát, *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 12. 11. 2013, roč. 24, s. 14.

¹³¹ PETR, Miroslav. Stávka nebude, v OKD hlásí mír, *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 14. 11. 2013, roč. 24, s. 14.

¹³² ZVĚŘINA, Martin. Hladovka v hladomoru. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 9. 11. 2013, roč. 24, s. 10.

o Zdeňku Bakalovi, který byl zařazen mezi poražené roku 2013.¹³³ Ve zpravodajství ani publicistice se neobjevily sugestivní či manipulativní příspěvky.

3.2.1.2 *Hospodářské noviny*

Deník kauzu zpracovával podobně jako předchozí periodikum. Kauze nebyla přikládána vysoká důležitost, hlavním tématem byl výsledek voleb a vyjednávání o nové vládě, proto se situace v OKD ocitá v ekonomické rubrice dále ve vydáních. Zprávy popisovaly ztrátu společnosti NWR¹³⁴ a také vývoj situace kolem stávkových horníků podobně jako LN.¹³⁵ Výjimku tvořily informace na titulní straně o neshodách kolem Pavla Teličky, kterého ANO navrhuje jako eurokomisaře.¹³⁶ U příspěvků však autoři zmiňovaly, že vlastníkem vydavatelství *Economia* je také menšinový podílník v NWR Zdeněk Bakala.

3.2.1.3 *Právo*

Deník se věnoval tématu několikanásobně více než výše uvedená periodika, což je mimo jiné způsobeno regionální mutací listu pro Moravskoslezský kraj, ve které se zprávy objevovaly na titulní straně. V celostátním vydání jsou informace o kauze dále v listu, a to v byznys rubrice podobně jako v předchozích případech a sledovaly vývoj stávkových – hlasování,¹³⁷ očekávání výsledků,¹³⁸ rozhodnutí stávkovat¹³⁹ a následnou dohodu vedení OKD se zaměstnanci.¹⁴⁰ Těmito skutečnostmi se zabývaly z aktuálního pohledu a nevracely se zpětně ke sporné privatizaci v roce 2004. Výjimku tvořil rozhovor s Andrejem Babišem na titulní straně, ve kterém lídr hnutí ANO tvrdil, že spojitost privatizace OKD a Bohuslava Sobotky je zřejmá. Babiš v závěru odpovědi ale zmiňoval rozkolísanost sociální demokracie, která byla východiskem další otázky

¹³³ NACHTMAN, Filip. Špatný rok „nositele Havlova odkazu“. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 30. 12. 2013. roč. 24. s. 3.

¹³⁴ KAIN, Petr. NWR letos prodělala 13,6 miliardy korun, příští rok již má být v černých číslech. *Hospodářské noviny*. Praha: *Economia*. 7. 11. 2013. roč. 23, s. 18.

¹³⁵ KAIN, Petr. Vedení OKD se dohodlo s odbory, stávka nebude. *Hospodářské noviny*. Praha: *Economia*. 14. 11. 2013. roč. 23. s. 12.

¹³⁶ ŠÍDLOVÁ, Tereza, HONZEJK, Petr. Sobotka nechce Teličku: Navždy bude za lobbistu. *Hospodářské noviny*. Praha: *Economia*. 19. 12. 2013. roč. 23. s. 1.

¹³⁷ KARBAN, Pavel. Hlasování horníků OKD rozhoduje o stávce. *Právo*. Praha: *Borgis*. 5. 11. 2013. roč. 22. s. 4.

¹³⁸ KARBAN, Pavel. Odbory, vedení firmy i horníci čekají, jak skončilo hlasování o stávce v OKD. *Právo*. Praha: *Borgis*. 8. 11. 2013. roč. 22. s. 7.

¹³⁹ KARBAN, Pavel. Budeme stávkovat, rozhodli horníci OKD. *Právo*. Praha: *Borgis*. 9. 11. 2013. roč. 22. s. 4.

¹⁴⁰ KARBAN, Pavel. V OKD už je po bouři, stávka nebude. *Právo*. Praha: *Borgis*. 14. 11. 2013. roč. 22. s. 5.

redaktora, a k tématu OKD se již v interview nevracel.¹⁴¹ Příspěvky Práva tedy nijak nevybočovaly z agendy nastavené ostatními médii.

3.2.1.4 *Mladá fronta Dnes*

Přestože periodikum o situaci v OKD informovalo v souladu s agendou ostatních deníků, tedy věnovalo se především vývoji okolo stávky – hlasování o ní,¹⁴² jejímu ohlášení,¹⁴³ a následnému zrušení po přijetí nové smlouvy s OKD,¹⁴⁴ byly další zpravodajské formáty pojaty odlišně. Byla to například série dotazů v předvolební debatě lídrů politických stran, které spojovaly Bohuslava Sobotku a problematické pozadí privatizace OKD,¹⁴⁵ nebo investigativní článek Jany Klímové, který dával lídra ČSSD do souvislosti s touto kauzou a zmiňoval, že stát měl podhodnoceným prodejem důlní společnosti přijít až o 3.4 miliardy korun¹⁴⁶ a v neposlední řadě to byla emotivnost reportážního článku v regionální mutaci Mladé fronty, který popisoval příběh horníka OKD, který se bojí o práci.¹⁴⁷ MF Dnes kauze věnovala nejvíce pozornosti a na spojitost současné situace s privatizací v některých příspěvcích upozorňovala.

3.2.2 Druhé období – Sestavování vlády

První dva měsíce roku 2014 uzavíraly fázi povolebního vyjednávání tří stran vznikající vládní koalice – ČSSD, ANO a KDU-ČSL a strany měly zájem na prosazení svých koncepcí vedení jednotlivých resortů. Pokud se měla vítězná ČSSD postavit do čela vlády, hnutí Ano mělo vést ministerstvo financí. Nastupující ministr Andrej Babiš ale chtěl o resortu rozhodovat sám a se svými lidmi, což Bohuslav Sobotka odmítal, neboť Babiš by měl podle dohody dostat na ministerstvo náměstky za ČSSD. Tato situace vyústila v první významnou roztržku ve vládní koalici, do které vstupuje kauza OKD.

¹⁴¹ ROVENSKÝ, Jan. Babiš: Ať je Sobotka premiérem, já bych makal jako ministr financí. *Právo*. Praha: Borgis. 2. 11. 2013. roč. 22. s. 1.

¹⁴² ČTK. Horníci rozhodují, zda půjdou do stávky. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 5. 11. 2013. roč. 23. s. 2.

¹⁴³ ČTK. Horníci v OKD jdou do stávky, plánují až třídní výluky. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 11. 2013. roč. 23. s. 9.

¹⁴⁴ ŠTALMACH, Darek. Stávka nebude, horníci se dohodli s OKD. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 14. 11. 2013. roč. 23. s. 1.

¹⁴⁵ ČÁSENSKÝ, Robert a Michal MUSIL. Volební debata MF Dnes: deset lídrů stran na grilu. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 24. 10. 2013. roč. 23. s. 6.

¹⁴⁶ KLÍMOVÁ, Jana. Za privatizací OKD padla další dvě obvinění. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 12. 12. 2013. roč. 23. s. 9.

¹⁴⁷ NESG. Bojím se, nenajdu novou práci, pokud Paskov zavřou. *Mladá fronta Dnes – Moravskoslezský kraj*. Ostrava: Mafra. 2. 12. 2013. roč. 23. s. 3.

3.2.2.1 *Lidové noviny*

Deník informoval o situaci v OKD stručně, z hlediska aktuálního vývoje a zprávy byly zařazeny v ekonomické rubrice a tedy dále ve vydáních. Příspěvky se týkaly změny ve vedení společnosti NWR,¹⁴⁸ jejím propadu na burze, kvůli silnému poklesu cen uhlí¹⁴⁹ nebo možném vládním odkupu ohroženého dolu Paskov za symbolickou cenu.¹⁵⁰ V textech se autoři nevraceli do historie ani nezmiňovali privatizační kroky minulých vlád.

3.2.2.2 *Hospodářské noviny*

Periodikum psalo o situaci v podobném duchu jako LN, tedy zprávy byly součástí rubriky byznys, jako například text, který tvrdil, že by se situace mohla posunout k lepšímu v březnu 2014,¹⁵¹ nebo příspěvek, který se zabýval snížením nákladů na těžbu,¹⁵² a týkaly se pouze aktuálního vývoje.

3.2.2.3 *Právo*

V deníku panovala stejná redakční politika, jako ve dvou předcházejících a texty se týkaly státní intervence v Paskově a to zejména memoranda ministra průmyslu a obchodu v demisi Ciencialy¹⁵³ a poté návrhů nového šéfa resortu za ČSSD Jana Mládku.¹⁵⁴ Příspěvky byly ryze zpravodajského charakteru a byly umístěny dále ve vydáních, a to v rubrice Ekonomika.

3.2.2.4 *Mladá fronta Dnes*

Deník ve zpravodajství sledoval dvě linie. Tou první byly standartní zpravodajské texty, které se obsahem – nový šéf NWR,¹⁵⁵ memorandum ministra

¹⁴⁸ ČTK. Vedení OKD se ujal Ekmark. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 2. 1. 2014. roč. 25. s. 16.

¹⁴⁹ PETR, Miroslav. Chabé zásoby uhlí NWR vyděsily burzu. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 14. 2. 2014. roč. 24. s. 16.

¹⁵⁰ PETR, Miroslav. Stát zvažuje, že koupí Paskov za korunu. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 7. 1. 2014. roč. 24. s. 14.

¹⁵¹ ČTK. Jasněji o další budoucnosti Dolu Paskov by mohlo být v březnu. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 7. 1. 2014. roč. 24. s. 13.

¹⁵² KAIN, Petr. OKD musejí výrazně snížit náklady na těžbu. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 14. 2. 2014. roč. 24. s. 15.

¹⁵³ KARBAN, Pavel. Cienciala: Tři varianty budoucnosti Dolu Paskov. *Právo*. Praha: Borgis. 4. 2. 2014. roč. 23. s. 10.

¹⁵⁴ KARBAN, Pavel. Mládek: Těžba na dole Paskov může skončit až za dva roky. *Právo*. Praha: Borgis. 25. 2. 2014. roč. 23. s. 10.

¹⁵⁵ ČTK. OKD má nového šéfa Dala Ekmarka. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 2. 1. 2014. roč. 24. s. 2.

Ciencialy,¹⁵⁶ nebo vyhlídky na ukončení těžby v dole Paskov¹⁵⁷ – ani umístěním ve vydáních nelišily od obsahu konkurenčních periodik. Druhou linií ale tvoří série investigativních článků Tomáše Syrovátky, které vycházely na konci ledna na předních stranách deníku a jejichž obsah silně akcentoval roli premiéra v privatizaci OKD. Příkladem byl text *Kauza OKD: další podezřelí*, který zdůrazňoval, že se tehdejší ministr financí zbavuje odpovědnosti za případ,¹⁵⁸ a v tomto duchu pokračovala další série Syrovátkových článků, které byly doplněny rozhovorem, ve kterém bylo Sobotkovi neustále podsouváno, že měl odpovědnost za špatné ocenění firmy, nebo že jednal uspěchaně při schvalování jejího prodeje.¹⁵⁹ Silná sugesce byla také patrná v komentáři Pavla Párala *A na počátku byl dopis pana ministra*, který obviňoval Sobotku z nemravného jednání při privatizaci bytů OKD a tvrdil, že se to vláda snažila zamést pod koberec,¹⁶⁰ a přestože dal deník možnost premiérovi se vyjádřit na názorové straně,¹⁶¹ stalo se tak až po té, co byly všechny výše zmíněné články otištěny a nabízela se tedy otázka, zda nešlo o účelovou diskreditaci.

3.2.3 Třetí období – Vládní roztržka kvůli sanaci dolu Paskov

Nová vláda musela řešit situaci na severní Moravě, neboť značně oslabená společnost NWR zvažuje uzavření dolu Paskov. V oblasti s nezaměstnaností, která vysoce překračovala celorepublikový průměr, by ale takový krok znamenal silnou sociální nestabilitu a proto se řešení ujímá ČSSD, která chce vyčerpané firmě poskytnout miliardu korun, která by sanovala následky utlumení těžby. Ostře proti bylo ale hnutí ANO v čele s ministrem financí Andrejem Babišem, což vyústilo v další konflikt, jež byl veden všemi prostředky a který eskaloval ve chvíli, kdy Babiš přišel s plánem, jež snížil výdaje vlády na řešení toho problému o půl miliardy.

¹⁵⁶ ČTK. Ministr podepíše s OKD memorandum v pondělí. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 4. 1. 2014. roč. 24. s. 2.

¹⁵⁷ ŠTALMACH, Darek. OKD za deset let téměř přestane těžit. Je to daleko, utěšují se horníci. *Mladá fronta Dnes – Moravskoslezský kraj*. Ostrava: Mafra. 14. 2. 2014. roč. 24. s. 1.

¹⁵⁸ SYROVÁTKA, Tomáš. Kauza OKD: další podezřelí. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 28. 1. 2014. roč. 24. s. 2.

¹⁵⁹ SYROVÁTKA, Tomáš. Já mám čisté svědomí. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 27. 1. -2014. roč. 24. s. 3.

¹⁶⁰ PÁRAL, Pavel. A -na počátku byl dopis pana ministra. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 28. 1. 2014. roč. 24. s. 10. viz příloha č. 10

¹⁶¹ SOBOTKA, Bohuslav. Divoká privatizace OKD a jednooký král. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 31. 1. 2014. roč. 24. s. 11.

3.2.3.1 *Lidové noviny*

Oproti předcházejícímu období věnoval deník tématu zvýšenou pozornost, která se projevovala například uveřejněním zprávy *Miliarda pro Bakalův důl rozhádala ministry*¹⁶² na titulní straně, a větším počtem kratších příspěvků uveřejněných dále ve vydání, které popisovaly vládní návrh ministra průmyslu a obchodu Mládka na sanaci dolu Paskov obsahující spekulaci, že dvouletá lhůta by měla stačit na rekvalifikaci horníků.¹⁶³ Zesílenou zpravodajskou důležitost tématu podtrhoval i rozhovor s ministrem financí Babišem, který poněkud vágně odpovídal na otázky, jak se mu podařilo přimět NWR, aby přistoupila na o půl miliardy nižší finanční injekci na řešení útlumu těžby, než navrhovala ČSSD.¹⁶⁴ Publicistické příspěvky, které se kauzy týkaly, jsou v tomto období dvojího druhu, a to zaprvé ty, které favorizovaly Andreje Babiše, jako tomu bylo v případě sloupku Martina Zvěřiny *Zbytečný jako Sobotka*, otištěného na titulní straně, jehož titulěk působil jako stanovisko, ačkoli bylo v závěru textu vyvráceno¹⁶⁵ nebo to byl komentář šéfredaktora Istvána Léka, který na rozdíl od Bakaly popisoval Babiše jako odpovědného podnikatele, který tlumí ztráty svých firem v holdingu zisky těch úspěšnějších a platí daně,¹⁶⁶ a za druhé jsou to příspěvky, které mluvily o tom, že Sobotka nebyl zdaleka prvním, kdo do privatizace OKD zasáhl, jak píše Petr Kamberský, který zmiňoval roli předchozí vlády ODS.¹⁶⁷

3.2.3.2 *Hospodářské noviny*

Pro deník, který je součástí portfolia *Economie*, jež vlastní menšinový podílník v NWR, ovládající OKD, bylo toto období mimořádně náročné. Zpravodajské příspěvky byly umístěny v byznys rubrice dále ve vydání a reflektovaly současný vývoj situace kolem dolu Paskov, tedy vládní roztržku Babiše s ministrem průmyslu a obchodu Mládkem¹⁶⁸ a následnou dohodu státu s firmou, která byla oproti očekávání o půl miliardy levnější,¹⁶⁹ ale přinesly také vyjádření Zdeňka Bakaly, jenž se rozešel s

¹⁶² ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Miliarda pro Bakalův důl rozhádala ministry. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 2. 4. 2014. roč. 2. s. 1.

¹⁶³ ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Nalité peníze se státu vrátí. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 2. 4. 2014. roč. 25. s. 3.

¹⁶⁴ ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Je to moje know how. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 8. 4. 2014. roč. 25. s. 2.

¹⁶⁵ ZVĚŘINA, Martin. Zbytečný jako Sobotka. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 8. 4. 2014. roč. 25. s. 1.

¹⁶⁶ LÉKO, István. Sít či tvořit? Dávat či nedávat?. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 4. 4. 2014. roč. 25. s. 8.

¹⁶⁷ KAMBERSKÝ, Petr. Je tohle válka? *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 4. 4. 2014. roč. 25. s. 8.

¹⁶⁸ ČTK. Mládek chce těžbu OKD v Paskově podpořit, Babiš je ostře proti. *Hospodářské noviny*. Praha: *Economia*. 2. 4. 2014. roč. 24. s. 13.

¹⁶⁹ KAIN, Petr. Stát se dohodl s NWR. Uhlí se bude v dole Paskov těžit do roku 2017. *Hospodářské noviny*. 23. 4. 2014. Praha: *Economia*. roč. 24. s. 11.

partnery kvůli odlišnému pohledu na situaci v OKD, ve kterém se miliardář obhajoval, že chce do společnosti dát více peněz, aby zmínil sociální důsledky útlumu.¹⁷⁰ Na druhé straně tu bylo interview s Andrejem Babišem, ve kterém ministr financí opět velmi neurčitě vysvětloval, jak se mu podařilo vyjednat pro stát výhodnější podmínky sanace Paskova.¹⁷¹ Periodikum nicméně v publicistice reflektovalo zvýšenou snahu jiných médií nacházet stále nové souvislosti v privatizaci OKD, jak například psal Petr Honzejek a spekuloval, zda za tím není snaha oslabit soupeře před volbami.¹⁷²

3.2.3.3 *Mladá fronta Dnes*

Zpravodajská agenda deníku byla totožná s tou, jaká panovala v předchozím období, tedy jednou linií byly běžné zpravodajské příspěvky, které byly obsahově i rozsahově totožné s těmi v jiných médiích, například státní pomoc navrhovaná ČSSD,¹⁷³ plán vyjednaný ministrem financí Babišem,¹⁷⁴ nebo text s manipulativním titulkem *Zeman: Babiš je mistr, ostatní jsou impotenti*,¹⁷⁵ druhou ale opět tvořily články Tomáše Syrovátky, které zaujímaly přední strany ve vydáních, vycházely téměř s dvojnásobnou intenzitou než v předchozím období a také jejich tón byl daleko ostřejší, což dokládají i titulkové těchto textů jako například *Pádny důkaz. Stát v OKD zahodil miliardy korun*,¹⁷⁶ nebo *Sobotkův úřad věděl, že doly prodal levně. Nic neudělal*, přičemž druhý článek pokračoval slovy: *Dva přátelé z ČSSD se potkali kolem privatizace OKD. Ministr Sobotka jako prodávající, právník Pokorný na straně kupce. Stát prodělal*,¹⁷⁷ což je přístup, který v době vládního sporu o peníze pro OKD vyvolával pochybnosti o účelovosti. Tuto spekulaci, kterou se zabývala i jiná média, se snažila vyvrátit šéfredaktorka Sabina Slonková, která v redakčním komentáři tvrdila, že tři měsíce práce

¹⁷⁰ POLJAKOV, Nikita. Bakala: S partnery se rozcházím i kvůli rozdílnému pohledu na OKD. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 4. 4. 2014. roč. 24. s. 15.

¹⁷¹ KREČ, Luboš, ŠÍDLO, Jindřich. Andrej Babiš: Rozhovor týdne proti všem. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 11. 4. 2014. roč. 24. s. 4.

¹⁷² HONZEJK, Petr. Jeden stát, jeden šéf. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 7. 4. 2014. roč. 24. s. 8.

¹⁷³ ŠTALMACH, Darek. Ministerstvo chce pomoci Dolu Paskov s těžbou. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 29. 3. 2014. roč. 24. s. 1.

¹⁷⁴ ŠTALMACH, Darek. Vláda potvrdila smlouvu o budoucnosti Dolu Paskov. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 29. 4. 2014. roč. 24. s. 1.

¹⁷⁵ ČTK. Prezident Zeman: Babiš je mistr, ostatní jsou impotenti. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 10. 4. 2014. roč. 24. s. 2.

¹⁷⁶ SYROVÁTKA, Tomáš. Pádny důkaz. Stát v OKD zahodil miliardy korun. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 5. 3. 2014. roč. 24. s. 1.

¹⁷⁷ SYROVÁTKA, Tomáš. Sobotkův úřad věděl, že doly prodal levně. Nic neudělal. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 3. 4. 2014. roč. 24. s. 2. viz příloha č. 11

jejího kolegy Syrovátky byly běžným grilováním nového premiéra a že je to zcela v pořádku.¹⁷⁸

3.2.3.4 *Právo*

Kromě zpravodajských textů, které byly opět umístěné dále ve vydáních a týkaly se roztržky ve vládní koalici ohledně Paskova,¹⁷⁹ nebo interpelace europoslance Hynka Fajmonta v europarlamentu kvůli prošetření privatizace OKD,¹⁸⁰ si deník všiml zvýšeného zájmu MF Dnes o kauzu. S akcentací tématu v médiu, které vlastní, byl Babiš konfrontován v rozhovoru Jana Rovenského a říká, že na tom není nic zvláštního, že MF Dnes psala o OKD vždy a že deník kritizuje i ANO.¹⁸¹ S tímto tvrzením ale nesouhlasili komentátoři Práva, jako například Alexander Mitrofanov, který v kometáři psal, že stav, kdy politik vlastní médium je nenormální a jen těžko věřit nezávislosti zpravodajské informace z takového listu,¹⁸² nebo Jiří Pehe, jenž tvrdil, že je v době vládní roztržky kolem OKD podnikán ze strany MF Dnes na Sobotku frontální útok.¹⁸³ Je důležité zmínit, že na konci dubna, kdy byla dohoda vyjednaná ministrem financí podepsána, přestala MF Dnes jevit o OKD tak výrazný zájem, jako doposud.

3.2.4 Čtvrté období – Vláda přijala plán na záchranu Paskova

Na konci dubna byl přijat plán Andreje Babiše na sanaci následků útlumu těžby v dole Paskov a téma přestalo v médiích rezonovat s takovou silou, přestože situace horníků stále nebyla uspokojivě vyřešena. Přesto bylo OKD v denících stále aktuální, neboť se ukazovalo, že kandidát ANO na eurokomisaře Pavel Telička byl v obchodním spojení se Zdeňkem Bakalou, na což Bohuslav Sobotka upozorňoval a Babiše to velmi rozzlobilo.

3.2.4.1 *Právo*

Přestože v periodiku lze vysledovat pokles zájmu o téma, především co se týče četnosti příspěvků, některým zprávám byla přikládána velká důležitost, neboť byly otištěné na přední straně. Jedná se například o texty *Privatizace OKD, policie chce hnát*

¹⁷⁸ SLONKOVÁ, Sabina. Sobotka v šachu. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 4. 4. 2014. roč. 24. s. 10.

¹⁷⁹ ČTK. Babiš válkuje Sobotku kvůli OKD. *Právo*. Praha: Borgis. 4. 4. 2014. roč. 23. s. 2.

¹⁸⁰ ČTK. Privatizací OKD se bude znovu zabývat Evropská komise. *Právo*. Praha: Borgis. 14. 4. 2014. roč. 23. s. 15.

¹⁸¹ ROVENSKÝ, Jan. Babiš: Doufám, že nedopadnu jako Gross. *Právo*. Praha: Borgis. 12. 4. 2014. roč. 23. s. 1. viz příloha č. 11

¹⁸² MITROFANOV, Alexandr. Jen tak dál. *Právo*. Praha: Borgis. 4. 4. 2014. –roč. 23. s. 6.

¹⁸³ PEHE, Jiří. Sobotka mezi Babišem a Zemanem. *Právo*. Praha: Borgis. 5. 4. 2014. roč. 24. s. 8.

*před soud znalce a úředníky,*¹⁸⁴ ale především zpráva *Telička a jeho firma v době sporů o byty OKD inkasovali od Bakaly skoro 60 milionů,*¹⁸⁵ kterou Babišovi premiér připomněl a ministr financí mu za to sliboval masáž hlavy lopatou, čehož si všímali komentátoři *Práva.*¹⁸⁶

3.2.4.2 *Lidové noviny*

I v tomto deníku došlo ke zřetelnému útlumu zájmu o téma a v listu se objevovaly pouze krátké zprávy, které byly otištěné dále ve vydáních, neboť se z pohledu redakce nejedná o zásadní sdělení, jako například informace, že se NWR zbavila části dluhů.¹⁸⁷ Publicistická část dala prostor političce strany LES, která zmiňovala Teličkovu roli v kauze RPG byty,¹⁸⁸ nicméně její stanovisko nevyjadřovalo postoj listu k tomuto tématu.

3.2.4.3 *Mladá fronta Dnes*

V tomto periodiku byl pokles zájmu o kauzu nejpatrnější a příspěvky byly kromě regionální mutace, kde bylo téma stále velmi silné, uveřejňované dále ve vydání. Texty se věnovaly informaci o obvinění úředníků v kauze privatizace důlní společnosti a opět zde byl zmíněn Bohuslav Sobotka,¹⁸⁹ ale pouze pro doplnění kontextu a další zprávy se týkaly dohody NWR se státem.¹⁹⁰

3.2.4.4 *Hospodářské noviny*

List psal o tématu velmi stručně, dále ve vydání a informuje o snížení ztráty společnosti NWR¹⁹¹ a také se agenturní zprávou zmiňuje o obvinění soudního znalce a dvou ministerských úředníků v kauze privatizace OKD.¹⁹²

¹⁸⁴ VACULÍK, –Radim. Privatizace OKD: policie chce hnát před soud znalce a dva úředníky. *Právo*. Praha: Borgis. 13. 5. 2014. s. 1.

¹⁸⁵ BROŽOVÁ, Karolína. Telička a jeho firma v době sporu o byty OKD inkasovali od Bakaly skoro 60 milionů. *Právo*. Praha: Borgis. 14. 5. 2014. – roč. –23. s. 1.

¹⁸⁶ JELÍNEK, Lukáš. Babiš maká i lopatou. *Právo*. Praha: Borgis. 17. 5. 2014. roč. 23. s. 6.

¹⁸⁷ ČTK. Majitel OKD se zbaví části dluhů. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 3. 6. 2014. roč. 25. s. 13.

¹⁸⁸ VICENOVÁ, Milena. Lobbista, nebo poradce. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 5. 5. 2014. roč. 25. s. 11

¹⁸⁹ ČTK. Za privatizaci OKD navrhuje policie žalovat znalce a úředníky. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 14. 5. 2014. roč. 24. s. 2.

¹⁹⁰ ŠTALMACH, Darek. Společnost OKD získala jistotu budoucnosti na dvou frontách. *Mladá fronta Dnes – Moravskoslezský kraj*. Ostrava: Mafra. 7. 6. 2014. roč. 24. s. 1.

¹⁹¹ ČTK. Policie chce obžalovat další tři lidi kvůli OKD. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 14. 5. 2014. roč. 24. s. 5.

¹⁹² ČERNÝ, Aleš. NWR snížila ztrátu. Uhlí těží o 23% levněji. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 15. 5. 2014. roč. 24. s. 19.

3.3 Česká případová studie 2 – referování českých deníků o spolupráci Andreje Babiše s StB

Druhá případová studie zkoumá stejný vzorek, čtyři české seriózní deníky, nicméně období je rozšířeno a sledují tedy výstupy periodik od začátku června 2013 do konce června 2013. Vymezení je dáno událostmi, které zkoumanou kauzu ohraničují, tzn. začátkem projednávání žaloby Andreje Babiše na Ústav paměti národa a prvoinstančním rozsudkem bratislavského soudu. Delšímu časovému úseku je přizpůsobena také struktura studie a jedná se o čtyři tříměsíční celky, kterým, podobně jako v předchozí studii, předchází krátké shrnutí události na politické scéně pro doplnění kontextu.

3.3.1 První období - Bratislavský soud začal projednávat Babišovu žalobu

Začátkem června začalo v Bratislavě projednávání žaloby Andreje Babiše na Ústav paměti národa, kterou se Babiš domáhal uznání, že vědomě nespolupracoval s StB. O pár dní později se pod vlivem policejní razie v kauze Nagyová zhroutil vláda a byl vypsán termín předčasných voleb. Nastalo tedy období, kdy se jednotlivé strany vůči sobě vymezují, k čemuž byla údajná spolupráce Andreje Babiše s StB vhodnou záminkou.

3.3.1.1 *Hospodářské noviny*

Deník psal především o problémech současné vládní koalice, a tak k tématu vyšel pouze rozhovor s podnikatelem Tomášem Březinou, který měl vést středočeskou kandidátku ANO do předčasných voleb. Redaktor se zajímal o postoj Březiny k domnělé spolupráci jeho stranického šéfa s StB a podnikatel odpovídal, že pokud by soud jeho součinnost s tajnou policií prokázal, byl by to pro něj vážný problém.¹⁹³

3.3.1.2 *Lidové noviny*

List věnoval tématu více pozornosti než předchozí periodikum a to především v publicistice, nicméně ze zpravodajských příspěvků stojí za zmínku text o rezignaci

¹⁹³ MĚŘIČKA, Aleš. Byl bych dobrý ministr průmyslu, věří si majitel firmy Best Březina. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 24. 9. 2013. roč. 23, s. 6.

Tomáše Březiny na funkci lídra středočeské buňky ANO a deník spekuloval, zda za tím nemohla být Březinova pochybnost o aktivitách Andreje Babiše za minulého režimu.¹⁹⁴ Kauza rezonovala v publicistické části periodika, ve které vyšel na titulní straně sloupek Daniela Kaisera *Já jen rozvědčík*, který se ale týkal nového místopředsedy fotbalové asociace Romana Berbra, jenž pracoval pro StB a Kaiser Babiše zmiňoval pouze ve výčtu dalších mužů, kteří měli s StB tu čest.¹⁹⁵ O den později se Babiš proti tomu spojení ostře ohrazoval, nazval novináře v titulku soudcem a tvrdil, že Kaiser nemá právo nikoho hodnotit.¹⁹⁶

3.3.1.3 *Mladá fronta Dnes*

Příspěvky v periodiku byly především zpravodajské a objevovaly se v domácí rubrice, tedy nezaujímal titulní stranu, a dávaly prostor lídrovi hnutí ANO a později také majiteli deníku Andreji Babišovi, a to například v rozhovoru, jehož hlavní náplní byla povolební spolupráce a programové vize, přesto se ale redaktoři dotkli tématu spolupráce s StB.¹⁹⁷ Dále deník informoval o vzájemném osočování se lídra TOP 09 a majitele Agrofertu přičemž zdůrazňoval, že strana vedená Miroslavem Kalouskem vyloučila s ANO povolební spolupráci.¹⁹⁸

3.3.1.4 *Právo*

O právě započatém soudním procesu v Bratislavě se deník zmiňoval krátkou agenturní zprávou ze zahraničí,¹⁹⁹ ale významná pozornost byla věnována předvolebním prohlášením kandidujících stran, jako například článek na titulní straně *Do koalice s Babišem se nikomu nechce*, který citoval negativní vyjádření lídrů zavedených stran k povolební spolupráci s hnutím ANO, kteří jako hlavní důvod odmítnutí uváděli právě Babišovu spolupráci s StB²⁰⁰ a podobně se pro list vyjadřuje místopředseda TOP 09

¹⁹⁴ ČTK. Kandidátku ANO opustil lídr Březina. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 27. 9. 2013. roč. 24. s. 4.

¹⁹⁵ KAISER, Daniel. Já jen rozvědčík. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 10. 6. 2013. roč. 24. s. 1.

¹⁹⁶ BABIŠ, Andrej. Komentátor soudcem. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 11. 6. 2013. roč. 24. s. 11.

¹⁹⁷ ŠTICKÝ, Jiří a Jana BLAŽKOVÁ. Jen hlupák nemění své názory a rozhodnutí. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 13. 9. 2013. roč. 23. s. 12.

¹⁹⁸ KOPECKÝ, Josef. Kalousek: Babiš práskal Babiš: Naopak, byl jsem obětí. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 19. 9. 2013. roč. 23. s. 3.

¹⁹⁹ ČTK. Slovenský soud projednává žalobu Babiše kvůli StB. *Právo*. Praha: Borgis. 7. 6. 2013. roč. 22. s. 14.

²⁰⁰ ROVENSKÝ, Jan. Do koalice s Babišem se nikomu nechce. *Právo*. Praha: Borgis. 18. 9. 2013. roč. 22. s. 1.

Martin Ženíšek, který navíc tvrdil, že by pro něj byla spolupráce s ANO návratem před listopad 89.²⁰¹

3.3.2 První období – Lustrace ~~ění~~ osvědčení jako překážka Andreje Babiše na cestě k vládnutí

Přestože hnutí ANO bylo po předčasných volbách druhou nejsilnější stranou nového parlamentu, jeho pozice je nejprve ztížena neochotou ostatních stran sestavit s ním koalici a ve chvíli, kdy se zdá, že se zrodí nová vláda ČSSD, ANO a KDU-ČSL, začalo Andreji Babišovi komplikovat vládnutí pozitivní lustrační osvědčení.

3.3.2.1 *Hospodářské noviny*

Zpravodajským příspěvkům dominovaly rozhovory, které byly stejně jako ostatní texty otištěné dále v listu. Nejprve s Miroslavou Němcovou, která v něm odmítala spolupráci s ANO, neboť členové ODS musejí mít čisté lustrační osvědčení a proto si nedovedla představit vládnutí s někým, kdo by toto nespĺňoval²⁰² a dále pak s ředitelem ÚPN Janem Kraňákem, který tvrdil, že jeho tým má nové důkazy o Babišově vědomé spolupráci s StB.²⁰³ Rozhovor se zástupcem této instituce byl ojedinělý, neboť ostatní média v tomto období zpovídala Andreje Babiše. Téma doplňovaly texty Vladimíra Šnídla, který se v kratším z nich zmiňoval, že i kdyby Babiš soud vyhrál, na jeho pozitivní lustraci to nebude mít vliv²⁰⁴ a delší text připomínal, že Babišovu kauzu řešil na Slovensku i premiér Robert Fico, který se v ÚPN dotazoval, jak probíhá pátrání po babišových svazcích.²⁰⁵ V názorové sekci psal Jindřich Šídlo, že přestože by bylo příznačné, pokud by zrušení lustrací podepsali dva politici, kteří byli v roce revoluce na prahu dospělosti, není šťastné tak činit teď, pokud by tento krok podpořili komunisté.²⁰⁶

²⁰¹ ROVENSKÝ, Jan. Místopředseda TOP 09 si koalici s Babišovým ANO neumí představit. *Právo*. Praha: Borgis. 18. 9. 2013. roč. 22. s. 2.

²⁰² MĚŘÍČKA, Aleš, KREČ, Luboš. Nemáme velké téma, jdeme cestou drobných krůčků. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 22. 10. 2013, roč. 23. s. 2.

²⁰³ ŠNÍDL, Vladimír. U soudu chceme vyhrát kvůli obětem. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 3. 12. 2013. roč. 23. s. 6.

²⁰⁴ ŠNÍDL, Vladimír. Babišovi se šance na ministerstvo komplikuje. Kvůli lustračnímu zákonu. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 5. 11. 2013. roč. 23. s. 6.

²⁰⁵ ŠNÍDL, Vladimír. Babišovu kauzu řešil i Fico. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 3. 12. 2013. roč. 23. s. 6.

²⁰⁶ ŠÍDLO, Jindřich. Generace po lustracích. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 26. 11. 2013. roč. 23. s. 10.

3.3.2.2 *Právo*

Deník se tématem zabýval jak v kratších agenturních útvarech *Soud odročil líčení s Babišem kvůli StB*,²⁰⁷ tak v delších zprávách jako například *Zeman lustrací líčí na Babiše, tvrdí Schwarzenberg*, který obsahoval nejen spekulaci o možných záměrech prezidenta republiky dle šéfa TOP 09, ale také vyjádření právníků, podle nichž lze zahrnout ministra mezi státní zaměstnance a lustrace se na něj tedy vztahují.²⁰⁸ Andrej Babiš byl na svou spolupráci s Stb dotazován ve dvou rozhovorech, předvolebním²⁰⁹ a povolebním,²¹⁰ přičemž oba se tématu dotkly pouze okrajově, ačkoli v nich Babiš zaútočil na ÚPN a obvinil jej ze zmanipulování kauzy. K tématu se také vyjadřovaly političky ANO Věra Jourová²¹¹ a Jaroslava Jermanová,²¹² které obě tvrdily, že Babišovi věří a doufají, že soud rozhodne v jeho prospěch. Komentáře v *Právu* požadovaly zrušení lustračního zákona, jako například expresivní text *Klacek Jiřího Hanáka*, jež popisoval lustrace jako šílenství a klacek, kterým je možné udeřit, dle potřeby.²¹³

3.3.2.3 *Lidové noviny*

Ve zpravodajství se o kauze deník zmiňoval v článku, který odhaloval možné problematické momenty v životech lídrů politických stran²¹⁴ a dále pak ve zprávě, která cituje slovenské periodikum, které přineslo nové důkazy Babišovi spolupráce s Stb.²¹⁵ Týkají se operace Oko, do které Babiš přispěl svými hlášeními a LN byly jediné, které tuto zprávu, již citovaly i další deníky, otiskly na titulní straně. Publicistika se zabývala lustracemi a ve dvou názorových proudech. Zatímco komentář Václava Marklíka *Zrušme už konečně zločinný zákon* byl ostře proti nim,²¹⁶ *Poslední slovo* Petrušky Šustrové je obhajoval a říká alóá, že zrušení lustrací by do značné míry legitimizovalo předlistopadový režim.²¹⁷ Sugestivně působil komentář Luboše Palaty *Babiše rozsoudí*

²⁰⁷ ČTK. Soud odročil líčení s Babišem kvůli StB. *Právo*. Praha: Borgis. 11. 10. 2013. roč. 22. s. 2.

²⁰⁸ ROVENSKÝ, Jan. Zeman lustrací líčí na Babiše. *Právo*. Praha: Borgis. 5. 11. 2013. roč. 22. s. 2.

²⁰⁹ ROVENSKÝ, Jan. Kopou do mne. Ale mě to nabíjí. *Právo*. Praha: Borgis. 17. 10. 2013. roč. 22. s. 4.

²¹⁰ ROVENSKÝ, JAN. Babiš: Udělám všechno pro to, abych nebránil vzniku koaliční vlády. *Právo*. Praha: Borgis. 30. 11. 2013. roč. 22. s. 7.

²¹¹ ROVENSKÝ, JAN. Babišovi by víc slušel post vicepremiéra než ministra financí, říká Věra Jourová. *Právo*. Praha: Borgis. 7. 12. 2013. roč. 22. s. 7.

²¹² ROVENSKÝ, Jan. Z Filipa radost nemám. *Právo*. Praha: Borgis. 11. 12. 2013. roč. 22. s. 12.

²¹³ HANÁK, Jiří. Klacek. *Právo*. Praha: Borgis. 6. 11. 2013. roč. 22. s. 6.

²¹⁴ KŘIVKA, Vladimír a Jan KÁLAL. Strany vyhlížejí kauzu, co zlomí volby. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 5. 10. 2013. roč. 24. s. 2.

²¹⁵ ČTK. SME zveřejnilo další informace o Babišovi. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 21. 10. 2013. roč. 24. s. 2.

²¹⁶ MARKLÍK, Václav. Zrušme už konečně zločinný zákon. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 8. 11. 2013. roč. 24. s.

²¹⁷ ŠUSTROVÁ, Petruška. Lustrační zákon. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 6. 12. 2013. roč. 24. s. 24.

soud, který obsahoval následující citaci: „*Jsem dalek toho, abych Andreje Babiše, jenž je už dva týdny mým zaměstnavatelem, pokládal za zcela diskvalifikovaného z politiky kvůli tomu, že se ocitl na seznamu agentů StB.*“²¹⁸ Přestože v závěru autor vyzýval Babiše k odchodu z politiky, pokud se jeho spolupráce s StB prokáže, výše uvedená formulace vyznění článku značně relativizovala.

3.3.2.4 *Mladá fronta Dnes*

Periodikum kromě zprávy o zjištěních deníku SME,²¹⁹ informovalo také o počtu bývalých komunistů na kandidátkách politických stran a v tomto příspěvku bylo zmíněno propojení Babiše a StB.²²⁰ Svůj postoj k Babišově kauze vyjadřoval bývalý novinář deníku a lídr hnutí ANO v libereckém kraji Martin Komárek, který tvrdil, že Babiše poznal jako: „...*inteligentního, charakterního a dominantního člověka,*“ který pro něj není typem udavače.²²¹ Deník se tématu dále věnoval v obsáhlých příspěvcích, jakým bylo například téma *Svazek Bureš reg. č. 25085*, ve kterém Luděk Navara a Antonín Viktora psali o řídicím důstojníkovi Babiše Júliu Šůmanovi, o poměrech v podnicích zahraničního obchodu a uváděli na pravou mírou Babišovo tvrzení o „hodné“ a „zlé“ StB.²²² Sám majitel deníku Andrej Babiš dostal v listu dvakrát prostor a to nejprve v rozhovoru *Babiš: „S minulostí je třeba se vypořádat. Chce to však určitý odstup“*, který se zabýval pouze tímto tématem a navazoval na přechozí článek²²³ a poté ve vlastním komentáři ke své neúčasti u soudního stání *Proč jsem nešel k soudu.*²²⁴ Glosování Babišovi spolupráce a lustračního zákona se věnovaly texty *Dá se věřit svazkům StB a Sobotka a lustráti*. Zatímco první článek vyvracel Babišovu obhajobu, že

²¹⁸ PALATA, Luboš. Babiše rozsoudí soud. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 24. 10. 2013. roč. 24, s. 12. viz příloha č. 13

²¹⁹ ČTK. Babiš docházel do tajného bytu StB, napsal deník SME. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 23. 10. 2013. roč. 23. s. 4.

²²⁰ NOVOTNÝ, Jan. Invaze bývalých komunistů. Míří do Sněmovny. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 7. 10. 2013. roč. 23. s. 2.

²²¹ LUBAS, Miloslav. Bud' aspoň prezidentem, řekla žena Komárkovi. *Mladá fronta Dnes – Liberecký kraj*. Liberec: Mafra. 14. 10. 2013. roč. 23. s. 1.

²²² NAVARA, Luděk a ANTONÍN VIKTORA. Svazek Bureš reg. č. 25085, *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 14. 12. 2013. roč. 23. s. 4.

²²³ VIKTORA, Antonín. Babiš: S minulostí je potřeba se vypořádat. Chce to však určitý odstup. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 14.–12. 2013. roč. 23. s. 4

²²⁴ BABIŠ, Andrej. Proč jsem nešel k soudu. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 24. 10. 2013. roč. 23. s. 10.

je svazek vymyšlený,²²⁵ komentář Karla Steigerwalda považoval lustrace za nástroj Bohuslava Sobotky jak se zbavit Babiše²²⁶

3.3.3 Třetí období – vláda a lustrace

Povolení vyjednávání vstupují do závěrečné fáze a Andrej Babiš by měl v nové vládní koalici ČSSD, hnutí ANO a KDU-ČSL zastávat post ministra financí, kdyby mu v cestě nestál lustrační zákon. Tato norma z 90. let nemá pro vládní funkce zcela jednoznačný výklad a proto byla předmětem jednání Sněmovny. Zároveň v lednu proběhlo další stání bratislavského soudu, při kterém pracovníci ÚPN předložili další důkazy, které měly dokladovat vědomou spolupráci Andreje Babiše s StB.

3.3.3.1 *Hospodářské noviny*

Deník se kauze věnoval pouze v krátké zprávě převzaté z ČTK, která popisovala průběh dalšího soudního stání v Bratislavě.²²⁷

3.3.3.2 *Lidové noviny*

Zpravodajství se zaměřovalo jednak na průběh dalšího soudního stání v Bratislavě, a to textem na titulní straně, který informoval o nově nalezených částech svazku StB a dalších svědcích²²⁸ a dále to byly příspěvky, které se týkaly lustrací, jako například ujištění premiéra Bohuslava Sobotky, že existence vlády nestojí na verdiktu soudu²²⁹ nebo obsáhlý text Filipa Nachtmana *Návrh na zrušení lustrací neprojde*, který popisoval projednávání normy ve Sněmovně a připomínal obsah zákona.²³⁰ Publicistika

²²⁵ SCHOVÁNEK, Radek. Dá se věřit svazkům StB?. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 30. 11. 2013 roč. 23. s. 5. „Andrej Babiš a před ním i někteří další zpochybňují však i ty dokumenty StB, které se z minulého režimu zachovaly. Jenže jednotlivé spisy vedli referenti velmi pečlivě.“

²²⁶ STEIGERWALD, Karel. Sobotka a lustráci. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 5. 11. 2013. roč. 23. s. 10. „Vládě s komunisty zamezil Babiš. Má ale problém s agentstvím. Zeman Sobotkovi agenta nedovolí. Sám měl ve vládě agenta Kato. Sobotka agenta ve vládě nechce. Když bude potřeba, klidně tam pustí komunisty. Chce moc – a chce zasolit Zemanovi i Babišovi jednou ranou.“

²²⁷ ČTK. U soudu se objevily další svazky se jménem agenta Bureše. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 31. 1. 2014. roč. 24. s. 4.

²²⁸ ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Babišův soud. Noví svědci i spisy. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 31. 1. 2014. roč. 25. s. 1.

²²⁹ ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Soud s Babišem vládu neohrozí, zní z koalice. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 30. 1. 2014. roč. 25. s. 3.

²³⁰ NACHTMAN, Filip. Návrh na zrušení lustrací neprojde. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 11. 2. 2014. roč. 25. s.

se v deníku zaměřovala na lustrace, například Petr Placák psal, že v případě lustrací jde o mravnost a že má společnost povinnost vědět, kdo ji bude ve věcech státu zastupovat.²³¹ Texty uzavíral Petr Kamberský, který se domníval, že normu by neměli rušit komunisté kvůli jednomu člověku²³²

3.3.3.3 *Právo*

Zprávy v deníku se zabývaly průběhem soudu na Slovensku a textům byla přikládána velká důležitost, jako například článku *Důstojník StB: Babiš s námi vědomě nespolupracoval*, který byl otištěn na titulní straně, a ve kterém Babiš tvrdil, že proti němu některá média vedou kampaň a že je proces o ničem,²³³ nebo text, který se věnoval nově objeveným dokumentům, podle kterých měl Babiš donášet na kolegy,²³⁴ a k tématu se také vyjadřoval Bohuslav Sobotka, který tvrdil, že soud Andreje Babiše vládu neohrozí.²³⁵ Dále se deník věnuje lustracím, například v článku o jednání ve Sněmovně, které nakonec rozhodlo, že norma bude i nadále platná. Lustrační zákon je i předmětem publicistických textů, například komentáře Lukáše Jelínka, který se o lustracích zmiňoval v kritice lidovců a autor tvrdil, že zákon nezabránil šíbrům v tunelování a KDU-ČSL jeho obhajoba škodí u voličů.²³⁶

3.3.3.4 *Mladá fronta Dnes*

Přestože se zpravodajské texty k tématu Babišovi spolupráce s StB nevyskytovaly na titulní straně, jejich rozsah naznačoval závažnost, jakou redakce kauze přisuzovala, a deník se v tomto období zaměřoval především na soudní líčení na Slovensku, jako například zpravodaj Luděk Navara, který psal o bývalém důstojníkovi StB, jenž u soudu svědčil v Babišův prospěch a o nových dokumentech, které dodali pracovníci ÚPN.²³⁷ Tématu nově objevené části svazků se list věnoval podrobněji, nicméně dalším tématem byl lustrační zákon, které se objevilo ve zprávě o postoji lidovců k této normě.²³⁸ Další text, se zmiňoval o předsedkyni ANO na Praze 10, která

²³¹ PLACÁK, Petr. Lustrace? Jde o mravnost. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 12. 2. 2014. roč. 25. s. 9.

²³² KAMBERSKÝ, Petr. Nerušte lustrák. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 11. 2. 2014. roč. 25. s. 10.

²³³ ČTK. *Důstojník StB: Babiš s námi vědomě nespolupracoval*. *Právo*. Praha: Borgis. 31. 1. 2014. roč. 23 s. 1.

²³⁴ ČTK. *Babiš měl donášet na kolegy, ministr to popřel*. *Právo*. Praha: Borgis. 1. 2. 2014. roč. 23. s. 2

²³⁵ ČTK. *Soud šéfa ANO vládu nevykolejí, tvrdí Sobotka*. *Právo*. Praha: Borgis. 31. 1. 2014. roč. 23. s. 3

²³⁶ JELÍNEK, Lukáš. *Pohled do zpětného zrcátka*. *Právo*. Praha: Borgis. 11. 2. 2014. roč. 23. s. 6.

²³⁷ NAVARA, Luděk a Antonín VIKTORA. *Ministr Babiš u soudu: v roli jeho advokáta důstojník StB*. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 31. 1. 2014. roč. 24 s. 2.

²³⁸ ČTK. *Lidovci: Lustrace se nesmí rušit*. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 5. 2. 2014. roč. 24. s. 3.

měla být kandidátkou komunistické rozvědky.²³⁹ V publicistické části periodika se Luděk Navara pozastavoval nad tím, jak silnou moc měli bývalí agenti StB u soudu.²⁴⁰

3.3.4 Čtvrté období – závěrečná stání soudu a konečný verdikt

Soud v Bratislavě vstoupil do závěrečné fáze a proběhla poslední tři stání, v dubnu, květnu a konečné v červnu, na kterém byl vynesen nepravomocný verdikt, který uznal nárok Andreje Babiše a řekl, že lídr hnutí ANO s StB vědomě nespolupracoval.

3.3.4.1 *Hospodářské noviny*

Deník přinesl na straně 3 obsáhlou zprávu o verdiktu *Babišovo bratislavské vítězství*, v níž popisoval atmosféru v soudní síni a cituje Babiše, který si byl jistý, že vyhraje.²⁴¹ Úspěch Babiše v soudní při reflektoval text Petra Honzejka, ve kterém autor také navrhol zrušit lustrační zákony, neboť již nemají opodstatnění.²⁴²

3.3.4.2 *Lidové noviny*

Průběhu posledních tří stání bylo věnováno více pozornosti a zprávy se zaměřily na průběh soudu, nejprve na dubnové stání v textu *Babiše jsem neverboval, řekl soudu agent StB*²⁴³, která citovala svědka Šúmana (řídícího důstojníka agenta Bureše), že vázací akt je zfalšovaný a také květnovou zprávou *Babišova soudní pře míří do finále*²⁴⁴ a tyto články byly umístěny dále ve vydání. Zprávy doplňovaly také dva rozhovory s pracovníky ÚPN, z nichž v prvním požadoval šéf ÚPN Ondřej Krajňák od Babiše stažení žaloby na svůj ústav a bylo mu líto, že pracovníci ústavu museli u soudu dokazovat kvalitu práce StB²⁴⁵ a dále pak s historikem Radkem Schovánkem, který připustil, že úřady nebyly schopny dokázat vědomou spoluprací s tajnou policií.²⁴⁶ Den po verdiktu vyšla na první straně - podobně jako v ostatních médiích - zevrubná zpráva

²³⁹ NOVOTNÝ, Jan. Babišova funkcionářka se školila na špionku. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 25. 2. 2014. roč. 24. s. 4.

²⁴⁰ NAVARA, Luděk. Soud o agenta Bureše: skvělá šance pro tajné policisty v. v. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 3. 2. 2014. roč. 24 s. 8.

²⁴¹ KALENSKÝ, Jakub. Babišovo bratislavské vítězství. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 27. 6. 2014. roč. 24. s. 3.

²⁴² HONZEJK, Petr. Babiš vyhrál – a teď zrušit lustrace. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 27. 6. 2014. roč. 24. s. 8.

²⁴³ ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Babiše jsem neverboval, řekl soudu agent StB. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 15. 4. 2014. roč. 25. s. 2.

²⁴⁴ ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Babišova soudní pře míří do finále. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 16. 5. 2014. roč. 25. s. 3.

²⁴⁵ ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Babiš by měl sám žalobu stáhnout. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 16. 4. 2014. roč. 25. s. 4.

²⁴⁶ ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Stovky estébáků jsou očištěny neprávem *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 25. 6. 2014. roč. 25. s. 4.

o tom, že Babiš byl očištěn.²⁴⁷ Kauzu Bureš glosoval po vynesení rozsudku Petr Kamberský a tvrdil, že voličům je jedno, jestli Babiš spolupracoval nebo ne a stejně tak odmítl podle něj zbytečné lustrace.²⁴⁸

3.3.4.3 *Právo*

I zde byl kladen důraz na závěrečnou fázi soudu v Bratislavě a list psal o dubnovém stání *Svědék: Zprávu o Burešovi jsem podepsal na rozkaz*,²⁴⁹ a o měsíc později dal deník prostor druhé straně a citoval pracovníka ÚPN, podle kterého bylo falšování svazku nesmysl, neboť dokumenty byly vedeny řádně a dle tehdejších předpisů.²⁵⁰ O verdiktu soudu informoval deník na první straně jako ostatní média²⁵¹ a zmiňoval také reakci předsedy TOP 09 Miroslava Kalouska, podle kterého už mají ve sněmovně dva osvobozené agenty.²⁵² Politolog Lukáš Jelínek se v komentáři připomněl, že na základě dokumentů StB nelze někoho odsuzovat, ale že za politika mluví především jeho činnost ve volebním období.²⁵³ A v textu po vynesení rozsudku se podívoval nad motivací Babiše vytahovat starou kauzu a nad rozporem v nedůvěryhodnosti estébáků, ale důvěře v jejich dokumenty²⁵⁴

3.3.4.4 *Mladá fronta Dnes*

Deník nevybočil z agendy nastavené ostatními periodiky a psal o závěrečné fázi soudu v Bratislavě v článcích *Babiše jsem nikdy nenaverboval, řekl soudu estébák*²⁵⁵ nebo *Svazek Nosič: Babiš donesl StB, že Rakušané uplácejí. To se potvrdilo*,²⁵⁶ ale také o kuriózní pokutě pro Bohuslava Sobotku za navržení Babiše do vlády bez čisté lustrace.²⁵⁷ Zpravodajské texty, včetně obsáhlého příspěvku, který popisoval průběh

²⁴⁷ ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Soud: Babiš nebyl agentem StB. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 27. 6. 2014. roč. 25. s. 1

²⁴⁸ KAMBERSKÝ, Petr. Kauza Bureš. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 27. 6. 2014. roč. 24. s. 1.

²⁴⁹ VILČEK, Ivan. Svědek: Zprávu o Burešovi jsem podepsal na rozkaz. *Právo*. Praha: Borgis. 15. 4. 2014. roč. 23. s. 2.

²⁵⁰ ČTK. Svědek v Babišově kauze: Spisy StB byly vedeny řádně. *Právo*. Praha: Borgis. 16. 5. 2014. roč. 23. s. 2.

²⁵¹ VILČEK, Ivan. Soud v Bratislavě Babiše očistil, koalice si oddechla. *Právo*. Praha: Borgis. 27. 6. 2014. roč. 23. s. 1.

²⁵² DAN a KAB. Už máme dva nevinné agenty, trvá na svém Kalousek. *Právo*. Praha: Borgis. 27. 6. 2014. roč. 23. s. 2.

²⁵³ JELÍNEK, Lukáš. Babiš žalujícím i souzeným. *Právo*. Praha: Borgis. 27. 6. 2014. roč. 23. s. 6.

²⁵⁴ JELÍNEK, Lukáš. Není důvod k radosti. *Právo*. Praha: Borgis. 27. 6. 2014. roč. 23. s. 6.

²⁵⁵ NAVARA, Luděk. Babiše jsem nikdy nenaverboval, řekl soudu estébák. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 15. 4. 2014. roč. 24. s. 2.

²⁵⁶ NAVARA, Luděk. Svazek Nosič: Babiš donesl StB, že Rakušané uplácejí. To se potvrdilo. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 16. 5. 2014. roč. 24. s. 2.

²⁵⁷ KOPECKÝ, Jan a Jakub POKORNÝ. Za to, že navrhl Babiše do vlády, dostal pokutu 10 tisíc. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 5. 6. 2014. roč. 24. s. 2.

vyhlášení verdiktu a jeho důsledky byly otištěny na straně 2. Mladá fronta se soudem velmi obsáhle zabývala i v komentářích, například Luděk Navara se podívoval nad tím, nakolik jsou pro nás důležitá svědectví zdiskreditovaných estébáků a jak mnoho ještě mohou ovlivnit.²⁵⁸ V dalším obsáhlém článku píše autor o dvojím výkladu historie u soudu a o těžkém rozhodování soudkyně, a zároveň také tvrdil, že někdo lhát musel, neboť verze minulosti si navzájem odporovaly.²⁵⁹

---

²⁵⁸ NAVARA, Luděk. Má zůstat minulost v rukou těch, kteří falšují spisy? *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 16. 4. 2014. roč. 24. s. 11.

²⁵⁹ NAVARA, Luděk. Soud o Babiše: dva různé pohledy na minulost. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 19. 5. 2014. roč. 24. s. 10.

4 Závěr

Oblastí zájmu této bakalářské práce bylo v konkrétních případových studiích porovnat obsah daných periodik a následně zjistit, zda docházelo k potlačování negativních sdělení o vlastníkově ve srovnání s ostatními deníky, či naopak byla média ve vlastnictví mediálních magnátů používána jako nástroj politického boje. Důvodem pro zvolení tohoto tématu byl osobní zájem autora a zkušenost se zpracováním stejného etického problému v rámci seminární práce u vedoucího tohoto projektu. Předmětem práce bylo zjistit, jak silný je vliv majitele v jím vlastněných médiích a jak konkrétně se střet zájmů politika a zároveň mediálního magnáta v denících projevuje. Metodou práce byla obsahová analýza periodik v období vymezeném případovými studiemi.

Situace, kdy vrcholný politik zároveň vlastní vlivné médium, představuje jeden z nejzávažnějších případů střetu zájmů. Příkladem takové pozice je osoba Silvia Berlusconiho, který vybudoval televizní a reklamní impérium Fininvest (později Mediaset) a s jeho pomocí se stal na počátku devadesátých let a poté opětovně na přelomu tisíciletí premiérem Itálie. V České republice je příkladem podobné koncentrace moci Andrej Babiš, ministr financí současné vlády, majitel Agrofertu a zároveň vlastník vydavatelství Mafra, které má ve své portfoliu i Mladou frontu Dnes a Lidové noviny.

Z mé analýzy vyplynulo, že v italském případě nedošlo v porovnání s konkurenčním deníkem k posunu vyznění sdělení ve sledovaném období případové studie. Deníky *Il Giornale* a *Corriere della Sera* informovaly o problematických momentech Berlusconiho první vlády podobným způsobem, užitím nepříliš se od sebe lišících jazykových prostředků a příspěvkům byla dáвана stejná důležitost i co se týče umístění v konkrétních vydáních či rozsahu zkoumaných textů. Silvio Berlusconi vstoupil do deníku *Il Giornale* již v roce 1977, tedy 17 let předtím, než se stal premiérem a učinil tak ze sympatií k ikoně italské žurnalistiky, šéfredaktorovi listu *Indrovi Montanellimu*, neboť oba muži byli zarytí antikomunisté, navíc byl mezi nimi rozdíl jedné generace, což definovalo jejich vztah, tedy spíše než poslušný šéfredaktor, byl Montanelli opravdovým ředitelem deníku a Berlusconi byl bohatý sponzor. Montanelli byl, jak jsem se dověděl z odborné literatury, poněkud svérázný a svým

přístupem inspiroval mnohé své podřízené v deníku. Jeho odchod z média byl možná částečně zapříčiněn Berlusconiho zákulisním vyjednáváním s redakcí, nicméně dle mého soudu se Montanelli prostě nemohl smířit s myšlenkou, že Berlusconi, kterého měl rád, hodlá vstoupit do politiky. Závažnost policejního vyšetřování, které svrhlo předchozí vládu, na kterou měl Berlusconi silné vazby, nemohl deník ani po odchodu Montanelliho ignorovat, toto téma hýbalo společností. Patrně proto deník psal o událostech srovnatelně s Corriere della Sera.

V českém případě je situace poněkud odlišná, neboť na našem trhu jsou pouze čtyři seriózní deníky – Mladá fronta Dnes, Lidové noviny, Právo a Hospodářské noviny. Analýza zde byla rozdělena do dvou studií, z nichž první se týkala referování o řešení situace v OKD a druhá Babišovi spolupráce s StB.

První studie, vztahující se k OKD přinesla zjištění, že v denících vlastněných Andrejem Babišem docházelo k ovlivňování sdělení a to dvojím směrem. Komentáře v Lidových novinách favorizovaly Andreje Babiše jako schopného vyjednavče a odpovědného podnikatele na rozdíl od Zdeňka Bakaly. Jako nástroj diskreditace dle mého soudu sloužila Mladá fronta Dnes, která v době, kdy mezi stranami pozdější vládní koalice panovaly neshody mezi lídry hnutí ANO a ČSSD, psal deník velmi silně o roli Bohuslava Sobotky v privatizaci OKD. Články vycházející v Mladé frontě v sériích v lednu 2014 a dubnu 2014, měly investigativní charakter a nacházely se na titulních stranách, tudíž byly pro čtenáře tím nejdůležitějším sdělením celého vydání.

Manipulativně, dle mého soudu působily i titulky daných článků. Nechci polemizovat s autorem textů, kterým byl u Mladé fronty Tomáš Syrovátka, jestli byla jeho odhalení pravdivá, či nikoli, nicméně načasování těchto sdělení a způsob, jakým byla prezentována a s jakou intenzitou se objevovala na předních stranách, soudí dle mého názoru o vnějším zásahu do média ze strany vlastníka, což dle mého potvrzuje i skutečnost, že ve chvíli, kdy byl schválen plán na záchranu těžby v rizikové lokalitě vyjednaný Andrejem Babišem, zájem média o kauzu privatizace OKD zřetelně zeslábl.

Druhá studie vyšla stejně jako v italské části, tedy, že deníky psaly o problematice v podobném duchu, pouze v publicistice můžeme zaznamenat posun sdělení, který favorizuje vlastníka a to především v Lidových novinách. Dle mého názoru je to, podobně jako v italském případě způsobeno závažností tématu, které se dotýkalo samotné existence vládní koalice a dále pak faktu, že redakce českých deníků vznikly v obnoveném složení krátce po revoluci v roce 1989 a lze tedy předpokládat, že jsou antikomunistické a referování bylo otázkou morálního kreditu novinářů.

Závěrem lze konstatovat, že k potlačování negativních sdělení vůči vlastníkovi ve srovnání s konkurencí nedocházelo, neboť témata, která periodika zpracovávala, a týkala se vlastníka v negativním smyslu, byla natolik společensky závažná, že o nich musela psát všechna média, chtěla-li obstát v konkurenčním boji.

Ve druhé sledované rovině případových studií nebyl italský deník ve vlastnictví mediálního magnáta oproti konkurenci využíván jako nástroj politického boje, ale v českém případě, především u deníku Mladá fronta Dnes, došlo k zesílenému výskytu článků útočících na premiéra Bohuslava Sobotku, jejichž datum vydání koreluje s vládními neshodami mezi vlastníkem média Andrejem Babišem a lídrem ČSSD.

5 Summary

My interest in this thesis was to prove on separate czech and italian case studies, that newspapers owned by media moguls-politicians Silvio Berlusconi and Andrej Babiš are under their influence in two aspects: 1) the newspaper in comparison to other medium is writing less about the owner, because the information content would politically harm him 2) the newspaper is writing more in comparison to other media about content, that could harm political opponents of its owner.

In the italian case study, which was comparing the content of *Il Giornale*, owned by Silvio Berlusconi and *Corriere della Sera*, none of those two aspects were proved. My explanation to this result is that the first government of Silvio Berlusconi as well as police investigation held against him were such important social issues, that italian media simply can not ignore them, no matter who were their owner.

Czech part contents of two studies. The first one was about OKD, mining company which was by the time in enormous debts. Media owned by Andrej Babiš wrote about underpriced privatization and pointed on czech prime minister Bohuslav Sobotka. Especially *Mlada fronta Dnes* have been very aggressive and their investigative reports were published by the time of heated negotiations in government coalition.

The other study was about reporting on documents, that proved Andrej Babiš's collaboration with secret communist service - StB. Media, owned by him, reported equally as other newspapers on czech market.

6 Použité zdroje

6.1 Literatura

BURNS, Lynette Sheridan. *Žurnalistika: [praktická příručka pro novináře]*. Praha: Portál, 2004. 177 s. ISBN 80-7178-871-6.

ČESKÁ REPUBLIKA. *Zákon ze dne 22. 2. 2000 o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon)*. In: Sbirka zákonů České republiky. Praha: Sbirka zákonů České republiky, 2000, ročník 2000, číslo 46.

ČESKÁ REPUBLIKA. *Zákon ze dne 16. 3. 2006 o střetu zájmů*. In: *Sbirka zákonů České republiky*. Praha: Sbirka zákonů České republiky, 2006, ročník 2006, číslo 159.

FRIEDMAN, Alan. *My Way: Berlusconi in his own words*. London: Biteback Publishing, 2015. 300 s. ISBN 978-1-84954-986-8.

GINSBORG, Paul. *Silvio Berlusconi: Television, Power and Patrimony*. London: Verso, 2005. 195 s. ISBN 978-1-84467-541-8.

KOLÁČEK Y, Luboš. *13. komnaty Andreje Babiše*. 1. Vyd. Praha: Petrklíč, 2014. 210 s. ISBN 978-80-7229-535-7.

MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd.3. Překlad Marcel Kabát. Praha: Portál, 2007. 639 s. ISBN 978-807-3673-383.

OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3. rozš. Vyd. Praha: Libri, 2007. 263 s. ISBN 978-807-2772-667.

PERGLER, Tomáš. *Babiš: příběh oligarchy*. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. 184s. ISBN978-80-204-3445-6.

REPUBBLICA ITALIANA. *La legge 20 luglio 2004, n. 215 - nota anche come legge Frattini dal suo ispiratore, Franco Frattini - è una legge della Repubblica Italiana*. In: Roma, 2004, ročník 2004, číslo 215.

RUß-MOHL, Stephan. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. Praha: Grada, 2005. 299 s. ISBN 80-247-0158-8. s. 48.

STILLE, Alexander. *The Sack of Rome,Media+Money+Celebrity=Power=Silvio Berlusconi*. New York: Penguin Books, 2006. 400 s. ISBN 978-0-14-311210-5.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. 293 s. ISBN 978-80-7367-683-4.

TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 191 s. ISBN 80-736-7096-8.

WILKINS, Lee a Clifford G. CHRISTIANS. *The handbook of mass media ethics*. New York: Routledge, 2009. 389 s. ISBN 978-0-8058-6192-1.

6.2 Online zdroje

Agrofert. [online]. [ČR]. [cit. 10-5-2016]. Dostupné z <<http://www.agrofert.cz/o-agrofertu>>.

BABIŠ, Andrej. *Můj příběh*. In: Ano bude líp [online]. Praha, 2013 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/blogy/12512/muj-podrobny-zivotopis>

ČTK. *Babiš je neoprávněně veden jako agent StB, potvrdil slovenský soud. Ministr rozhodnutí očekával*. Ihned [online]. Economia. 1 - 3 s. [cit. 2016-05-10]. ISSN ISSN 1213-7693. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-64249050-babis-je-neopravnene-veden-jako-agent-stb-potvrdil-slovensky-soud-ministr-rozhodnuti-ocekaval>

FROST, Chris. *Journalism ethics and regulation* [online]. 3rd ed. Harlow, England: Pearson, 2011. 379 s. [cit. 2016-05-03]. ISBN 978-1-4082-4468-5. Dostupné z: <http://site.ebrary.com/lib/cuni/Doc?id=10872650>.

GUNDLE, Stephen a Simon PARKER. *The new Italian Republic: from the fall of the Berlin Wall to Berlusconi* [online]. London: Routledge, 1996, ix, 334 s. [cit. 2016-01-22]. Dostupné z: <<http://site.ebrary.com/lib/cuni/Doc?id=10057606>>.

Otázky Václava Moravce. In: Ivysilani [online] 13. 11. 2011. [cit.10.5.2016] Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1126672097-otazky-vaclava-moravce/211411030501113/>

Show Jana Krause. In: Youtube [online] 23. 9. 2011. [cit.10.5.2016] Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=Z135Q0G9K58>

TUNSTALL, Jeremy and Michael PALMER. *Media moguls* [online]. London: Routledge, 1991, 258 s. [cit. 2016-01-22]. Dostupné z: <<http://site.ebrary.com/lib/cuni/Doc?id=5003751>>.

VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Koupit VLP? Už bych to nedoporučoval..* Mediaguru [online]. 18. 12. 2012, s. 1 - 3. [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2012/07/koupit-vlp-ted-bych-asi-nedoporucoval/>

VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Až budu zase něco kupovat, napíšu to na twitter.* Mediaguru [online]. 19. 8. 2013, s. 1 - 3. [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2013/08/az-zase-budu-neco-kupovat-napisu-to-na-twitter/>

Volby: *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 28. 05. – 29. 05. 2010* [online]. Český statistický úřad, 2010 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/ps2013/ps2?xjazyk=CZ>

Volby: *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 25. 10. – 26. 10. 2013* [online]. Český statistický úřad, 2013 [cit. 2016-05-10]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/ps2013/ps2?xjazyk=CZ>

6.3 Novinové články

6.3.1 Česká média

BABIŠ, Andrej. Komentátor soudcem. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 11. 6. 2013. roč. 24. s. 11.

BABIŠ, Andrej. Proč jsem nešel k soudu. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 24. 10. 2013. roč. 23. s. 10.

BALŠÍNEK, Dalibor. Nevědí, s kým mají tu čest, stěžoval si Babiš na LN. Pak se omluvil. *Lidové noviny*. Praha: Mafra, 29. 6. 2013, roč. 24, s. 1.

BROŽOVÁ, Karolína. Telička a jeho firma v době sporu o byty OKD inkasovali od Bakaly skoro 60 miliónů. *Právo*. Praha: Borgis. 14. 5. 2014. roč. 23. s. 1.

ČÁSENSKÝ, Robert a Michal MUSIL. Volební debata MF Dnes: deset lídrů stran na grilu. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 24. 10. 2013. roč. 23. s. 6.

ČERNÝ, Aleš. NWR snížila ztrátu. Uhlí těží o 23% levněji. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 15. 5. 2014. roč. 24. s. 19.

ČTK. Kandidátku ANO opustil lídr Březina. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 27. 9. 2013. roč. 24. s. 4.

ČTK. Soud odročil líčení s Babišem kvůli StB. *Právo*. Praha: Borgis. 11. 10. 2013. roč. 22. s. 2.

ČTK. SME zveřejnilo další informace o Babišovi. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 21. 10. 2013. roč. 24. s. 2.

ČTK. Babiš docházel do tajného bytu StB, napsal deník SME. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 23. 10. 2013. roč. 23. s. 4

ČTK. Horníci rozhodují, zda půjdou do stávk. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 5. 11. 2013. roč. 23. s. 2

ČTK. Horníci v OKD jdou do stávk. plánují až třídní výluk. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra 12. 11. 2013. roč. 23. s. 9.

ČTK. Bakalovi horníci budou stávkovat. Třikrát, *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 12. 11. 2013. roč. 24. s. 14.

ČTK. OKD má nového šéfa Dala Ekmarka. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 2. 1. 2014. roč. 24. s. 2.

ČTK. Vedení OKD se ujal Ekmark. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 2. 1. 2014. roč. 25. s. 16.

Naformátováno: Odsazení: Vlevo: 0 cm, Předsazení: 1,27 cm

Naformátováno: Odsazení: První řádek: 0 cm

ČTK. Ministr podepíše s OKD memorandum v pondělí. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra 4. 1. 2014. roč. 24. s. 2.

ČTK. Jasněji o další budoucnosti Dolu Paskov by mohlo být v březnu. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 7. 1. 2014. roč. 24. s. 13

ČTK. Soud šéfa ANO vládu nevykolejí, tvrdí Sobotka. *Právo*. Praha: Borgis. 31. 1. 2014. roč. 23. s. 3

ČTK. U soudu se objevily další svazky se jménem agenta Bureše. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 31. 1. 2014. roč. 24. s. 4.

ČTK. Důstojník StB: Babiš s námi vědomě nespolupracoval. *Právo*. Praha: Borgis. 31. 1. 2014. roč. 23 s. 1.

ČTK. Babiš měl donášet na kolegy, ministr to popřel. *Právo*. Praha: Borgis. 1. 2. 2014. roč. 23. s. 2

ČTK. Lidovci: Lustrace se nesmí rušit. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 5. 2. 2014. roč. 24. s. 3.

ČTK. Mládek chce těžbu OKD v Paskově podpořit, Babiš je ostře proti, *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 2. 4. 2014. roč. 24. s. 13.

ČTK. Babiš válkuje Sobotku kvůli OKD. *Právo*. Praha: Borgis. 4. 4. 2014. roč. 23. s. 2.

ČTK. Prezident Zeman: Babiš je mistr, ostatní jsou impotenti. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 10. 4. 2014. roč. 24. s. 2.

ČTK. Privatizaci OKD se bude znovu zabývat Evropská komise. *Právo*. Praha: Borgis. 14. 4. 2014. roč. 23. s. 15.

ČTK. Za privatizaci OKD navrhuje policie žalovat znalce a úředníky. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 14. 5. 2014. roč. 24. s. 2.

ČTK. Majitel OKD se zbaví části dluhů. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 3. 6. 2014. roč. 25. s. 13.

ČTK. Slovenský soud projednává žalobu Babiše kvůli StB. *Právo*. Praha: Borgis. 7. 6. 2013. roč. 22. s. 14.

ČTK. Svědek v Babišově kauze: Spisy StB byly vedeny řádně. *Právo*. Praha: Borgis. 16. 5. 2014. roč. 23. s. 2.

ČTK. Policie chce obžalovat další tři lidi kvůli OKD. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 14. 5. 2014. roč. 24. s. 5.

DAN a KAB. Už máme dva nevinné agenty, trvá na svém Kalousek. *Právo*. Praha: Borgis. 27. 6. 2014. roč. 23. s. 2.

ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Soud s Babišem vládu neohrozí, zní z koalice. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 30. 1. 2014. roč. 25. s. 3.

ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Babišův soud. Noví svědci i spisy. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 31. 1. 2014. roč. 25. s. 1.

ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Miliarda pro Bakalův dům rozhádala ministry. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 2. 4. 2014. roč. 2. s. 1.

ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Nalité peníze se státu vrátí. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 2. 4. 2014. roč. 25. s. 3.

ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Je to moje know how. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 8. 4. 2014. roč. 25. s. 2.

ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Babiše jsem neverboval, řekl soudu agent StB. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 15. 4. 2014. roč. 25. s. 2.

ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Babiš by měl sám žalobu stáhnout. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 16. 4. 2014. roč. 25. s. 4.

ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Babišova soudní pře míří do finále. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 16. 5. 2014. roč. 25. s. 3.

ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Stovky estébáků jsou očištěny neprávem. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 25. 6. 2014. roč. 25. s. 4.

ELIÁŠOVÁ, Kateřina. Soud: Babiš nebyl agentem StB. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 27. 6. 2014. roč. 25. s. 1.

HANÁK, Jiří. Klacek. *Právo*. Praha: Borgis. 6. 11. 2013. roč. 22. s. 6.

HONZEJK, Petr a Tereza ŠÍDLOVÁ. Sobotka nechce Teličku: Navždy bude za lobbistu. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 19. 12. 2013. roč. 23. s. 1.

HONZEJK, Petr. Jeden stát, jeden šéf. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 7. 4. 2014. roč. 24. s. 8.

HONZEJK, Petr. Babiš vyhrál – a teď zrušit lustrace. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 27. 6. 2014. roč. 24. s. 8.

JELÍNEK, Lukáš. Pohled do zpětného zrcátka. *Právo*. Praha: Borgis. 11. 2. 2014. roč. 23. s. 6.

JELÍNEK, Lukáš. Babiš maká i lopatou. *Právo*. Praha: Borgis. 17. 5. 2014. roč. 23. s. 6.

JELÍNEK, Lukáš. Babiš žalujícím i souzeným. *Právo*. Praha: Borgis. 27. 6. 2014. roč. 23. s. 6.

JELÍNEK, Lukáš. Není důvod k radosti. *Právo*. Praha: Borgis. 27. 6. 2014. roč. 23. s. 6.

KAIN, Petr. NWR letos prodělala 13,6 miliardy korun, příští rok již má být v černých číslech. *Hospodářské noviny*. Praha: *Economia*. 7. 11. 2013. roč. 23, s. 18.

KAIN, Petr. Vedení OKD se dohodlo s odbory, stávka nebude. *Hospodářské noviny*. Praha: *Economia*. 14. 11. 2013. roč. 23. s. 12.

KAIN, Petr. OKD musejí výrazně snížit náklady na těžbu. *Hospodářské noviny*. Praha: *Economia*. 14. 2. 2014. roč. 24. s. 15.

KAIN, Petr. Stát se dohodl s NWR. Uhlí se bude v dole Paskov těžit do roku 2017. *Hospodářské noviny*. 23. 4. 2014. Praha: *Economia*. roč. 24. s. 11.

KAISER, Daniel. Já jen rozvědčík. *Lidové noviny*. Praha: *Mafra*. 10. 6. 2013. roč. 24. s. 1.

KALENSKÝ, Jakub. Babišovo bratislavské vítězství. *Hospodářské noviny*. Praha: *Economia*. 27. 6. 2014. roč. 24. s. 3

KAMBERSKÝ, Petr. Nerušte lustrák. *Lidové noviny*. Praha: *Mafra*. 11. 2. 2014. roč. 25. s. 10.

KAMBERSKÝ, Petr. Je tohle válka? *Lidové noviny*. Praha: *Mafra*. 4. 4. 2014. roč. 25. s. 8.

KAMBERSKÝ, Petr. Kauza Bureš. *Lidové noviny*. Praha: *Mafra*. 27. 6. 2014. roč. 24. s. 1.

KARBAN, Pavel. Hlasování horníků OKD rozhoduje o stávce. *Právo*. Praha: *Borgis*. 5. 11. 2013. roč. 22. s. 4.

KARBAN, Pavel. Odbory, vedení firmy i horníci čekají, jak skončilo hlasování o stávce v OKD. *Právo*. Praha: *Borgis*. 8. 11. 2013. roč. 22. s. 7.

KARBAN, Pavel. Budeme stávkovat, rozhodli horníci OKD. *Právo*. Praha: *Borgis*. 9. 11. 2013. roč. 22. s. 4.

KARBAN, Pavel. V OKD už je po bouři, stávka nebude. *Právo*. Praha: *Borgis*. 14. 11. 2013. roč. 22. s. 5.

KARBAN, Pavel. Cienciala: Tři varianty budoucnosti Dolu Paskov. *Právo*. Praha: *Borgis*. 4. 2. 2014. roč. 23. s. 10.

KARBAN, Pavel. Mládek: Těžba na dole Paskov může skončit až za dva roky. *Právo*. Praha: *Borgis*. 25. 2. 2014. roč. 23. s. 10.

KLÍMOVÁ, Jana. Za privatizaci OKD padla další dvě obvinění. *Mladá fronta Dnes*. Praha: *Mafra*. 12. 12. 2013. roč. 23. s. 9.

KOPECKÝ, Josef. Kalousek: Babiš práskal Babiš: Naopak, byl jsem obětí. *Mladá fronta Dnes*. Praha: *Mafra*. 19. 9. 2013. roč. 23. s. 3.

KOPECKÝ, Jan a Jakub POKORNÝ. Za to, že navrhl Babiše do vlády, dostal pokutu 10 tisíc. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 5. 6. 2014. roč. 24. s. 2.

KREČ, Luboš a Aleš MĚŘIČKA. Nemáme velké téma, jdeme cestou drobných krůčků. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 22. 10. 2013. roč. 23. s. 2.

KREČ, Luboš, ŠÍDLO, Jindřich. Andrej Babiš: Rozhovor týdne proti všem. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 11. 4. 2014. roč. 24. s. 4.

KŘIVKA, Vladimír a Jan KÁLAL. Strany vyhlíží kauzu, co zlomí volby. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 5. 10. 2013. roč. 24. s. 2.

LĚKO, István. Sát či tvořit? Dávat či nedávat?. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 4. 4. 2014. roč. 25. s. 8.

LINC, Ondřej. NWR má ztrátu 13 miliard. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 7. 11. 2013. roč. 24. s. 16

LUBAS, Miloslav. Buď aspoň prezidentem, řekla žena Komárkovi. *Mladá fronta Dnes – Liberecký kraj*. Liberec: Mafra. 14. 10. 2013. roč. 23. s. 1.

MARKLÍK, Václav. Zrušme už konečně zločinný zákon. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 8. 11. 2013. roč. 24. s.

MITROFANOV, Alexandr. Jen tak dál. *Právo*. Praha: Borgis. 4. 4. 2014. roč. 23. s. 6.

MĚŘIČKA, Aleš. Byl bych dobrý ministr průmyslu, věří si majitel firmy Best Březina. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 24. 9. 2013. roč. 23. s. 6.

NACHTMAN, Filip. Špatný rok „nositele Havlova odkazu“. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 30. 12. 2013. roč. 24. s. 3.

NACHTMAN, Filip. Návrh na zrušení lustrací neprojde. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 11. 2. 2014. roč. 25. s.

NAVARA, Luděk a Antonín VIKTORA. Svazek Bureš reg. č. 25085, *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 14. 12. 2013. roč. 23. s. 4.

NAVARA, Luděk a Antonín VIKTORA. Ministr Babiš u soudu: v roli jeho advokáta důstojník StB. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 31. 1. 2014. roč. 24 s. 2.

NAVARA, Luděk. Soud o agenta Bureše: skvělá šance pro tajné policisty v. v. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 3. 2. 2014. roč. 24 s. 8.

NAVARA, Luděk. Babiše jsem nikdy nenaverboval, řekl soudu estébák. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 15. 4. 2014. roč. 24. s. 2.

NAVARA, Luděk. Má zůstat minulost v rukou těch, kteří falšují spisy? *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 16. 4. 2014. roč. 24. s. 11.

NAVARA, Luděk. Svazek Nosič: Babiš donesl StB, že Rakušané uplácejí. To se potvrdilo. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 16. 5. 2014. roč. 24. s. 2.

NAVARA, Luděk. Soud o Babiše: dva různé pohledy na minulost. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 19. 5. 2014. roč. 24. s. 10.

NESG. Bojím se, nenajdu novou práci, pokud Paskov zavřou. *Mladá fronta Dnes – Moravskoslezský kraj*. Ostrava: Mafra. 2. 12. 2013. roč. 23. s. 3.

NOVOTNÝ, Jan. Invaze bývalých komunistů. Míří do Sněmovny. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 7. 10. 2013. roč. 23. s. 2.

NOVOTNÝ, Jan. Babišova funkcionářka se školila na špiónku. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 25. 2. 2014. roč. 24. s. 4.

PALATA, Luboš. Babiše rozsoudí soud. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 24. 10. 2013. roč. 24. s. 12.

PÁRAL, Pavel. A na počátku byl dopis pana ministra. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 28. 1. 2014. roč. 24. s. 10.

PEHE, Jiří. Sobotka mezi Babišem a Zemanem. *Právo*. Praha: Borgis. 5. 4. 2014. roč. 24. s. 8.

PETR, Miroslav. V OKD už chystají stávkou. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 9. 11. 2013. roč. 24. s. 9.

PETR, Miroslav. Stávka nebude, v OKD hlásí mír, *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 14. 11. 2013. roč. 24. s. 14.

PETR, Miroslav. Stát zvažuje, že koupí Paskov za korunu. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 7. 1. 2014 roč. 24. s. 14

PETR, Miroslav. Chabé zásoby uhlí NWR vyděsily burzu. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 14. 2. 2014. roč. 24. s. 16.

POLJAKOV, Nikita. Bakala: S partnery se rozcházím i kvůli rozdílnému pohledu na OKD. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 4. 4. 2014. roč. 24. s. 15.

PLACÁK, Petr. Lustrace? Jde o mravnost. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 12. 2. 2014. roč. 25. s. 9.

ROVENSKÝ, Jan. Do koalice s Babišem se nikomu nechce. *Právo*. Praha: Borgis. 18. 9. 2013. roč. 22. s. 1.

ROVENSKÝ, Jan. Místopředseda TOP 09 si koalici s Babišovým ANO neumí představit. *Právo*. Praha: Borgis. 18. 9. 2013. roč. 22. s. 2.

ROVENSKÝ, Jan. Babiš: Ať je Sobotka premiérem, já bych makal jako ministr financí. *Právo*. Praha: Borgis. 2. 11. 2013. roč. 22. s. 1.

ROVENSKÝ, Jan. Kopou do mne. Ale mě to nabijí. *Právo*. Praha: Borgis. 17. 10. 2013. roč. 22. s. 4.

ROVENSKÝ, JAN. Babiš: Udělám všechno pro to, abych nebránil vzniku koaliční vlády. *Právo*. Praha: Borgis. 30. 11. 2013. roč. 22. s. 7.

ROVENSKÝ, Jan. Zeman lustrací líčí na Babiše. *Právo*. Praha: Borgis. 5. 11. 2013. roč. 22. s. 2.

ROVENSKÝ, JAN. Babišovi by víc slušel post vicepremiéra než ministra financí, říká Věra Jourová. *Právo*. Praha: Borgis. 7. 12. 2013. roč. 22. s. 7.

ROVENSKÝ, Jan. Z Filipa radost nemám. *Právo*. Praha: Borgis. 11. 12. 2013. roč. 22. s. 12.

ROVENSKÝ, Jan. Babiš: Doufám, že nedopadnu jako Gross. *Právo*. Praha: Borgis. 12. 4. 2014. roč. 23. s. 1.

SCHOVÁNEK, Radek. Dá se věřit svazkům StB?. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 30. 11. 2013 roč. 23. s. 5.

SLONKOVÁ, Sabina. Sobotka v šachu. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 4. 4. 2014. roč. 24. s. 10.

SOBOTKA, Bohuslav. Divoká privatizace OKD a jednooký král. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 31. 1. 2014. roč. 24. s. 11.

STEIGERWALD, Karel. Sobotka a lustráci. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 5. 11. 2013. roč. 23. s. 10.

SYROVÁTKA, Tomáš. Já mám čisté svědomí. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 27. 1. 2014. roč. 24. s. 3.

SYROVÁTKA, Tomáš. Kauza OKD: další podezřelí. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 28. 1. 2014. roč. 24. s. 2.

SYROVÁTKA, Tomáš. Pádný důkaz. Stát v OKD zahodil miliardy korun. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 5. 3. 2014. roč. 24. s. 1.

SYROVÁTKA, Tomáš. Sobotkův úřad věděl, že doly prodal levně. Nic neudělal. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 3. 4. 2014. roč. 24. s. 2.

ŠÍDLO, Jindřich. Generace po lustracích. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 26. 11. 2013. roč. 23. s. 10.

ŠNÍDL, Vladimír. Babišovi se šance na ministerstvo komplikuje. Kvůli lustračnímu zákonu. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 5. 11. 2013. roč. 23. s. 6.

ŠNÍDL, Vladimír. U soudu chceme vyhrát kvůli obětem. *Hospodářské noviny*. Praha: Economia. 3. 12. 2013. roč. 23. s. 6.

ŠNÍDL, Vladimír. Babišovu kauzu řešil i Fico. *Hospodářské noviny*. Praha: *Economia*. 3. 12. 2013. roč. 23. s. 6.

ŠTALMACH, Darek. Stávka nebude, horníci se dohodli s OKD. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 14. 11. 2013. roč. 23. s. 1.

ŠTALMACH, Darek. OKD za deset let téměř přestane těžit. Je to daleko, utěšují se horníci. *Mladá fronta Dnes – Moravskoslezský kraj*. Ostrava: Mafra. 14. 2. 2014. roč. 24. s. 1.

ŠTALMACH, Darek. Ministerstvo chce pomoci Dolu Paskov s těžbou. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 29. 3. 2014. roč. 24. s. 1.

ŠTALMACH, Darek. Vláda potvrdila smlouvu o budoucnosti Dolu Paskov. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 29. 4. 2014. roč. 24. s. 1.

ŠTALMACH, Darek. Společnost OKD získala jistotu budoucnosti na dvou frontách. *Mladá fronta Dnes – Moravskoslezský kraj*. Ostrava: Mafra. 7. 6. 2014. roč. 24. s. 1.

ŠTICKÝ, Jiří a Jana BLAŽKOVÁ. Jen hlupák nemění své názory a rozhodnutí. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 13. 9. 2013. roč. 23. s. 12.

ŠUSTROVÁ, Petruška. Lustrační zákon. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 6. 12. 2013. roč. 24. s. 24.

VACULÍK, Radim. Privatizace OKD: policie chce hnát před soud znalce a dva úředníky. *Právo*. Praha: Borgis. 13. 5. 2014. s. 1.

VICENOVÁ, Milena. Lobbista, nebo poradce. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 5. 5. 2014. roč. 25. s. 11.

VIKTORA, Antonín. Babiš: S minulostí je potřeba se vypořádat. Chce to však určitý odstup. *Mladá fronta Dnes*. Praha: Mafra. 14. 12. 2013. roč. 23. s. 4.

VILČEK, Ivan. Svědek: Zprávu o Burešovi jsem podepsal na rozkaz. *Právo*. Praha: Borgis. 15. 4. 2014. roč. 23. s. 2.

VILČEK, Ivan. Soud v Bratislavě Babiše očistil, koalice si oddechla. *Právo*. Praha: Borgis. 27. 6. 2014. roč. 23. s. 1.

ZVĚŘINA, Martin. Hladovka v hladomoru. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 9. 11. 2013. roč. 24. s. 10.

ZVĚŘINA, Martin. Zbytečný jako Sobotka. *Lidové noviny*. Praha: Mafra. 8. 4. 2014. roč. 25. s. 1.

6.3.2 Italská média

Naformátováno: Odsazení: Vlevo: 0 cm

CUSENZA, Virman. Sua Emmitenza? Sembra un ragazzino. *Il Giornale*. překlad Vedunka Lunardi. 25. 12. 1993. roč. 19. s. 7.

FELTRI, Vittorio. L'annata di nuovo governo. Un parto non indolore. *Il Giornale*. překlad Vedunka Lunardi, 30. 3. 1994, roč. 20, s. 1.

FELTRI, Vittorio. Le gaffes del Quirinal. *Il Giornale*. překlad Vedunka Lunardi. Milano. 11. 5. 1994. roč. 20. s. 1.

FRANCHI, Paolo. Il passo falso del Cavaliere. *Corriere della Sera*, 17. 12. 1993, roč. 117, č. 284, str. 1.

FRANCHI, Paolo. Il paradosso del Polo. *Corriere della Sera*. Překlad Tereza Vaisová. 21. 12. 1994. roč. 118. s. 3.

GIROMPINI, Elio. Se mi rimpiangerete mi farà piacere. *Corriere della Sera*, 12. 1. 1994, roč. 118, s. 3.

LATELLA, Maria. Paolo Berlusconi: Pagai al Pci. *Corriere della Sera*. Překlad Vedunka Lunardi. 12. 3. 1994, roč. 118, s. 1.

LATELLA, Maria. E a Roma la controfensiva del Cavaliere, *Corriere della Sera*. překlad Vedunka Lunardi, 15. 3. 1994, roč. 118, s. 3.

LATELLA, Maria. Berlusconi si dimette, la Lega a pezzi. *Corriere della Sera*. Překlad Tereza Vaisová. Roma. 22. 11. 1994. roč. 118. s. 1.

LOCALETTI, Vittorio. Da Segni un freno a Berlusconi. *Il Giornale*. překlad Vedunka Lunardi. 20. 12. 1993. roč. 19. s. 2.

LOCALETTI, Vittorio. Lascio *Il Giornale* a fondo *La Voce*, una sfida e una pazzia. *Il Giornale*. překlad Vedunka Lunardi. 14. 1. 1994. roč. 20. s. 5.

LOCALETTI, Vittorio. Paolo Berlusconi: Ho dato un miliardo al Pci. *Il Giornale*. Milano. Překlad Vedunka Lunardi. 12. 3. 1994, roč. 20, s. 1.

LOCALETTI, Vittorio. Berlusconi avvisato: Ma io resto. *Il Giornale*. Překlad Vedunka Lunardi. Milano. 23. 11. 1994. roč. 20. s. 1.

LOCALETTI, Vittorio. Qualche domanda ai giudici. *Il Giornale*. Překlad Tereza Vaisová. Milano. 25. 11. 1994. roč. 20. s. 3.

MONTANELLI, Indro. Vent'anni dopo. *Il Giornale*. překlad Vedunka Lunardi. 12. 1. 1994. ročník. 20. s. 1.

MOZZI, Letizia. I lumbard: Silvio, prestaci le tue armi. *Il Giornale*. překlad Vedunka Lunardi. 18. 12. 1993. roč. 19. s. 7.

NESG. Echi boicotta il Biscione pensa a un referendum sulla. *Corriere della Sera*. Překlad Vedunka Lunardi, 17. 12. 1993. roč. 117. s. 1.

NESG. Berlusconi chiama Bossi e lui tentenna. *Il Giornale*. Milano. Překlad Vedunka Lunardi. Milano. 28. 3. 1994. roč. 20. s. 1.

NESG. Ecce il nuovo Parlamento. *Corriere della Sera*. Překlad Vedunka Lunardi. Roma 28. 3. 1994. roč. 118. s. 1.

NESG. Berlusconi stravince e vola oltre il 30%. *Corriere della Sera*. Překlad Vedunka Lunardi. Roma. 13. 6. 1994. roč. 118. s. 1.

NESG. Dalla Giustizia alla Finanziaria, Sette mesi del governo di Silvio. *Corriere della Sera*. Překlad Tereza Vaisová. Roma. 24. 11. 1994. roč. 118. s. 2.

NESG. Forza Italia „accende“ le piazze. *Il Giornale*. Překlad Tereza Vaisová. Milano. 21. 12. 1994. roč. 20. s. 2.

NESG. Ma il 56 % degli italiani vuole la riconferma del governo. *Il Giornale*. Překlad Tereza Vaisová. Milano. 22. 12. 1994. roč. 20. s. 1.

NESG. Giornali Usa concordi: futuro molto difficile. *Corriere della Sera*. Překlad Tereza Vaisová. Roma. 23. 12. 1994. roč. 118. s. 2.

NIELI, Paolo. Subito il governo. *Corriere della Sera*. Překlad Vedunka Lunardi, Roma. 30. 3. 1994, roč. 118, s. 1.

NIELI, Paolo. Scalfaro: il voto? Una catastrofe. *Corriere della Sera*. Překlad Tereza Vaisová. Roma. 25. 11. 1994. roč. 118. s. 1.

PARODI, Enrico. Montanelli: Io ho assunto Berlusconi, non lui me.. *Corriere della Sera*. Překlad Vedunka Lunardi. 18. 12. 1993. roč. 117. s. 1.

PARODI, Enrico. Il Garante: videocassetta contro par condicio. *Corriere della Sera*. Překlad Tereza Vaisová. 20. 12. 1994. roč. 118. s. 1.

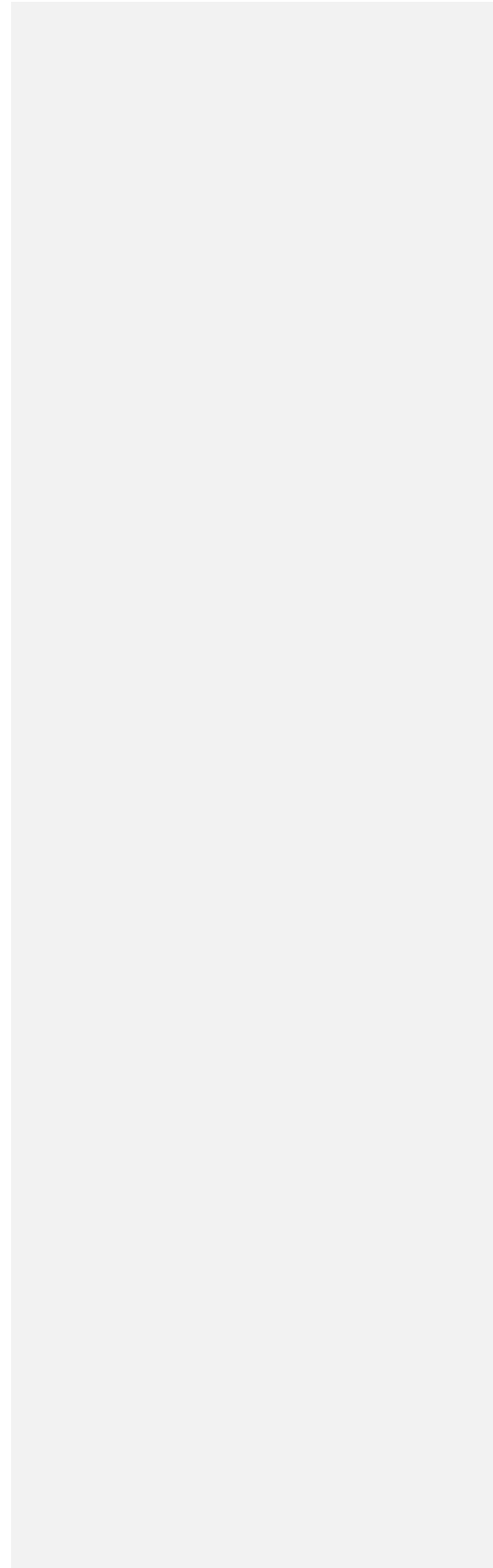
STILLE, Ugo. Il congedo di Montanelli: Non avro piu padroni. *Corriere della Sera*. Roma. Překlad Vedunka Lunardi. 15. 1. 1994. roč. 118. s. 1.

SCAFI, Massimiliano. Il giudice e il sospeto. *Il Giornale*, překlad Vedunka Lunardi, 18. 3. 1994, roč. 20, s. 4.

SCALFI, Massimiliano. „Il video“ del Cavaliere non piace ai progressisti . *Il Giornale*. Překlad Tereza Vaisová. Milano. 20. 12. 1994. roč. 20. s. 2.

SCALFI, Massimiliano. Bossi: Berlusconi é pericoloso. *Il Giornale*. Překlad Tereza Vaisová. Milano. 22. 12. 1994. roč. 20. s. 2.

|

kniha:

~~PŘÍJMENÍ, Jméno autora. Název : podnázev. Vydání. Místo vydání : Název nakladatelství, rok vydání. Počet stran. ISBN.~~

kapitola v knize:

~~PŘÍJMENÍ, Jméno autora. Název zdrojového dokumentu. Označení vydání. Číslo části. Místo vydání : Název nakladatelství, rok vydání. Rozsah díla. Standardní číslo. Lokace ve zdrojovém dokumentu.~~

web:

~~PŘÍJMENÍ, Jméno autora (je-li uvedeno). Název stránky [online]. Datum publikování, datum poslední revize [citováno dne]. Dostupné z www: <URL adresa>.~~

e-článek:

~~PŘÍJMENÍ, Jméno autora. Název díla. Název časopisu [druh média]. Údaje o vydání [citováno dne]. Dostupné z www: <URL adresa>. Standardní číslo~~**Seznam příloh**

Příloha č. 1: Developer Silvio Berlusconi (fotografie)

Příloha č. 2: Mediální magnát Silvio Berlusconi (fotografie)

Příloha č. 3: Předvolební mítink Forzy Italia (fotografie)

Příloha č. 4: Babišovi řídicí důstojníci StB (fotografie)

Příloha č. 5: Babišovo hlášení StB (fotografie)

Příloha č. 6: Babišovi političtí spojenci (fotografie)

Příloha č. 7: ANO získalo 2. místo ve volbách (fotografie)

Příloha č. 8: Po dvaceti letech (článek)

Příloha č. 9: Paolo Berlusconi: Dal jsem peníze PCI (článek)

Příloha č. 10: A na počátku byl dopis pana ministra (článek)

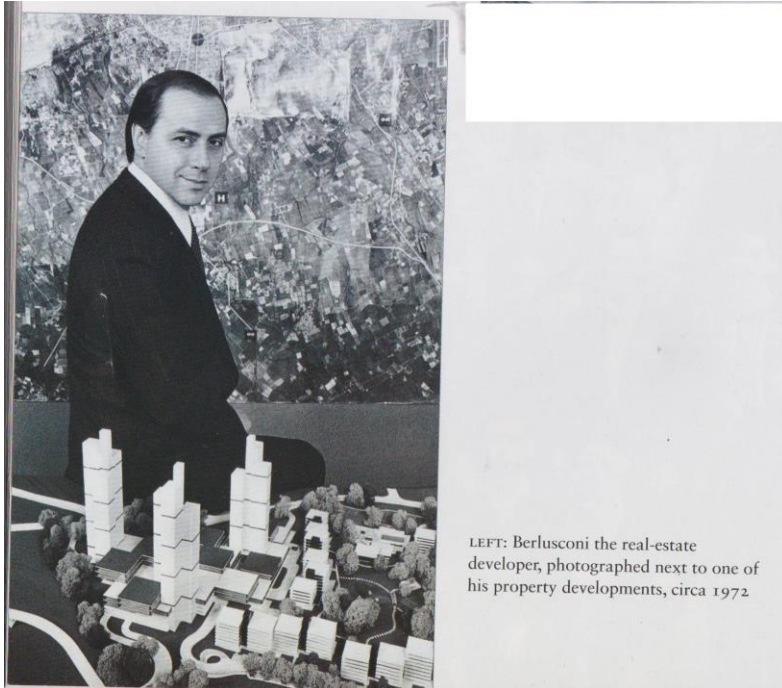
Příloha č. 11: Sobotkův úřad věděl, že doly prodal levně.

Nic neudělal (článek)

Příloha č. 12: Jen tak dál (článek)

Příloha č. 13: Babiše rozsoudí soud (článek)

Přílohy

LEFT: Berlusconi the real-estate developer, photographed next to one of his property developments, circa 1972

Příloha č. 1. Foto: Wikipedia Commons

ABOVE: Berlusconi the billionaire media mogul, photographed on the set of his flagship TV network Canale 5 in Milan

Příloha č. 2. Foto: Wikipedia Commons

Příloha č. 3. Foto: Wikipedia Commons

6. Kuntz 177
177

XII. správa ZNB
 Odbor: 24 odd. 3
 Opatr. pracovn. kapit. J. M. Dr. HÁKAČ
 Znak: reziden. agent. informator, důvěrník,
konfid. sv. org. jedn. - oddělení
 Č. sv. memo. BUREŠ
 Číslo jednací: 6.004/79/14
 (Lep. při odeslání mimo odboru)

Výtah: I
 počet listů: 1
 Přílohy: 1
 Rozdělování:
 IX ZV. PRAGEMA/40
 IX akcijs. HICKEL z odd. TU
 IX ZV. BYČIN
 IX ZV. PETRIMEX
 IX ZV. odd. XI ZNB
 v Bratislavě dňa 0.12. 1984

PRISNE TAJNE - TAJNE
(po vypnutí)

Číslo: 11. XII. 1984
E-01042-11 **ZÁZNAM číslo**
 odkazuje na záznam č. _____

Stručné podstatné poznatky:
Rakúška firma CHEMANOL - uplácenie obchod. partnerov v ČSSR

Schůdko konané dňa 0.12.1984 Popis udalosti sa stala dňa v súčas. dobe
 Miesto schůdku: KE. PR. služobná miestnosť, verej. miestnosť, iné Spoločnosť, správa záznamu
 Súčastníci spoločenskej: preverení, je preverovaný, napreverovaný, poduzivý z menšinosťou po úkole, z vlastnej iniciatívy, náhodou
 Prameň správy: na popís. udalosti súčasnosti k rozprac. v operat. zázname, k problematike, celkom pozitívne, v ústnom
 Znak správy: (prerovnik) b) prehlásenie dokumentu
 a) rozhovorec s osobou, ktorá c) bol u pogovorenej osobe
 - sa popís. udalosti súčasnosti d) popis. udalosti na aktívne súčasnosti
 - sa "umocnenie" e) súčasnosť vyvolať

1. Text 2. Operatívny výnos 3. Dokumentováni 4. Opatrenia 5. Dáta osob. uvedených v zázname 6. Názov operat. pracovníka na zákl. poznámok

Prameň pri vyžožení k firme CHEMANOL Viedeň uviedol, že prírodný zástupca tejto firmy pre FZO PETRIMEX Bratislava je VC HICKL, ktorý vykonáva funkciu kvázi obchod. referenta a tento do PETRIMEXU najviac za uvedení firmu dočiadza. Naposledy navštívil uvedený podnik dňa 5.12.1984, kedy prameňovi uviedol, že jeho šéf (VC DAVID) je veľmi rozrušený a nahovára z toho, že bol vypočúvaný na MV v Bratislave. HICKLOVI DAVID uviedol, že do ČSSR nepríde najmenej s rok a nezúčastní sa ani tradičnej vianočnej akcie, ktorá sa každoročne uskutocňuje a v priebehu ktorej firma obdaráva pracovníkov FZO PETRIMEX a CHEMAPOL hodnotnými darmi. V tejto súvislosti VC HICKL

Poznámka: Každý poznatok (údaj, spr.) pŕi na samostatný záznam.
 * = dodatok platný údaj
 ** = tiež podstatný ak sa vŕka v pred. uveden. kategória číselného súst. príslušníka

Agenturní zpráva StB z prosince 1984, v níž kapitán František Hákač zaznamenal informace od agenta Bureše o uplácení kolegů rakouskou firmou Chemanol. [Repro Archiv bezpečnostních složek ČR](#)

*Přípitek s premiérem Milošem Zemanem po podpisu smlouvy
o první privatizaci Unipetrolu. ČTK*

*V ODS Babiš spoléhal také na dlouholetého místopředsedu
Ivana Langera. Eduard Erben/E15*

Radost z překvapivého zisku ANO ve volbách do Poslanecké sněmovny v říjnu 2013. V pozadí Monika Babišová. Martin Pinkas

Ministr financí Andrej Babiš. Vpravo náměstek Lukáš Wagenknecht. ČTK

Příloha č. 8**PO DVACETI LETECH – Poslední článek Indra Montanelli pro deník Il Giornale**

„Toto je poslední článek otištěný s mým podpisem v deníku, který jsem založil a vedl dvacet let. Po dvacet let deník byl, a moji spolupracovníci to mohou dosvědčit, moje vášeň, byl jsem na něj hrdý, byl i mým trápením, byl to můj život. Ale to, co cítím teď, ve chvíli, kdy odcházím, se týká pouze mne. Patetický tón to není struna, na kterou hraju a co nesnáším nejvíc ze všeho je nekonečné nařikání. Mám však pocit, že dlužím vysvětlení čtenářům, vůči kterým jsem se zavázal, že zůstanu na svém místě „dokud smrt nenastane“, jak říkali angličtí kati, když kladli oprátku na krk odsouzených. Jedna věc musí být jasná. Nikdo mne nevyhnal. Jsem to já, kdo odchází kvůli jedné z těch situací neslučitelnosti, která byla čtenářům objasněna včerejší publikací dopisů, které jsme si poslali navzájem já a vydavatel deníku. Tohoto vydavatele jsem poznal ve dvou verzích. V jedné mi byl přítelem, který mi vycházel vstříc, když se ke mně všichni obraceli zády, vydavatelem, které nikdy nevyužíval své pozice, aby omezoval moji nezávislost a vždy mi prokazoval respekt hraničící někdy s velkou úctou (to všechno bylo zbytečné mi připomínat, protože já jsem vždy využil každé příležitosti, abych se choval stejně). A pak jsem poznal druhou verzi mého vydavatele. Muže, který se přeměnil na šéfa strany a snažil se ponížít Il Giornale na orgán této strany. Nejenže určoval jaká stanoviska má deník zaujmout – a v tom neexistovaly v podstatě velké názorové rozdíly – ale také způsob vyjadřování a to, kdybych to dovolil, by mi vnutilo „uniformu“ jeho strany, jeho image.

Ponechám stranou represálie za můj odpor vůči tomuto verbování, jako útoky jeho televizních pohunků na mou osobu. Nemohu ale přejít mlčením poslední a nejzávažnější provokaci. Totiž slib redakci, mé redakci, slib značných výhod, v případě, že se přizpůsobí jeho vkusu a přáním, což znamenalo výhody, jestli se postaví proti těm mým.

Proto mi nezbývá nic jiného. Buď se smířit s tím, že se ze mne stane Berlusconiho tlapač nebo odejít. Proto odcházím. Chci však ještě upozornit čtenáře, že dodržím slib, který jsem jim dal. Za několik týdnů budou mít znovu jejich deník, pro který budou pracovat novináři, kteří pracovali pro Il Giornale, ilustrovaný stejnými lidmi a živěný stejnými idejemi jako Il Giornale. Doufám, že bude mít o něco méně chyb, ale že bude mít jednu věc navíc, to, co na základě mých zkušeností je absolutně nutné. Totiž takové

akcionářské uspořádání, aby mi zaručilo absolutní nezávislost. Budou se moci podílet i čtenáři (doufám, že jich bude hodně) byť malými nebo minimálními podíly.

Pokud se týká naší „linie“, nezměníme ani čárku. Ať si nedělají iluze ani naši přátelé politici. Můžeme podpořit některé, podle toho, jestli se postaví za naše liberálně demokratické názory, ale nikdy se nepostavíme za politiky, kteří zastávají názory v rozporu s našimi ideály. Z našich stránek bude dýchat, jako vždy, maximální respekt pro instituce, ale nikdy nebude podlézat vládním palácům, nehledě na to, kým budou obývány. Pokud se týká Berlusconiho, nebude nás absolutně ovlivňovat závoj roztrpčení. Řekli jsme mu, a znovu to potvrzujeme, že jeho masivní a halasně vniknutí do volební arény, podle nás, neposlouží ani tomu, za co bojuje, a obáváme se, že následkem bude ještě větší fragmentace sil, ani jeho vlastním zájmům. Fakta ukáží, jestli jsme měli pravdu nebo ne. Jestliže jsme se mylili, loajálně to uznáme. Jestliže se ukáže, že jsme měli pravdu, budeme dělat, jako bychom na to zapomněli. Tedy, milí čtenáři, brzy na shledanou.

I kdybychom měli vyjít jen s několika málo stránkami, budete mít brzy znovu náš a váš deník. Bude se jmenovat La Voce. Ne La Voce, jak byl nazýván Sinatra, nýbrž La Voce mého starého učitele, především učitele svobody a nezávislosti, Prezzoliniho. “

Indro Montanelli,

12.ledna 1994

Příloha č. 9

Paolo Berlusconi: dal jsem peníze PCI

„Milano – Paolo Berlusconi připustil, že dal miliardu a 300 milionů PCI a PSI z Pieve Emanuele, aby mu schválili velký stavební projekt v milánském hinterlandu s opravou hradu v Tolcinasco a golfovým klubem. Události jsou z let 88 – 90. Část této částky šla do rukou bývalého milánského funkcionáře PCI na předvolební kampaň roku 1990.

Paolo Berlusconi se dostavil na Finanční policii v Monze, kde je již 8 dní vězněný Sergio Ricucci, šéf oddělení pro externí vztahy Skupiny Edilnord, který již připustil

platby pro rudé vedení města. Silvio Berlusconi z Říma hájil svého bratra: „Byl k tomu přinucen situací. Nebylo možné vyhnout se tomuto požadavku – poškodilo by to nenapravitelně podnik.

A teď jsou na řadě novináři. Ne, ty oceňované osobnosti z detektivky Čistá pera, jejichž jména se nakonec rozhodl uvést právě včera i Carlo Sama. Ne, ti prozatím na řadě nejsou. Milánská prokuratura, které působí potíže a znepokojuje únik informací o případu Dell'Utri a otevřený střet s Fininvestem, si bere na kobereček soudní novináře. Vyslychání jsou, prozatím jako svědci, všichni ti, kteří publikovali minulou středu první články, ve kterých oznamovali možnost operace s desítkou zatčení týkající se zrponevěry v Segrate a úplatků Enel. Tu skutečnou bombu ohlásil s předstihem o několik hodin později Andrea Pamparana ve zpravodajství Tg5 ve středu ve 13 hodin, kdy uvedl seznam šesti manažerů vázaných na Fininvest, kterým hrozí vězení, s tím, že tato jména kolují už delší dobu mezi kolegy novináři. Kdo informoval koho o připravované policejní akci? Záhada. Soudci se rozhodli ihned zahájit vyšetřování proti neznámým pachatelům, obviněným z napomáhání. A teď, s cílem rozluštit tuto záhadu, vstoupil do boje dokonce druhý nejvyšší představitel prokuratury, Gerardo D'Ambrosio, v dávné době protagonista vyšetřování tak důležitých, jako vyšetřování atentátu na piazza Fontana či případu Pinelli a v méně vzdálené době vyšetřování kolem zuřivé polemiky týkající se tzv. rudých úplatků. D'Ambrosio, zvyklý zabývat se mnohem větším kalibrem, tentokrát bude tlačit i na některého z novinářů, které zná už hodně dlouho. V historii vyšetřování Čisté ruce, toto je ojedinělý případ. Po 25 měsících vyšetřování a bezprostředním úniku informací, se prokuratura rozhodla ukázat svaly. Chce zjistit, jestli v sídle jejím existuje někdo, kdo tajně informuje média. A za tímto účelem tlačí do rohu novináře. Ostatně doba je těžká i pro vyšetřující soudce. Silvio Berlusconi, kvůli této předem ohlášené policejní operaci, v jejíž síti měl skončit i jeden z jeho nejvěrnějších manažerů Publitalia Marcello Dell'Utri, rádí jako ďábel. A ministr Conso se rozhodl poslat do Milana svého inspektora ve snaze pochopit, co se tam opravdu děje.

A tak pokračuje přehlídka v kanceláři soudce D'Ambrosia. Soudce povolal novináře ústně na chodbě, jako ředitel školy žáčky. To je ale jediná výjimka pokud se týká formálnosti. V poledne si předvolal jako prvního Lucu Fazza z Republiky. Byl v kanceláři dvě hodiny. Pauza na oběd. Ve čtyři odpoledne přišla řada na Goffreda

Bucciniho z Corriere – necelá hodina.

D'Ambrosio si pak odvedl ze skupiny novinářů, kteří se neopatrně popásávali na chodbě, dva mladé novináře, kteří nemají ještě profesionální legitimaci a nemají tudíž ochranu profesionálního tajemství. Jsou to Renata Fontanelli z Manifesto a Andrea Di Stefano z Agi. Nebyla to náhodná volba. Prokurátor si nechal dát o soudce z generální prokuratury seznam novinářů zapsaných do profesionálního novinářského rejstříku. Pak ale na oba novináře nevyvinul velký nátlak. Nakonec přišla řada na Annibala Carena z ANSA, nejstaršího novináře z tiskového oddělení. Když Careno vstoupil do kanceláře, kolegové mu tleskali – snažili se nedramatizovat situaci. Výslech trval přibližně hodinu. A tak den končí. Nad někým možná visí nebezpečí, že bude obviněn z odmítnutí vypovídat.“

Příloha č. 10

Pavel Páral: A na počátku byl dopis ministra

„Určitě se nelze divit tomu, že designovaný premiér Sobotka má nejspíš tak trochu těžkou hlavu z policejních aktivit kolem prodeje minoritního státního podílu v Ostravsko-karvinských dolech.

Jednak je evidentní, že sociální demokracie, nebo alespoň někteří její představitelé se přímo podíleli na tom, že se partě Viktora Kolářka podařilo v roce 1997 za peníze dolů ovládnout majoritní podíl akcií obdobně, jako se to podařilo Antonínu Koláčkovi v Mostecké uhelné. Do představenstva firmy se v té době dostal z vůle nájezdníků například tehdejší místopředseda ČSSD Vladislav Schrom.

Vzpomínky starého zbrojnoše však policie nevyšetřuje. Tu zajímá prodej zbytkového podílu zhruba 47 procent v roce 2004, tedy v době, kdy Bohuslav Sobotka seděl už dva roky v křesle ministra financí a měl odpovědnost za prodej státního majetku. Byl z titulu své funkce i předsedou prezidia Fondu národního majetku. A dnes je situace taková, že již dvěma vysokým úředníkům FNM bylo sděleno obvinění za to, že prodali podíl v OKD velmi levně. Ale oni sami by nic prodat, bez rozhodnutí ministerstva financí a vlády České republiky, prostě nemohli.

Tím, kdo měl tenkrát rozhodující slovo, byl bezesporu Bohuslav Sobotka. Tedy nominálně. Všichni věděli, že hybatelem věcí není nikdo jiný než mladý, nadějný a všeho schopný Stanislav Gross. To však dnes Sobotkovi nepomůže. Ten prodej byl totiž

podezřelý od samého počátku. První cena, která šla do vlády, byla pod dvěma miliardami korun. Druhá po protestech dalších zájemců o státní balík akcií OKD byla už tři miliardy a nakonec se prodalo za čtyři a opět přes četné protesty. To už se odehrávalo za režie současného vlastníka tohoto majetku Zdeňka Bakaly, který firmu od Kolářka a jeho dvou společníků odkoupil.

Nemohlo to vyvolat diskuse. Cena prostě byla do očí. S OKD se totiž prodávalo čtyřicet tisíc podnikových bytů. Pokud odhadneme tehdejší průměrnou cenu bytu na půl milionu, tak jen hodnota bytového fondu v té době činila dvacet miliard korun a podíl státu na ní byl jen o něco málo než poloviční. Sobotka tuto do očí bijící nemravnost zkusil zakrýt ujednáním ve smlouvě, podle níž měli nájemníci získat předkupní právo na užívané byty za cenu, jakou stát akceptoval Bakalovi, tedy někde pod padesáti tisíci korunami. Sobotka tedy dobře věděl, že neprodává za férovou cenu, a snažil se to nějak zachumelit, aby byl z obliga. Ale moc se mu to nepovedlo. Bakala si totiž tuto část smlouvy spletl s cárem papíru a vzápětí ignoroval předkupní právo a převedl byty z OKD na jinou svou společnost, OKD Byty. A o nějakém prodeji nájemníkům za padesát tisíc nemůže být řeč. Dnes má RPG totiž deset miliard korun dluhů za úvěry, z nichž zůstal v Bakalově bytáku jen zlomek. Zbytek kamsi odtekl. Holt je to Ostravsko podtunelované, kam se podíváš. Mimochodem další desítky miliard půjček načerpal tento miliardářský ochránce odkazu Václava Havla i na těžební část dolů, což ukazuje, že ten odhad ceny byl trochu vedle, nejen pokud jde o byty.

Sobotkům čerstvý ministr zahraničních věcí Lubomír Zaorálek pocházející z regionu nazval Bakalu za tuto aktivitu gaunerem. Nakonec vysoudil, že se nemusí omlouvat ani platit odškodné. Zaorálek se ale měl především se svou kritikou obrátit ke kolegům z Lidového domu, protože pořád platí, že hloupý, kdo dává, hloupější, kdo nebere. A Bakala opravdu žádný hlupák není. Ale kdyby Zaorálek nadržel basu, asi by dnes nebyl ministrem zahraničí.

Privatizace OKD je prostě jednou z nejostudnějších privatizačních kauz Česka. Bohuslav Sobotka se možná z trestní odpovědnosti nějak vyvlékne. Z té politické určitě nikoli. Na počátku byl totiž jeho podpis.“

Příloha č. 11**Tomáš Syrovátka: Sobotkův úřad věděl, že doly prodal levně. Nic neudělal**

„Dva přátelé z ČSSD se potkali kolem privatizace OKD. Ministr Sobotka jako prodávající, právník Pokorný na straně kupce. Stát prodělal. Při otázkách na nevýhodnou privatizaci OKD, za niž v roce 2004 nesl jako ministr financí odpovědnost, premiér Bohuslav Sobotka opakuje: Nepochybil jsem, postupoval jsem podle pokynů podřízených. „Cena (při privatizaci OKD) vycházela ze znaleckého posudku, který jsme měli jako stát k dispozici,“ říká.

MF DNES však při mnohaměsíčním pátrání získala důkazy, že rok po privatizaci už byla situace jiná. Sobotkovo ministerstvo mělo prokazatelně indicie, že vláda prodala OKD hluboce pod cenou. Přesto místo prověření obchodu vše vědomě pokrylo.

Depeše z Bruselu

V listopadu 2005 totiž došla do úřadu depeše, v níž Evropská komise informovala, že zahájila vyšetřování privatizace OKD. Brusel prověřoval nápadně nízkou cenu 4,1 miliardy, za niž vláda doly prodala.

Šlo o to, zda byla cena tržní. Pokud by byla nižší než tržní, mohla by Evropská komise rozhodnout, že stát poskytl kupci nedovolenou veřejnou podporu. A vláda by mohla od smlouvy odstoupit. Nebo třeba přimět kupce – společnost Karbon Invest, v té době už vlastněnou Zdeňkem Bakalou – aby za OKD doplatil miliardy.

Evropská komise také upozornila ministerstvo financí na mimořádně důležitou okolnost – a sice na posudek ústavu NOVOTA, který si na vyčíslení hodnoty OKD nechal několik měsíců po privatizaci zpracovat samotný kupec Karbon Invest. Posudek stanovil cenu za státní podíl na 10,3 miliardy. Tedy více než dvakrát tolik, než za kolik OKD prodal stát.

O tento posudek nyní protikorupční policie opírá tvrzení, že stát prodal doly pod cenou a vznikla mu škoda ve výši několika miliard. Detektivové kvůli tomu stíhají znalce a dva úředníky.

Jak to vysvětlíte?

Evropská komise se ministerstva financí v depeši ptala: „13. dubna 2005 učinil Karbon Invest nabídku ke koupi akcií od minoritních akcionářů, která naznačovala, že tržní hodnota OKD se rovná 22,4 miliardy. Hodnota privatizovaného státního podílu by mohla být 10 miliard Kč oproti 4,1 miliardy Kč, za které byl tento podíl prodán. Jak zdůvodníte tak velký rozdíl mezi cenami?“

Tehdejší Sobotkův úřad však nezačal privatizaci prověřovat a neposlal do Bruselu úplné informace. Především to, co plyne z posudku ústavu NOVOTA – že stát „zapomněl“ při prodeji dolů ocenit dvě desítky dceřiných společností OKD a další nemovitosti (proto byla privatizační cena tak nízká).

Článek 10

Sobotkovo ministerstvo se místo toho řídilo článkem 10 privatizační smlouvy. V něm se stát zavázal, že udělá vše pro to, aby prodejní cenu 4,1 miliardy obhájil.

Ministerstvo proto požádalo Karbon Invest, aby pomohl s vypracováním stanoviska pro Evropskou komisi. S ministerskými úředníky tak začala spolupracovat advokátní kancelář Pokorný, Wagner & spol., která pro Karbon Invest pracovala. „Kupující i prodávající byli zavázáni vyvinout veškeré úsilí, aby slučitelnost (s právem EU) obhájili,“ říká právník Richard Wagner.

Podle dnešních ministerských legislativců však takový postup zástupců státu není možný. Musí totiž jednat jako řádní hospodáři, nikoliv hájit kupce.

Výpověď úředníka Brože

Policii později přiblížil postup Sobotkova ministerstva úředník Martin Brož, který žádost Bruselu vyřizoval. „Náměstek Goldemund se se mnou spojil a řekl mi, že je vypracován materiál pro odpověď Evropské komisi, že se se mnou spojí Pokorný,“ uvedl a dále řekl: „Odpověď na dotazy Evropské komise mi AK Pokorný, Wagner předávala v české i anglické verzi k případné korekci. Ale jen po formální stránce, nikoliv věcné. Po korekci byl dopis předán k podpisu ministru financí a zaslán do Bruselu.“

Jinými slovy: odpovědi státu do Bruselu vypracoval zástupce kupce OKD, který neměl sebemenší důvod do prodejní ceny „rýpat“.

„Pracovník zodpovědný za přípravu dokumentu postoupil naší AK příslušné otázky a my jsme vypracovali veškerou nezbytnou dokumentaci z pohledu našeho klienta, společnosti Karbon Invest,“ potvrzuje právník Wagner.

Slova „z pohledu našeho klienta“ jsou klíčová. Ministerstvo, jež mělo hájit zájmy státu, přesto toto stanovisko vzalo a poslalo pod hlavičkou ministra Sobotky do Bruselu. V policejním spise je dokument nazvaný „Odpovědi na dotazy Evropské komise k procesu privatizace společnosti OKD“ založen. I podle elektronické stopy je jeho autorem AK Pokorný, Wagner & spol. A je totožný s tím, jež odeslalo ministerstvo do Bruselu.

Podle zákona

Proč Sobotkův úřad zvolil takový postup, dnes nechce nikdo odpovědět. Náměstek Karel Goldemund říká, že si detaily nepamatuje. Další náměstek Eduard Janota je po smrti. A premiér Sobotka uvedl, že věc řešili jeho podřízení.

Bohuslav Sobotka je blízkým přítelem právníka Pokorného. V AK Pokorný, Wagner & spol. dva roky dokonce pracoval.

Sobotka i Pokorný však střet zájmů odmítají. „Jsme si jisti, že jsme v dané věci postupovali striktně v souladu s platnou právní úpravou, etickými standardy, jakožto i s praxí, která je u těchto typů řízení vždy uplatňována, a to až do dnešních dnů,“ píše advokát Richard Wagner.

Třicet měsíců privatizace státního podílu společnosti OKD

Prodej státních akcií dlužní společnosti v datech. Jak a kdy do něj zasáhla kancelář Pokorný, Wagner a spol.

Od roku 2000 Advokát Richard Wagner z kanceláře Pokorný, Wagner & spol. pracuje pro Fond národního majetku.

12. 11. 2003

Špidlova vláda souhlasila se zahájením jednání o prodeji 45,88 % akcií OKD se společností Karbon Invest. Dostal to za úkol ministr financí Bohuslav Sobotka, přítel a

někdejší zaměstnanec advokáta Radka Pokorného z AK Pokorný, Wagner & spol. Sobotka pověřil k jednání s Karbon Investem předsedu FNM Jana Juchelku.

28. 1. 2004

FNM uzavřel smlouvu s ústavem Vox Consult na zpracování znaleckého posudku na cenu akcií OKD. Autorem posudku byl Rudolf Doucha, hodnotu akcií státního podílu vyčíslil na 2,08 miliardy. Vůbec neoceníl desítky dceřiných společností OKD a její rozsáhlé nemovitosti. Tři dceřinky nakonec docenila Komerční banka na zhruba 1,4 miliardy, ale Doucha ani FNM na náhled KB nebrali zřetel.

12. 3. 2004

Karbon Invest učinil nabídku na odkup akcií OKD za 2,25 miliardy. 22. 3. 2004 FNM obdržel nabídku společnosti Penta za OKD ve výši 3,1 miliardy. Vláda nabídku odmítla.

23. 3. 2004

Špidlova vláda rozhodla o privatizaci 45,88 % akcií OKD přímým prodejem společnosti Karbon Invest za 2,25 miliardy korun.

30. 4. 2004

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže zamítl privatizaci OKD za 2,25 miliardy s tím, že cena je příliš nízká. ÚOHS uvedl, že se do ceny musí započítat i náhled Komerční banky na tři dceřiné společnosti. Tržní cena se tak pohybovala údajně kolem 3,5 miliardy.

31. 5. 2004

Byla sepsána smlouva o koupi akcií, ve které se majitelé Karbon Investu Kolářek a Otava zavázali prodat většinu firmě Charles Capital Zdeňka Bakaly. Ten od této chvíle schvaluje kroky Karbon Investu.

2004

Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & spol. nadále poskytuje právní rady Fondu národního majetku. Právník Pokorný dříve pracoval pro Bakalu.

15. 9. 2004

Grossova vláda rozhodla na návrh ministra financí Sobotky o privatizaci 45,88 procenta akcií OKD společnosti Karbon Invest za 4,1 miliardy.

10. 12. 2004

Komise pro cenné papíry obdržela žádost o udělení souhlasu s nabídkou převzetí a odkoupení akcií OKD. Povinností Karbon Investu bylo doložit přiměřenost ceny akcií posudkem znalce. Karbon Invest předložil posudek znaleckého ústavu Novota, který určil cenu jedné akcie OKD na částku 392,20 Kč (tedy 4,4 miliardy za někdejší státní podíl 45,88 % akcií). KPC podrobně prozkoumala posudek a nabídku na převzetí a odkoupení akcií zamítla.

18. 5. 2005

Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & spol. informuje FNM, že zastupuje společnost Karbon Invest. Tato kancelář dříve radila právě fondu (nikoliv ale s privatizací OKD).

21. 3. 2005

Karbon Invest zasílá KPC upravený znalecký posudek Novota, který určil cenu jedné akcie OKD už na 911 Kč (tedy 10,2 miliardy za někdejší státní podíl 45,88 % akcií). KPC to znovu odmítla.

8. 4. 2005

KPC obdržela upravený posudek. Konečná cena jedné akcie OKD byla 925 Kč (10,3 miliardy za někdejší státní podíl). Pro srovnání – Špidlova vláda původně prodala OKD za 2,25 miliardy, tedy více než 4x levněji. Grossova vláda pak za 4,1 miliardy, tedy více než 2x levněji.

17. 11. 2005

Evropská komise zahájila na základě stížnosti firmy Penta prověřování, zda ČR neprodala OKD pod tržní cenou. Vyzvala ČR k vyjádření. Obchod mohl být ještě zvrácen.

3. 12. 2005

Advokát Richard Wagner informuje ministerstvo financí, že získal od Karbon Investu „zvláštní plnou moc ve věci stížnosti Penta Finance na privatizaci společnosti OKD, a. s.“.

Leden 2006

Ministerstvo financí privatizaci neprověří, naopak na základě privatizační smlouvy nechává kupce, společnost Karbon Invest, vytvořit návrh odpovědi pro Evropskou komisi. Kupce nemá žádnou motivaci obchod jakkoliv zpochybnit.

13. 2. 2006

Vzniká dokument s názvem Odpovědi na dotazy Evropské komise k procesu privatizace společnosti OKD. Jeho autorem je za kupce AK Pokorný, Wagner & spol.

14. 2. 2006

Ministerstvo financí pod hlavičkou Bohuslava Sobotky posílá do Bruselu Odpovědi na dotazy EK k procesu privatizace společnosti OKD. Obsah dopisu je totožný s dokumentem dodaným AK Pokorný, Wagner & spol. Za Sobotku jej podepsal 1. náměstek Eduard Janota. V dokumentu tvrdí, že privatizace OKD byla v pořádku.

22. 5. 2006

Krajský soud v Ostravě obdržel posudek společnosti Ernst & Young na hodnotu OKD. Cenu někdejšího státního podílu 45,88 % akcií stanovil na 24 miliard. Pro srovnání – Grossova vláda prodala OKD za 4,1 miliardy. “

Příloha č. 12

Alexander Mitrofanov: Jen tak dál

„Babišova Mladá fronta Dnes masivně naznačuje, že Bohuslav Sobotka mohl v kauze privatizace OKD údajně jako tehdejší ministr financí se svým dlouholetým blízkým známým, advokátem Radkem Pokorným, poškodit stát. Sobotka se brání, že tomu tak nebylo a že tento útok je účelový.

Tak bylo? Nebo nebylo? To se z Babišových novin nedozvíme. Nelze ale přehlédnout řadu okolností, jež na rozdíl od závěru, který čtenářům sugerují, spekulativní nejsou. Jde o první ovoce nenormálního stavu, kdy předseda (v tomto případě spíše majitel) politického hnutí, který je zároveň vicepremiérem a ministrem financí, vlastní mediální dům. Kdo za těchto okolností uvěří nezávislosti novinářského informování? Notabene vyfutovaného údaj, které jsou k dispozici na ministerstvu financí. To autoritativně ovládá Andrej Babiš, jenž je zároveň politikem, který nepokrytě dává najevo, jak mu premiér Sobotka leží v žaludku.

Dala by se vypsát řádka Babišových veřejných výroků, kterými Sobotku - a to v době, kdy už spolu byli v koalici - ironizoval, shazoval, či přímo napadal. Svou averzi vůči předsedovi vlády vicepremiér učinil věcí veřejnou. Čerstvá varianta tohoto chování

spočívá jen v tom, že tentokrát nezaútočil přímo Babiš, ale jeho noviny. Tento scénář připomíná způsoby běžné za režimu, který vlastnil stranu, stát a média, tudíž šlo pouze o různé cesty, jak uplatnit totalitní vliv. Ostatně s významnými představiteli komunistického hnutí má Babiš stejný vztah k demokratickému parlamentu jako ke „žvanírně“. I když ho podle jeho slov ke vstupu do komunistické strany donutila maminka, jisté hodnoty tehdejšího řádu zjevně sdílí dodnes, ačkoli KSČM toto pojetí formálně opustila.

Babiš má v tažení proti Sobotkovi spojence uvnitř ČSSD. Předseda soc. dem, byť se jako premiér snaží vystupovat konsensuálně, je v samotné straně nekompromisní: jinou sociální demokracii než tu evropského střihu nepřipouští ani teoreticky. Proti tomuto pojetí je značná část členů a funkcionářů, kteří vždy vnímali ČSSD jako stranu postkomunistickou, jako jisté pokračování bývalé KSČ, bez tehdejších přehmatů, bez ideologie, ale s mimikry, které vyžaduje moderní doba – například že se naoko musí hlásit k evropské soc. dem. rodině.

Ve vnitrostraničím postavení chce tato skupina, která zbabrala lánskou schůzku, vystřídat Sobotku a jeho lidi ve vedení strany a vlády. Jenže pro splnění tohoto snu bude třeba lehnout pod Babiše. Pak také vzkázat horníkům z Paskova a jistě i dalším, že se o ně stát starat nebude. Jen tak dál.“

Příloha č. 13

Luboš Palata: Babiše rozsoudí soud

„Můj táta je typický osmašedesátník. Když po srpnové okupaci odmítl změnit názor a dál nazýval sovětské okupanty okupanty, vyhodili ho ze strany a v jeho práci ho nechali dělat to nejpodradnější. Měl ale dva červené diplomy z techniky a elektra a ve své práci, výstavbě tepelných elektráren, se vyznal natolik, že ho po roce 1980 zase pouštěli na Západ, aby ty kontrakty dohadoval. Prostě ho potřebovali. Když dohadujete kontrakt v řádu miliard korun, tak se o vás tehdy zajímala samozřejmě i StB. To tak prostě chodilo.

Otec se s estébáky bavil, ale nic víc. Doma nám ladil Hlas Ameriky, vyprávěl nám, jak to skutečně vypadá na Západě, kam nás s ním nikdy nepustili. A spolu s námi tiše věřil, že komunismus v husákovské podobě někdy, snad brzy, padne. Padl, můj táta i já a naše celá rodina jsme měli velikánskou radost, byť pro mého tátu to přišlo příliš pozdě, než aby začal nový život.

Prodal ještě pár elektráren a pak, když přišli mladí šibři, kteří uměli jen škrtat, vzal odstupně, koupil si chalupu u Poděbrad a začal se věnovat svým milovaným starým rádiím a experimentální výrobě pálenky.

Krátce po revoluci jsem se ale o tátu ještě jednou bál. A to když jsem otevřel seznamy agentů StB a hledal, zda tam náhodou není jeho jméno. „Já opravdu nevím, jestli simě někam nenapsali,“ říkal nám otec, když jsme se ho na to ptali. Když jsem ho tam nenašel, oddechl jsem si.

Rozhodne slovenský či evropský soud Kvůli této rodinné zkušenosti, i při znalosti mnoha dalších osobních příběhů lidí, kteří se na seznamech „agentů“ StB ocitli, jsem dalek toho, pokládat to za největší hřích, kterého bylo možné se za totality dopustit. Podobně se dívám třeba i na „studium v Moskvě“, kam bych býval možná i já sám za Gorbačovovy perestrojky odjel, kdyby mi to někdo nabídl. Protože tehdejší atmosféra Sovětského svazu byla v mnohém neskonale svobodnější než zdejšího zahrnivajícího husákismu.

Ale zpět k tématu. Jsem dalek toho, abych Andreje Babiše, jenž je už dva týdny mým zaměstnavatelem, pokládal za zcela diskvalifikovaného z politiky kvůli tomu, že se ocitl na seznamu agentů StB. Problém, který tu několik dní před volbami máme, spočívá v tom, že nevíme, zda onímagentem byl, či nebyl. Sám Andrej Babiš, v devadesátých letech podobně jako můj otec pracovník firmy zahraničního obchodu (byl na vyšším stupni), kontakty s StB nepopírá, ale popírá, že by se vědomě stal spolupracovníkem StB, že by byl agent. A o vyškrtnutí ze seznamu agentů, který zveřejnil slovenský Ústav paměti národa, se v Bratislavě soudí.

Do voleb nebude znám výsledek, což ale nemusel být Babišův záměr. Stejně jako většina lidí mohl prostě počítat s řádným termínem voleb v květnu 2014 a do té doby se soud v Bratislavě stihnout zřejmě dal a jeho jméno mohlo být do voleb očištěno. Jenže není a v soudní kauze tu máme Babišovo tvrzení, zřejmě neexistenci přímého důkazu v podobě podpisu vázacího svazku a nové nepřímé důkazy, které publikují některá česká a slovenská média.

Rozhodnutí ale zůstává na slovenském soudu. A byť lze na kvalitu slovenského soudnictví pohlížet kriticky, bude jeho verdikt při pohledu na tuto část minulosti Andreje Babiše rozhodující. Samozřejmě s konečnou instancí u evropských soudů.

Jenže čeští voliči se nyní musí rozhodnout bez znalosti výsledku této soudní pře. Navíc pokud se potvrdí předvolební průzkumy, je jen otázkou, na kterém ze stupňů vítězů se Babišovo ANO umístí. A vyloučené není ani první místo a tím pro Andreje Babiše post premiéra. Pravděpodobnější však je nějaká medailová pozice, která ANO zaručí klíčovou účast při sestavování vládní koalice a Babišovi samotnému post ministra financí.

V tom případě by však z Babišovy strany bylo seriózní dát ještě před volbami veřejný příslib, že v případě pro něj negativního rozsudku soudu, a to už první instance, ze své případné vládní funkce odstoupí. Minimálně do doby, než se mu, opět soudní cestou, podaří soudní verdikt zvrátit. Český právní řád sice nic takového nepřikazuje, ale politicky slušné a čestné by to bylo.

Polské právo má v oblasti lustrací zaveden termín „lustračního lháře“. Kvůli podezření z neuvádění pravdivých informací o své spolupráci s polskou Státní bezpečností musela v červnu 2006 odstoupit z funkce polská vicepremiérka a ministryně financí Zyta Gilowská. ANO lepší než KSČM V Česku má však možná Babišova spolupráce s StB ještě jeden rozměr. Pokud vše dopadne tak, jak ukazují průzkumy, může se po sobotě ČSSD rozhodovat mezi hledáním vládní podpory u ANO a KSČM. U té je však třeba říci, že její předseda Vojtěch Filip už svůj soud o lustraci prohrál a označení „agent StB“ se nezbavil. U skalních komunistických voličů mu to sice zřejmě ani trochu nevadí, ale vadit by to mělo ČSSD. Pokud si Filip dá jako podmínku podpory Sobotkovy vlády křeslo předsedy Poslanecké sněmovny, měla by to ČSSD odmítnout. Při pohledu na program ANO a KSČM by mělo být navíc Sobotkovi hned jasné, že by mu bližší mělo být ANO, než v mnoha ohledech stála totalitně uvažující KSČM. Neříkám, že to budou mít sociální demokraté s Andrejem Babišem a jeho lidmi lehké, ale této vlády se lze rozhodně bát méně než menšinového kabinetu v pozadí s komunistickými a zemanovskými loutkoherci.

Veřejný Babišův příslib ohledně lustračního nálezu by mohl být tím, co Sobotkovi usnadní povolební rozhodování. A bylo by to férové.

Pokud jde o polský příklad, Zyta Gilowská se proti verdiktu soudu odvolala, odvolací soudní řízení vyhrála a do čela ministerstva financí se vrátila.

Ze strany Andreje Babiše by bylo seriózní dát ještě před volbami veřejný příslib, že v případě pro něj negativního rozsudku soudu, a to už první instance, ze své vládní funkce

odstoupí. Minimálně do doby, než se mu podaří soudní verdikt zvrátit. Bylo by to politicky slušné a čestné.“